

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็น
ของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม
ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

DESIRABLE FEATURES OF VOCATIONAL EDUCATION LEVEL STUDENTS
(ELS.) BUSINESS COMPUTER PROGRAM SAIMITH TECHNOLOGY SCHOOL
ACCORDING TO THE OPINIONS OF THE MANAGERS OF INDUSTRIAL
PLANTS IN PRACHINBURI PROVINCE

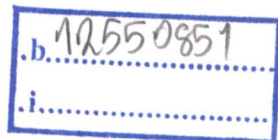
T128741

วิภาวี จวงสอน

VIPAVEE JUANGSORN

ฉพ.
๗๖๕๗๑
๒๕๕๕

ทำ id

เลขหมู่.....128741
เลขทะเบียน.....
รับ, เดือน, ปี. 13 พ.ย. 2556

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2555

KMITL-2012-ED-M-214-068

DESIRABLE FEATURES OF VOCATIONAL EDUCATION LEVEL STUDENTS
(ELS.) BUSINESS COMPUTER PROGRAM SAIMITH TECHNOLOGY SCHOOL
ACCORDING TO THE OPINIONS OF THE MANAGERS OF INDUSTRIAL
PLANTS IN PRACHINBURI PROVINCE

VIPAVEE JUANGSORN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN SCIENCE EDUCATION (COMPUTER)
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2012

KMITL-2012-ED-M-214-068

COPYRIGHT 2012

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์

นักศึกษา

รหัสประจำตัว

ปริญญา

สาขาวิชา

พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียน

สายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่าย

บุคคล โรงงานอุตสาหกรรมในเขต จังหวัดปราจีนบุรี

นางสาววิภาวี จวงสอน

52631125

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

การศึกษาวิทยาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์)

2555

ดร. กาญจนา บุญภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม และ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสมจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม 6 ประเภท ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นจากผู้จัดการฝ่ายบุคคลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.40, \sigma=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.33, \sigma=0.83$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.35, \sigma=0.83$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.40, \sigma=0.74$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47, \sigma=0.68$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.47, \sigma=0.71$)

2. จากการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี พบว่า ผู้จัดการฝ่ายบุคคลจากประเภทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่าง

Thesis Title	Desirable Features of Vocational Education Level Students (ELS.) Business Computer Program Saimith Technology School According to the Opinions of the Managers of Industrial Plants in Prachinburi Province
Student	Miss. Vipavee Juangsorn
Student ID.	52631125
Degree	Master of Science
Program	Science Education (Computer)
Year	2012
Thesis Advisor	Dr. Kanchana Boonpuk
Thesis Co-advisor	Assistance.Prof.Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The purposes of this researching were done for 1) studying the desirable features of vocational education level students business computer program Saimith Technology school according to the opinion of the managers of industrial plants in Prachinburi province relates to academic matter , occupation , personality , virtue-morality and attitude. 2) The comparative study was about the desirable features per each industrial in the same subjects. The respondents were 88 peoples of the human managers from 6 industries in Prachinburi province. Research Tooling was questionnaires which analysis by frequency , percentage, average, and standard deviation. Research resulted found that

1. The human managers opinion, per the characteristics requirement of vocational education level students business computer program Saimith Technology school when looking as overview scores, were in the “excellent” level ($\mu= 4.40$, $\sigma = 0.70$) While considering of the desirable features by each subject was found that, in academic matter subject was excellent ($\mu= 4.33$, $\sigma =0.83$), in the occupation was excellent ($\mu=4.35$, $\sigma =0.83$), in personality subject was excellent ($\mu= 4.40$, $\sigma =0.74$), in virtue-morality subject was excellent ($\mu= 4.47$, $\sigma =0.68$), finally in attitude subject was excellent ($\mu=4.47$, $\sigma =0.71$)

2. The comparative study of the desirable features of vocational education level student business computer program Saimith Technology School found that human managers opinion from the different industrial required the desirable features was not same.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.กาญจนา บุญภักดี และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนวิธีดำเนินการศึกษา อีกทั้งเป็นกำลังใจอันสำคัญและให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยความเมตตาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นพพร วัฒนะสิทธิ์ อาจารย์ชัยวัฒน์ สุภัทรวงศ์ อาจารย์มยุรฉัตร ศรีมันตะ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบด้านเนื้อหาบทเรียน รวมทั้งให้คำแนะนำ และกำลังใจที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ทงศักดิ์ โสวจัสตตากุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ พิมพ์ดี ดร.สฤณี บุตรเนียร นายณัฐชัย แพรสกุล และคุณปริญา สิทธิดำรง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และการใช้คำถามที่ถูกต้องของแบบสอบถาม ขอขอบคุณ

ขอขอบคุณผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในครั้งนี้ และสุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อ (นายอำพร จวงสอน) คุณแม่ (นางจำปา จวงสอน) คุณครู อาจารย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยเคารพอย่างยิ่ง ที่ประสิทธิประสาทวิชา ให้ความรู้ และหยิบยื่นโอกาสให้กับผู้วิจัย ได้พบกับความสำเร็จและเจริญก้าวหน้า ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการวิจัยในครั้งนี้ ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาของท่าน ดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

วิภาวี จวงสอน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปราจีนบุรี.....	8
2.2 ข้อมูลของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี.....	9
2.3 ประเภทของอุตสาหกรรม.....	18
2.4 การอาชีวศึกษา.....	35
2.5 สถานประกอบการ.....	60
2.6 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา.....	63
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
3.3 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	96
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	96
5.2 อภิปรายผล.....	99
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	108
ประวัติผู้เขียน.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 1.....	12
2.2 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 2.....	13
2.3 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 3.....	14
2.4 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 4.....	15
2.5 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 5 (ฝึกงาน).....	16
2.6 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 6.....	17
2.7 การจัดประเภทอุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ.....	27
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี.....	83
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรีด้านวิชาการ.....	85
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรีด้านวิชาชีพ.....	86
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรี ด้านบุคลิกภาพ.....	87
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรี ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	89
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตร เทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต จังหวัดปราจีนบุรี ด้านเจตคติที่เหมาะสม.....	90
4.8 แสดงความถี่ในส่วนของความคิดเห็นเพิ่มเติมของจากผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงาน อุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี.....	91
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และเปรียบเทียบระดับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม.....	93

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วยภาครัฐมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นเหตุให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในปี 2553 ขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7.9 ในปี 2554 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP) ว่ามีแนวโน้มจะขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.5 - 4.5 ทำให้ภาคอุตสาหกรรมมีความต้องการกำลังคนเป็นจำนวนมาก (กรมจัดหางาน.2554: 1- 4) ดังนั้นประเทศยังคงต้องพึ่งพาแรงงานระดับล่าง (Labor intensive) และระดับกลาง โดยเฉพาะผู้จบระดับ ปวช.ปวส. ในสัดส่วนที่มากกว่าผู้จบระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังคนที่ผลิตได้ก็ขาดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้ด้านไอที ความรู้ด้านการบริหารจัดการ ความรู้ในการประยุกต์ใช้ตัวเลข และทักษะการคำนวณขั้นพื้นฐาน เป็นต้น รวมทั้งยังขาดคุณลักษณะอื่นๆที่สำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาในงาน การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในงาน ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความตรงต่อเวลา และภาวะความเป็นผู้นำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 6-8)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานในการผลิตนักศึกษาระดับ ปวช. 3 และ ปวส. 2 ซึ่งในแต่ละปีสามารถผลิตนักศึกษาได้ ประมาณ 270,000 คน แต่ในปีการศึกษา 2551 มีผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. เข้าสู่ตลาดแรงงานเพียงร้อยละ 19.73 ลดลงจากปี 2550 ประมาณร้อยละ 10 โดยร้อยละ 60 มุ่งศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงทำให้ประเทศขาดกำลังคนระดับกลางเพิ่มขึ้น การอาชีวศึกษาจึงเร่งผลิตนักเรียนนักศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มุ่งพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มุ่งสนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่าง หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน (กรมอาชีวศึกษา. 2552 : 36) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2548 : 10) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้หลายประการ เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ทั้งในระดับ ปวช.และ ปวส. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ตลอดจนลักษณะอันพึงประสงค์อื่นๆเช่น ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง การประหยัด ความ

สนใจใฝ่รู้ การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน ความรักสามัคคี ความกตัญญู ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งตนเอง ความอดกลั้น มารยาทไทย เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับ อภิสัทธา เวชชาชีวะ (2551 : 10-11) นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้แถลงต่อรัฐสภา ในด้านการศึกษาว่า ในการจัดการอาชีวศึกษานั้นว่าเป็นหน้าที่ของกรมอาชีวศึกษา ที่มีความสำคัญยิ่งในการผลิตกำลังคนระดับกลางด้านวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้ผู้ใช้กำลังคนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสังคม เกิดความมั่นใจว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษามีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มุ่งเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

ในปีงบประมาณ 2550 มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปราจีนบุรี ทั้งหมด 718 โรงงาน มีเงินลงทุน 135,078 ล้านบาท ว่าจ้างแรงงาน 78,212 แสดงให้เห็นถึงความต้องการแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีต้องการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และที่สำคัญโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ต้องการผลิตนักศึกษาที่มีคุณลักษณะให้ตรงกับสาขางาน และตรงความต้องการของภาคอุตสาหกรรมให้มากที่สุด เพื่อลดความสูญเปล่าทางการศึกษา โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีจึงมีนโยบายแผนการดำเนินงาน จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยเฉพาะหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่ง เป็นสาขาที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการ

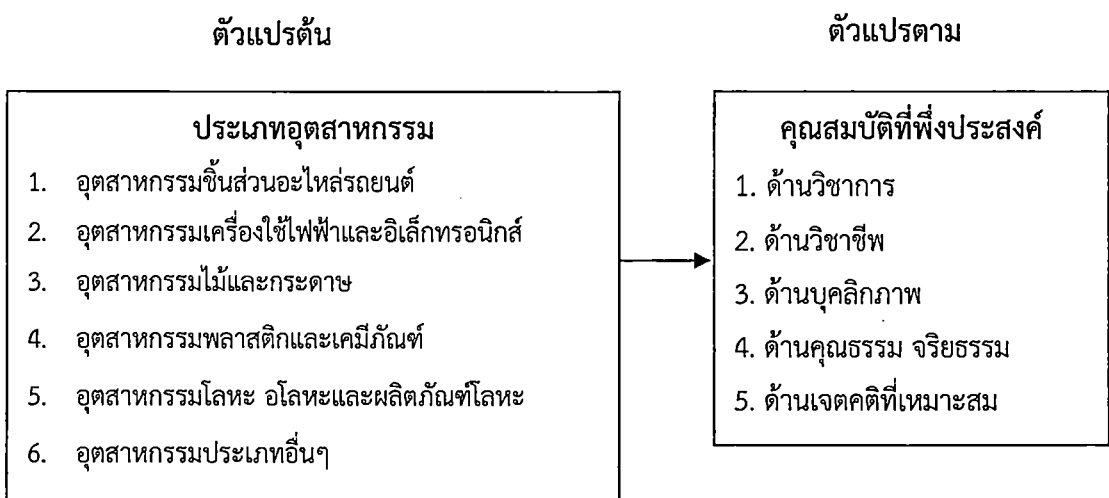
ฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงาน อุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบความคิดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ของกรมอาชีวศึกษา ที่ระบุว่ามีความรู้ ทักษะประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

ภาพที่ 1.1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม 4 ประเภท ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 88 คน โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านวิชาชีพ
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
5. ด้านเจตคติที่เหมาะสม

1. 6 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ประเภทอุตสาหกรรม 6 ประเภท ได้แก่

1. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์
2. อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
3. อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ
4. อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์
5. อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ
6. อุตสาหกรรมประเภท

1.6.2 ตัวแปรตาม ได้แก่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรีใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านวิชาชีพ 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 5) ด้านเจตคติที่เหมาะสม

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ จึงได้นิยาม ศัพท์ดังนี้คือ

1.7.1 โรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ผลิตสิ่งของเพื่อให้ เป็นสินค้า โดยใช้เครื่องจักรเป็นปัจจัยหรือไม่ก็ตาม และรวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่า ด้วยโรงงาน (ระเบียบกระทรวงการคลังฯ) เขตอุตสาหกรรม 304 อินดัสเตรียลปาร์ค

1.7.2 ประเภทอุตสาหกรรม หมายถึง กลุ่มของประเภทอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรม 304 จังหวัดปราจีนบุรีแบ่งเป็น 6 ประเภทได้แก่

1.7.2.1 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ หมายถึง เป็นกิจการเกี่ยวกับการผลิต ประกอบ ดัดแปลงยานยนต์ และชิ้นส่วน เช่น การผลิตชิ้นส่วนเครื่องยนต์ และระบบความปลอดภัย ของรถยนต์ เป็นต้น

1.7.2.2 อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง กิจการเกี่ยวกับการผลิต ประกอบ ดัดแปลง เครื่องมือหรือเครื่องไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ เครื่องกระจายเสียง เครื่องเล่น แผ่นเสียง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ฮาร์ดดิสก์ไดร์ เป็นต้น

1.7.2.3 อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ หมายถึง กิจการเกี่ยวกับการผลิตเยื่อกระดาษหรือ กระดาษแข็ง ผลิตภาชนะจากกระดาษทุกชนิด กระดาษ ไม้กรองอากาศ

1.7.2.4 อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ หมายถึง กิจการเกี่ยวกับการ ผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมประเภทนี้ จะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเกี่ยวกับการฉีดพลาสติก ผลิต ภาชนะและเครื่องแต่งกายสตรี ทำผลิตภัณฑ์พลาสติก เช่น กระจสบ ผ้าฝืนพลาสติก ถุงพลาสติก แผ่นพลาสติก พี.วี.ซี. ทำเม็ดพลาสติก ทำแม่พิมพ์พลาสติก ผลิตพลาสติกใช้เป็นฉนวนกันความร้อน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ

1.7.2.5 อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ หมายถึง กิจการเกี่ยวกับ ผลิตเยื่อกระดาษ หรือกระดาษแข็ง ผลิตภาชนะจากกระดาษทุกชนิด กระดาษ ไม้กรองอากาศ

1.7.2.6 อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ หมายถึง กิจการที่ผลิตนอกจาก 5 ประเภทหลัก ของเขตอุตสาหกรรม 304 ซึ่งได้แก่ 1) โรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม 2) โรงงาน อุตสาหกรรมที่ผลิตเครื่องแต่งกาย 3) โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและการขนส่ง

1.7.3 ผู้จัดการฝ่ายบุคคล หมายถึง บุคคลทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การสรร หาบุคลากร การจัดจ้าง บุคลากรการแรงงานสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลากร การเลื่อนขั้น การจัด สวัสดิการ การจ่ายเงินชดเชย หรือบำเหน็จบำนาญปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และหรือระบบการ บริหารงานบุคคลในองค์กรให้สอดคล้องกัน ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารงานขององค์กรเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายรวมขององค์กรในเขตอุตสาหกรรม 304 อินดัสเตรียลปาร์ค

1.7.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่ควรจะเป็นหรือความจะมีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ใน 5 ด้าน ได้แก่

1.7.4.1 ด้านวิชาการ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพควรมีความรู้พื้นฐาน ความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดและนอกเนื่องจากหลักสูตร สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายหรืองานที่ปฏิบัติอยู่ รวมถึงการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในหน้าที่ ที่ปฏิบัติอยู่ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

1.7.4.2 ด้านวิชาชีพ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพควรมีความสามารถในการนำเอาหลักการและทักษะอาชีพมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้ทางด้านวิชาชีพเฉพาะไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีมาตรฐานคุณภาพรับรอง สามารถปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ รู้จักการนำความรู้ใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการทำงาน โดยรวมถึงความชำนาญด้านอื่น

1.7.4.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ความจะมีลักษณะท่าทาง การพูดจา การแต่งกายที่เหมาะสม กิริยามารยาทดี มีมนุษยสัมพันธ์ และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพ มีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นกระตือรือร้นต่องาน รักความก้าวหน้า

1.7.4.4 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ควรจะมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบ ต่อหน่วยงาน มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เอาเปรียบเพื่อร่วมงาน มีความเมตตา อุทิศตนเพื่อสังคม มีความตรงต่อเวลา ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด

1.7.4.5 ด้านเจตคติที่เหมาะสม หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ควรจะมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

1.7.5 นักศึกษาระดับ ปวช. สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

1.7.6 ความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปราจีนบุรี หมายถึง ความต้องการคุณลักษณะทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านเจตคติที่เหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในบทนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปราจีนบุรี

2.2 ข้อมูลของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

2.3 ประเภทของอุตสาหกรรม

2.2.1 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์

2.2.2 อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

2.2.3 อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ

2.2.4 อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์

2.2.5 อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

2.2.6 อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ

2.4 การอาชีวศึกษา

2.3.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

2.3.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ

2.3.3 การจัดการด้านอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษา

2.3.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.3.5 บทบาทของสถานประกอบการต่อการจัดการอาชีวศึกษา

2.5 สถานประกอบการ

2.4.1 ความหมายของสถานประกอบการ

2.4.2 จริยธรรมของธุรกิจ

2.4.3 ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ

2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

2.5.1 ด้านวิชาการ

2.5.2 ด้านวิชาชีพ

2.5.3 ด้านบุคลิกภาพ

2.5.4 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.5.5 ด้านเจตคติที่เหมาะสม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปราจีนบุรี

ปราจีนบุรี เป็นจังหวัดชายแดนอยู่ทางทิศด้านตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 135 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 4,762 ตารางกิโลเมตร เคยเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยทวารวดี และต่อเนื่องมาจนถึงสมัยลพบุรีประมาณ 800 ปี ก่อนปรากฏหลักฐานเป็นซากเมืองโบราณที่เรียกว่า “เมืองศรีมโหสถ” ที่ตำบลโคกปี่ อำเภอศรีมโหสถ และทางด้านทิศตะวันออกของเมืองศรีมโหสถ บริเวณบ้านโคกขวาง อำเภอศรีมหาโพธิยังพบชุมชนโบราณอายุร่วมสมัยเดียวกันกับเมืองศรีมโหสถ บริเวณซากเมืองโบราณเหล่านี้มีซากโบราณสถานที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และพบโบราณวัตถุต่างๆ ได้แก่ พระพุทธรูป เทวรูป เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้ประเภทสำริด กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป

ต่อมาศูนย์กลางความเจริญได้ย้ายมาตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงดังเช่นปัจจุบัน ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เรียกว่า “เมืองปราจีน” ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็ยังเรียกว่า “เมืองปราจีน” หรือ “มณฑลปราจีน” จวบจนในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบการปกครองแผ่นดินตามแบบต่างประเทศ มณฑลปราจีนได้ถูกยุบเลิก คงมีฐานะเป็นเพียงหัวเมืองเมืองหนึ่ง ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” จึงมีชื่อเรียกใหม่ว่า จังหวัดปราจีนบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

ตอนบนเป็นเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน และอุทยานแห่งชาติปางสีดา มีลักษณะเป็นภูเขา ที่ราบสูง และป่าที่ซับซ้อน มีเขตติดต่อกับเทือกเขาตงพญาเย็นซึ่งบริเวณยอดเขามีความสูง 1,326 เมตร และบริเวณเชิงเขาที่มีความสูง 474 เมตร และเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำหลายสายในพื้นที่อำเภอมืองปราจีนบุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอนาดี และบางส่วนของอำเภอกบินทร์บุรี

ตอนล่างพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี สูงกว่าระดับน้ำทะเล 5 เมตร ซึ่งเกิดจากแควหนุมานและแควพระปรังไหลมาบรรจบกัน ไหลผ่านอำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอศรีมหาโพธิ อำเภอมืองปราจีนบุรี และอำเภอบ้านสร้าง แล้วไหลบรรจบกับแม่น้ำนครนายก เข้าสู่จังหวัดฉะเชิงเทราใช้ชื่อว่า แม่น้ำบางปะกงไหลลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นพื้นที่ราบเหมาะสมแก่การเพาะปลูก

การปกครองและประชากร

จังหวัดปราจีนบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมืองปราจีนบุรี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอบ้านสร้าง อำเภอนาดี อำเภอศรีมหาโพธิ และอำเภอศรีมโหสถ มี 64 ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล 61 แห่ง 698 หมู่บ้าน เทศบาล 12 แห่ง สภาตำบล

3 แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง ในปี 2546 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2546) มีประชากร 455,330 คน มีสิทธิเลือกตั้ง 312,744 คน หน่วยเลือกตั้ง 689 หน่วย แบ่งเป็น 3 เขตเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน

ทรัพยากรด้านต่างๆ

แหล่งน้ำ จังหวัดปราจีนบุรี มีแหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปราจีนบุรี แควหนุมาน คลองพระปรัง คลองพระสทิง และคลองห้วยโสมง นอกจากนี้ ยังมีการก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่และกลาง 13 โครงการ เก็บกักน้ำได้ 20 ล้านลูกบาศก์เมตร ก่อสร้างชลประทานขนาดเล็ก 59 โครงการ เก็บกักน้ำได้ 16.63 ล้านลูกบาศก์เมตร โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 43 สถานี คลองส่งน้ำ 14 แห่งฝาย 112 แห่ง ซึ่งมีพื้นที่ชลประทาน 437,252 ไร่ แหล่งแร่ ชนิดแร่ที่สำคัญพบได้ในจังหวัดปราจีนบุรี หินปูน ทองแดง บอลล์เคลย์ ดินขาว ทองคำ นิกเกิล โครไมท์ และศิลาแลง ดินขาวเป็นแร่ที่มีปริมาณการนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุด พืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้หลัก คือ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ไม้ผล เช่น กระท้อนทุเรียน มังคุด ส้มโอ ไม้ยืนต้น เช่น การต่อกิ่ง ทาบกิ่ง ต่อกิ่งไม้ผล และหน่อไม้ไผ่ ตง สัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง สุกร โคนม โคเนื้อและกระบือ แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปราจีนบุรี มี 40 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 20 แห่งเช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน น้ำตกเขาอีโต้ น้ำตกเหวนรก น้ำตกตะคร้อ น้ำตกธารทิพย์ แก่งหินเพิง เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนาจำนวน 15 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมประเพณี จำนวน 5 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี. 2550 : 1-2)

2.2 ข้อมูลของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

โรงเรียน สายมิตรเทคโนโลยี (Saimitotechnology) เปิดสอนประเภท อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ความจุนักศึกษาสูงสุด ทั้งโรงเรียน 1,890 คน ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ 4 ต.กบินทร์ อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี รหัสไปรษณีย์ 25110 โทร. 037-288-165-8 โทรสาร 037-288168 E-mail Saimittech@hotmail.com

คำขวัญประจำโรงเรียน รักสะอาด มีวินัย ใช้ประหยัด ปฏิบัติธรรม

ปรัชญาโรงเรียน (Philosophy) ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม นำความรู้ สู่อำชีพ
วัตถุประสงค์

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรของโรงเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโรงเรียน และชุมชน

3. เพื่อให้บริการด้านวิชาการและบริการอื่นแก่ชุมชนผู้เรียน ครู บุคลากรของโรงเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการโรงเรียน

4. ส่งเสริมการเรียนการสอน คิดเป็น ทำเป็น เน้นปฏิบัติ
5. สนับสนุนการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมต่อชุมชนและสังคม
6. บูรณาการ การเรียนการสอน ยึดเด็กเป็นสำคัญ เก่ง ดี มี สุข
7. พัฒนาระบบสารสนเทศ คือ นวัตกรรมที่ทันสมัย
8. เน้นผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต
9. พัฒนาศักยภาพ การทำงานเพื่อการแข่งขันกับสากล
10. จัดสิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนในยุค I.T.

การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเลียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้ และประสบการณ์ได้

วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นสถาบันอาชีวศึกษาชั้นนำในการผลิตบุคลากร ที่เน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมการทำงานอย่างมีความสุข ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาหลักสูตรสมรรถนะที่เน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติเพื่อสร้างคุณค่าการศึกษาให้กับผู้เรียน ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน สังคม
2. พัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่งและมีสุขอย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนากระบวนการวัดประเมินผล เพื่อให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
4. พัฒนากระบวนการสนับสนุนการศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องและเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

เป้าหมาย (Goals)

1. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ หรือศึกษาต่อ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง ภายใน 1 ปี คิดร้อยละ 80 %
2. นักเรียน ผู้ปกครอง พึงพอใจต่อการจัดการกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน
3. ผ่านเกณฑ์การประเมิน สมศ. (ระดับดี)

4. ผลการดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มีความมั่นคงยั่งยืนและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

สีประจำโรงเรียน : สีเขียว – ขาว

สีเขียว หมายถึง ความร่มรื่นทางธรรมชาติ ความเจริญงอกงาม ความก้าวหน้า

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ใสสะอาด ความเบิกบานสดใสในชีวิต รวมทั้งความสะอาดบริเวณรอบโรงเรียน

หลักสูตรการเรียนการสอน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยใช้หลักสูตรกรมอาชีวศึกษาทั้ง (ปวช. 2546) และ ปวส. (พ.ศ. 2546)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใช้เวลาเรียน 3 ปี การเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ประเภทวิชา

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่

1.1 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า

1.2 สาขาช่างยนต์

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ได้แก่

2.2 สาขาวิชาการบัญชี

2.3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ใช้เวลาเรียน 2 ปี การเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ประเภทวิชา

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้แก่

1.1 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า

1.2 สาขาช่างยนต์

2. ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

2.1 สาขาวิชาการบัญชี

2.2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

โดยในปีการศึกษา 2554 โรงเรียนสยามมิตรเทคโนโลยีได้จัดแผนการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชา
คอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 1

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นก.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
1.หมวดวิชาสามัญ						
1.1 วิชาสามัญทั่วไป	2000-1101	ภาษาไทยเพื่อการอาชีพ1	2			
	2000-1601	พลศึกษาเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ	1			
	2000-1501	คณิตศาสตร์ประยุกต์ 1	2			
	2000-1301	วิถีธรรมวิถีไทย	2	ให้นักศึกษา เข้าค่าย ธรรมะ 4 วัน		
1.2 วิชาสามัญพื้นฐาน วิชาชีพ	2000-1201	ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร 1	2			2 วิชานี้เรียน ด้วยกันได้ ตัดเกรด 2 วิชา
	2000-1221	การสนทนาภาษาอังกฤษ 1	1			
2.หมวดวิชาชีพ						
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	2201-1001	การใช้โปรแกรม ประมวลผลคำ	2			
	2201-1002	การบัญชีเบื้องต้น 1	3			
	2200-1001	ธุรกิจทั่วไป	2			
	2201-1009	พิมพ์ไทยด้วย คอมพิวเตอร์ 1	2			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2401	การใช้โปรแกรมตาราง งาน	2			
ส่งเสริมหลักสูตร	2002-2001	ลูกเสือสามัญ 1	*			
			21			

ตารางที่ 2.2 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 2

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นค.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
1.หมวดวิชาสามัญ						
1.1 วิชาสามัญทั่วไป	2000-1102	ภาษาไทยเพื่อการอาชีพ 2	2			
	2000-1303	การดำรงชาติไทย	2			
1.2 วิชาสามัญพื้นฐาน วิชาชีพ	2000-1202	ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร 2	2		2 วิชานี้เรียน ด้วยกันได้ ตัดเกรด 2 วิชา	
	2000-1222	การสนทนาภาษาอังกฤษ 2	1			
	2000-1520	คณิตศาสตร์ประยุกต์ 2	2			
2. หมวดวิชาชีพ						
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	2001-0006	การเงินส่วนบุคคล	2			
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	2201-1003	การบัญชีเบื้องต้น 2	3			
	2201-1011	พิมพ์อังกฤษด้วย คอมพิวเตอร์ 1	1			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2418	เทคโนโลยีสำนักงาน	2			
	2201-2401	คอมพิวเตอร์และ ระบบปฏิบัติการเบื้องต้น	2			
	2001-0001	คอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ	2			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2002-2002	ลูกเสือวิสามัญ 2	*			
			21			

ตารางที่ 2.3 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 3

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นก.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
1.หมวดวิชาสามัญ						
1.1 วิชาสามัญทั่วไป	2000-1423	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	2			
	2000-1602	ครอบครัวศึกษาและความปลอดภัยในชีวิต	1			
2.หมวดวิชาชีพ						
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	2000-0007	ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	2			
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	2201-1010	พิมพ์ไทยด้วยคอมพิวเตอร์ 2	1			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2405	การใช้โปรแกรมฐานข้อมูล	2			
	2204-2416	ฮาร์ดแวร์และยูทิลิตี้เบื้องต้น	2			
	2201-2410	หลักการเขียนโปรแกรม	2			
	2201-2406	การใช้โปรแกรมนำเสนอข้อมูล	2			
	2201-2414	การสร้างเว็บเพจ	2			
	2201-2419	การใช้โปรแกรมกราฟฟิกส์คอมพิวเตอร์	2			
	2201-2409	ประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	2			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2002-2003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 1	*			
			20			

ตารางที่ 2.4 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 4

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นก.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
1. หมวดวิชาสามัญ						
1.1 วิชาสามัญทั่วไป	2200-1301	วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	2			
2. หมวดวิชาชีพ						
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	2001-0008	พลังงานและสิ่งแวดล้อม	2			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2407	โปรแกรมประมวลผลคำประยุกต์	1			
	2201-4401	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 1	2			
	2201-2402	คณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์	2			
	2201-2408	การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	2			
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	2402-2005	อาหารจานเดียว	3			
	2201-2712	การนวดแผนไทย	3			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2002-2004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 2	*			
			17			

ตารางที่ 2.5 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 5 (ฝึกงาน)

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นก.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
2.หมวดวิชาชีพ						
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	2201-1012	พิมพ์อังกฤษด้วยคอมพิวเตอร์ 2	1			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2403	จริยธรรมในอาชีพคอมพิวเตอร์	2			
	2201-2417	ปฏิบัติงานบริการคอมพิวเตอร์	1			
	2201-4402	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 2	2			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2002-2005	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 3	*			
			6			

ตารางที่ 2.6 แผนการเรียนของโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขางานคอมพิวเตอร์ ภาคเรียนที่ 6

หมวดวิชา	รหัส	ชื่อวิชา	นก.	คาบ	อาจารย์	หมายเหตุ
1. หมวดวิชาสามัญ						
1.2 วิชาสามัญ พื้นฐานวิชาชีพ	2000-1225	ภาษาอังกฤษอุตสาหกรรม ท่องเที่ยว	1	2		2 วิชานี้เรียน ด้วยกัน ตัดเกรด 2 วิชา
	2000-1238	ภาษาอังกฤษอาหารและโภชนาการ	1			
2. หมวดวิชาชีพ						
2.2 วิชาชีพ สาขาวิชา	2201-1017	กฎหมายพาณิชย์	2			
2.3 วิชาชีพสาขางาน	2201-2413	การประยุกต์คอมพิวเตอร์กับงานสถิติ	2			
	2201-2415	ระบบเครือข่ายเบื้องต้น	2			
	2201-2411	โปรแกรมบนระบบปฏิบัติการเท็กซ์โหมด	2			
3.หมวดวิชาเลือกเสรี	2101-2109	การขับรถยนต์	2			
	2201-1019	มารยาทและการสมาคม	2			
2.4 โครงการ	2201-5001	โครงการ	4			
5. กิจกรรมเสริม หลักสูตร	2002-2006	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 4	*			
			18			

2.3 ประเภทของอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมเป็นคำที่บัญญัติขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว แทนคำภาษาอังกฤษ คือ Industry และให้หมายถึง การทำของขึ้นมาให้เป็นสินค้า นั่นคือ การแปรรูปวัตถุดิบเพื่อใช้ประโยชน์ให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ หรือบริการในเชิงการค้า ทำให้เกิดผลออกมามีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Value added)

อุตสาหกรรม หมายถึง การประกอบกิจการทางด้านการผลิตสินค้าหรือโภคภัณฑ์ การบริการหรือกระบวนการเปลี่ยนรูปหรือแปรรูปวัตถุดิบโดยอาศัยเงินลงทุน วัตถุดิบ เครื่องจักร และแรงงานมาผสมกัน เพื่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์รวมทั้งตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างสูงสุด การแปรรูปของผลิตภัณฑ์อาจใช้กระบวนการในขั้นที่ง่ายไปจนถึงขั้นที่สลับซับซ้อน

ประเทศไทยมีนโยบายเน้นการพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ จึงก่อให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภท กระจายสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ มีการผลิตหรือการแปรสภาพของวัสดุสิ่งของ ให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการค้า ซึ่งพอสรุปประเภทอุตสาหกรรมตามขั้นตอนการผลิตให้เป็นผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

1. ประเภทอุตสาหกรรมที่แบ่งตามลักษณะวัสดุที่นำมาใช้ผลิตแบ่งออกได้เป็น 3 พวก คือ

1.1 อุตสาหกรรมขั้นปฐมหรือขั้นพื้นฐาน (Primary Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำเอาทรัพยากรธรรมชาติ หรือผลิตผลทางการเกษตร การประมง การเลี้ยงสัตว์ที่ได้มาโดยตรงเป็นวัตถุดิบ เช่น การขุดแร่ การขุดน้ำมัน และแก๊สธรรมชาติ การแปรรูปไม้ การทึบฝ้าย การทำน้ำตาล การทำหนังแห้ง การสีข้าว การสกัดน้ำมันพืช นมและผลิตภัณฑ์นม ผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง ัญพืช อาหารสัตว์ เป็นต้น

1.2 อุตสาหกรรมขั้นทุติย (Secondary Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำเอาผลิตผลจากอุตสาหกรรมขั้นปฐมมาเป็นวัตถุดิบเพื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่นๆต่อไป เช่น กลั่นน้ำมัน การเอาสินแร่มาถลุงเป็นโลหะ บั่นด้าย ทำน้ำตาลทรายฟอกขาว กลั่นน้ำมันพืชให้บริสุทธิ์ เป็นต้น

1.3 อุตสาหกรรมขั้นตติย (Tertiary Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำเอาผลิตผลจากอุตสาหกรรมขั้นทุติยมาเป็นวัตถุดิบเพื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอย่างอื่น เช่น การสร้างเครื่องจักรกล เครื่องยนต์ ต่อเรือ ทำเครื่องหนัง ทำไม้อัด เป็นต้น

2. ประเภทอุตสาหกรรมที่แบ่งตามกรรมวิธีหรือกระบวนการผลิตแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

2.1 อุตสาหกรรมในเชิงสกัด (Extraction Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีกรรมวิธีการผลิตโดยใช้การสกัดเอาสิ่งที่ต้องการออกมาจากวัตถุดิบเป็นสำคัญ เช่น การสีข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสาร การสกัดน้ำมันจากรำ เมล็ดฝ้าย เมล็ดนุ่น มะพร้าว ผลปาล์ม การทำนาเกลือ การเพาะปลูก การป่าไม้ การย่อยหิน การทำสารส้ม เป็นต้น

2.2 อุตสาหกรรมการผลิตหรืออุตสาหกรรมโรงงาน (Manufacturing) หมายถึง อุตสาหกรรมที่ทำการผลิตสินค้าสำหรับออกจำหน่ายโดยมีสถานที่ทำการผลิตที่เรียกว่า โรงงาน เป็นการนำเอาวัตถุดิบมาปรุงแต่ง ดัดแปลง แปรสภาพด้วยแรงงานมนุษย์ หรือเครื่องจักรกล เพื่อเปลี่ยนสภาพมาเป็นเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น การผลิตรองเท้า รถยนต์ การทำเยื่อกระดาษ ผลิตสุรา หรือ แอลกอฮอล์ ผลิตยาและเวชภัณฑ์ ทำอาหารกระป๋อง ปั่นด้าย ทอผ้า สร้างเครื่องจักร และยังรวมถึง เครื่องหัตถกรรม เป็นต้น

2.3 อุตสาหกรรมขนส่งและบริการ (Service Industry) หมายถึง การประกอบธุรกิจด้านการให้บริการหรืออำนวยความสะดวก เช่น การขนส่ง การโรงแรม การจัดทำศานาจร การท่องเที่ยว การค้าขาย การธนาคาร การโทรคมนาคม การไปรษณีย์ เป็นต้น

3. ประเภทอุตสาหกรรมที่แบ่งตามลักษณะของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแบ่งเป็น 3 ประเภท

3.1 อุตสาหกรรมหนัก (Heavy Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่ต้องใช้เครื่องจักรกล แรงงาน และเงินจำนวนมาก ใช้เทคโนโลยีระดับสูง ผลิตภัณฑ์มีน้ำหนักมาก ปกติมักใช้โลหะที่มีน้ำหนักมาก เช่น เหล็ก ทองแดง เป็นวัตถุดิบ เช่น เหล็กกล้า การทำเหล็กเส้น เหล็กแผ่น การทำสายไฟฟ้า การต่อเรือ การสร้างรถไฟ ภาพยนตร์ เครื่องจักรกล การสร้างอาวุธยุทโธปกรณ์ อุตสาหกรรมเคมี เป็นต้น

3.2 อุตสาหกรรมเบา (Light Industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่ดำเนินการเอาวัตถุดิบอันเป็นผลจากอุตสาหกรรมหนักมาประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ หรือผลิตสิ่งของเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำหนักเบา เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ต้องใช้ทุนมากนัก เช่น การทอผ้า การทำอาหารกระป๋อง การทำยา และการทำเครื่องเวชภัณฑ์ การทำอลูมิเนียม การผลิตเครื่องวิทยุ เครื่องโทรทัศน์ การผลิตเครื่องเด็กเล่น สิ่งทอและการผลิตแป้งชนิดต่างๆ เป็นต้น

3.3 อุตสาหกรรมในครอบครัว (Home or Cottage Industry) หมายถึง กิจการที่ทำกันขึ้นภายในครอบครัวหรือภายในครัวเรือน มักจะเป็นประเภทหัตถกรรม ถ้าจะมีการใช้เครื่องจักรบ้างก็ขนาดเล็ก ผลิตใช้เองในครอบครัว เหลือจึงจำหน่ายเป็นอาชีพ เช่น การทำร่ม การจักสาน การทอผ้าไหม การแปรรูปอาหาร เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์ OTOP ประจำจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับ 3 ดาวถึง 5 ดาว เป็นต้น

2.3.1 อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์

อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนได้ถูกกำหนดจากภาครัฐให้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกของไทย อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาเคียงคู่กันมาตลอดระยะเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ในอดีตกฎเกณฑ์ที่ทางการบังคับให้โรงงานรถยนต์ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศ (Local Contents) ในสัดส่วนที่กำหนด ได้เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้มีการพัฒนาผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนโรงงานรถยนต์โดยตรง

(Original Equipment Manufacturers หรือ OEM) โดยได้มีการนำเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการผลิต ทั้งนี้เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานรถยนต์แต่ละรุ่นที่บริษัทแม่จะเป็นผู้กำหนด ผู้ผลิตชิ้นส่วนประเภท OEM เหล่านี้ จะประกอบไปด้วยกลุ่มที่เรียกว่า First-Tier Suppliers ซึ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนป้อนโรงงานรถยนต์โดยตรง และกลุ่มที่เป็นระดับ Second-Tier Suppliers ลงไป ซึ่งจะรับช่วงการผลิตเพื่อป้อนชิ้นส่วนบางประเภทให้กับกลุ่มแรกอีกทอดหนึ่ง

ปัจจุบันมีผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ OEM ที่เป็นระดับ First-Tier จำนวนประมาณ 386 ราย ทั้งนี้ผู้ผลิตรายใหญ่ๆในกลุ่มนี้จะเป็นการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากญี่ปุ่น และมีผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ OEM ระดับ Second และ Third Tier จำนวนกว่า 800 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อมหรือ SME ของคนไทย นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ประเภทที่เรียกว่า Replacement Equipment Manufacturers หรือ REM ซึ่งผลิตชิ้นส่วนอะไหล่เพื่อการทดแทนชิ้นส่วนที่เสียหรือสึกหรอ เพื่อป้อนร้านค้าจำหน่ายอะไหล่ ศูนย์บริการและอู่ซ่อมรถยนต์ โดยผู้ผลิตในกลุ่มนี้หลายรายก็เป็นผู้ผลิตสำหรับตลาด OEM ระดับ Second หรือ Third Tier ด้วย

การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศไทย ครอบคลุมรายการชิ้นส่วนต่างๆ ตั้งแต่ ตัวเครื่องยนต์ ระบบช่วงล่าง ระบบเบรกและคลัทช์ ระบบพวงมาลัย ระบบขับเคลื่อนและถ่ายทอดกำลัง ตัวถังรถยนต์ ไปจนถึงอุปกรณ์ระบบไฟฟ้า อุปกรณ์เสริมและตกแต่ง ยางรถยนต์ อุปกรณ์พลาสติก และกระจกรถยนต์ ฯลฯ อย่างไรก็ตามการยกเลิกมาตรการบังคับให้ผู้ผลิตรถยนต์ในไทยต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ ซึ่งมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 ประกอบกับนโยบายเปิดเสรีการค้าภายใต้กฎเกณฑ์ของ WTO และเขตการค้าเสรีอาเซียนหรือ AFTA นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนของไทยมาก ทั้งนี้ในแง่ของผู้ผลิตรถยนต์นั้น การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมรถยนต์ ซึ่งสามารถเลือกซื้อชิ้นส่วนในระบบ Global Sourcing เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพด้วยต้นทุนที่เหมาะสมที่สุด ทว่าในขณะเดียวกัน ก็ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศที่จะต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นในภาวะที่ต้องประสบกับการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งในกรณีของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนรายใหญ่ๆที่เป็นการลงทุนหรือร่วมลงทุนจากต่างชาติและมีเทคโนโลยีสูง ผลกระทบมีค่อนข้างน้อยเนื่องจากผู้ผลิตเหล่านี้หรือที่เรียกกันว่า First-Tier OEM เป็นผู้ป้อนชิ้นส่วนให้กับโรงงานหรือบริษัทรถยนต์โดยตรงตามข้อตกลงและเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้แล้ว ด้วยมาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์อันเป็นที่ยอมรับ ในขณะที่ผู้ผลิตชิ้นส่วนระดับรองลงมาหรือ Second และ Third-Tier OEM และผู้ผลิตชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ทดแทนหรือผู้ผลิตประเภท REM จะได้รับผลกระทบจากนโยบายการเปิดเสรีการค้าหรือการจัดซื้อชิ้นส่วนในระบบ Global Sourcing ของบริษัทรถยนต์ค่อนข้างมาก (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2545) [Online]

ประเทศไทยมีศักยภาพและโอกาสที่จะเป็นฐานการผลิตรถยนต์และชิ้นยานยนต์ที่ใหญ่แห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย เพราะกลุ่มผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ของโลกได้เข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทยเพื่อการส่งออก การผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบสำหรับยานยนต์ รวมถึงตัวถังและ

เครื่องยนต์ เช่น เบรก กระปุกเกียร์ เฟลา ล้อ โช้กอัพ (shock absorber) ของระบบกันสะเทือน หม้อน้ำ หม้อพัก ท่อไอเสีย คลัตช์ พวงมาลัย แกนพวงมาลัยและกระปุกเกียร์พวงมาลัย (steering box) และส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ ที่มีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

โครงสร้างของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศไทยสามารถแยกเป็น 3 ประเภทใหญ่คือ

1. อุตสาหกรรมรถยนต์
2. อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์
3. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์

อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์จัดเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่รัฐบาลให้การสนับสนุน เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทในการสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งไทยเป็นฐานการผลิต ขนาดใหญ่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของเอเชียและโลก มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงานและการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องต่างๆ พร้อมทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถหารายได้เข้าสู่ประเทศในแต่ละปีเป็นจนวนนับแสนล้านบาท ทั้งนี้อุตสาหกรรมยานยนต์ในช่วงปี 2011-2012 กำลังอยู่ในช่วงเติบโต เพราะมีรถโมเดลใหม่เกิดขึ้นทั้งหมด 15 โมเดล โดยจากเดิมแต่ละปีจะมีโมเดลรถออกใหม่เพียง 3-5 โมเดลเท่านั้น (ในปี 2011 จะเกิดก่อน 8 โมเดล และปี 2012 จะเกิดขึ้นอีก 7 โมเดล) ซึ่งการที่โมเดลรถใหม่เพิ่มขึ้นนี้จะส่งผลให้กับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์เติบโตตามไปด้วยเช่นกัน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์มีเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนมากเป็นผู้ผลิตต่างชาติที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ชั้นที่ 1 (First Tier) ซึ่งจากการเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ซึ่งจากการที่บริษัทต่างชาติเข้ามาถือครองหุ้นส่วนในธุรกิจนี้มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยบางส่วนต้องออกจากตลาดหรือได้รับความกดดันที่จะต้องยกระดับมาตรฐานสูงขึ้นจากสถานะการแข่งขันที่มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาในประเทศมากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนสินค้าชิ้นส่วนประกอบดังกล่าวลดลง ส่งผลให้ผู้ผลิตรถยนต์มีความได้เปรียบการแข่งขันในด้านต้นทุนเนื่องจากสามารถจัดหาชิ้นส่วนได้ภายในประเทศ ทั้งยังเป็นการดึงดูดให้ผู้ผลิตรถยนต์ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย การเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์นี้ ผู้ผลิตมีเป้าหมายการจำหน่ายภายในประเทศที่ร้อยละ 70 และส่งออกที่ร้อยละ 30 ซึ่งกำไรเฉลี่ยของอุตสาหกรรมอยู่ที่ประมาณร้อยละ 5-10 และด้วยเหตุจากการเข้ามาลงทุนภายในประเทศ ส่งผลให้ตลาดมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น เพราะในปี 2010 มีผู้ผลิตชิ้นส่วนรายใหม่จากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยแล้วประมาณ 100 รายโดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทุนสัญชาติญี่ปุ่น รองลงมาเป็นทุนจากจีน จากที่แต่ละปีจะมีการลงทุนในการผลิตชิ้นส่วนรายใหม่เข้ามาในไทยเฉลี่ยต่อปีประมาณ 30 รายเท่านั้น ปัจจุบันอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยสร้างงานให้กับแรงงานจำนวนมากกว่า 100,000 คน โดยมีผู้ผลิต 1,657 ราย และโรงงานรวม 2,237 แห่ง ซึ่งส่วนมากผู้ผลิตดังกล่าวจะกระจุกตัวอยู่ในเขตอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง เช่น สมุทรปราการ ซึ่งพบว่ามีความหนาแน่นของผู้ผลิตชิ้นส่วนประกอบตั้งโรงงานอยู่มากที่สุด รองลงมาคือ

จังหวัดระยอง และจังหวัดอื่นๆเช่น ฉะเชิงเทรา ชลบุรี เป็นต้น โดยโรงงานดังกล่าวมักตั้งอยู่ใกล้กับ โรงงานผลิตยานยนต์ ทั้งนี้การผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยในปัจจุบัน ครอบคลุมรายการชิ้นส่วน ต่างๆ อันได้แก่ ชิ้นส่วนเครื่องยนต์ ชิ้นส่วนระบบกันสะเทือนและเบรก ชิ้นส่วนตัวถัง ชิ้นส่วนระบบ ขับเคลื่อนและถ่ายทอดกำลัง ชิ้นส่วนตกแต่งภายใน และชิ้นส่วนอุปกรณ์ระบบไฟฟ้า เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์จะมีตลาดในการจัดจำหน่ายชิ้นส่วนอยู่ 2 ตลาดหลัก ได้แก่

1. ตลาดชิ้นส่วนเพื่อนำไปใช้ประกอบยานยนต์ (Original Equipment Market : OEM) โดยผู้ผลิตต้องผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ป้อนให้กับรถยนต์และจักรยานยนต์รุ่นใหม่ๆ สำหรับค่ายยานยนต์ ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทยเพื่อประกอบยานยนต์ส่งออกและจำหน่ายในประเทศ ทั้งนี้ความ ต้องการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ในกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์

2. ตลาดชิ้นส่วนทดแทนหรืออะไหล่ทดแทน (Replacement Equipment Market : REM) เป็นตลาดชิ้นส่วนอะไหล่เพื่อการทดแทนชิ้นส่วนเดิมที่เสียหรือสึกหรอตามสภาพการใช้งาน ซึ่ง ชิ้นส่วนแต่ละชิ้นจะมีอายุการใช้งานที่แตกต่างกัน ผู้ผลิตที่ทำการผลิตเพื่อป้อนให้กับตลาดทดแทนนี้มี ทั้งผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จึงทำให้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้นั้นมีคุณภาพที่ หลากหลายทั้งอะไหล่แท้ อะไหล่ปลอม และอะไหล่เทียม ซึ่งจะทำการจัดจำหน่ายให้กับศูนย์บริการ อะไหล่ของค่ายยานยนต์ต่างๆ โดยปกติศูนย์บริการจะมีการจัดเก็บสต็อกอะไหล่ทดแทนไม่มากนัก จะ เน้นเก็บเฉพาะอะไหล่ที่ใช้ในการซ่อมยานยนต์บ่อยครั้งเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายเข้าไปในร้านค้าอะไหล่ทั่วประเทศ ตลอดจน อยู่ซ่อมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ทั้งนี้ความต้องการใช้ชิ้นส่วนในตลาดทดแทนนี้ ขึ้นอยู่กับ ปริมาณ การใช้ยานยนต์ภายในประเทศ ซึ่งรถยนต์ รถบรรทุก จักรยานยนต์และอื่นๆ ที่จดทะเบียน กับกรมการขนส่งทางบกในปี 2010 รวมทั้งสิ้น 27.5 คัน เพิ่มขึ้นจากปี 2009 ร้อยละ 4.8 โดยใน จำนวนนี้เป็นจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลร้อยละ 17.75 รถบรรทุกส่วนบุคคลร้อยละ 17.78 รถจักรยานยนต์ร้อยละ 62.32 ซึ่งยานยนต์ที่ได้จดทะเบียนใหม่เหล่านี้ จะมีส่วนทำให้ปริมาณการใช้ ยานยนต์ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น อันจะมีผลให้ความต้องการใช้ชิ้นส่วนยานยนต์ในตลาดทดแทน ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วยในอนาคต

การส่งออก อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยได้มีการขยายการลงทุนและมุ่งพัฒนา เทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนสามารถผลิตชิ้นส่วนให้มีความ หลากหลาย ตลอดจนมีคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอยู่ในระดับที่ผู้ผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ระดับโลกยอมรับ ทำให้สามารถส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศต่างๆได้เพิ่มขึ้น โดยการส่งออกในปี 2010 มีมูลค่า 8,572.85 ล้านบาทหรือร้อยละ 42.81 จากปี 2009 คิดเป็น สัดส่วนร้อยละ 102.01 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าและคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.39 ของมูลค่าการ ส่งออกรวมทั้งประเทศ การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีสาเหตุจากการเพิ่มขึ้นตามการส่งออกรถยนต์ โดยเฉพาะ ผู้ผลิตชิ้นส่วน OEM เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ เริ่มส่งผลให้มีคำสั่งซื้อเข้า มาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการลงทุนเพิ่มเติมจากผู้ผลิตของญี่ปุ่นเนื่องจากค่าเงินเยนที่แข็งตัวขึ้น เป็นการ

เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตไทยระดับ SME ได้มีโอกาสมากขึ้น และในปี 2554 นี้มีการคาดการณ์การส่งออกที่มูลค่า 9,515.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 จากปี 2010

สำหรับตลาดส่งออกหลักคืออินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย เวียดนาม และอินเดีย รวมกันคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 49.91 ในขณะที่ตลาดใหม่ที่มีอัตราขยายตัวสูงได้แก่ประเทศอินเดีย ร้อยละ 63.17 ญี่ปุ่น ร้อยละ 60.79 อินโดนีเซีย ร้อยละ 56.07 และ สหรัฐอเมริกา 43.17 โดยโครงสร้างการส่งออกพบว่าสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุดคือส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ร้อยละ 60.4 (กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมส่งเสริมการส่งออก. 2554 : 15-17)

2.3.2 อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

อิเล็กทรอนิกส์เข้าไปมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจมากขึ้น และคาดว่าในปี 2020 จะเป็นสังคมที่เรียกว่า Everything Digital ปัจจุบันประเทศไทยเป็นฐานการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะ HDD ที่สำคัญของญี่ปุ่นและเกาหลี รัฐบาลน่าจะใช้โอกาสนี้พัฒนาให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าของโลก โดยเฉพาะกลุ่มสินค้า HDD นอกจากนี้บริษัทข้ามชาติเริ่มให้ความสำคัญกับการลงทุนด้าน R&D ในด้านนี้มากขึ้นอย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองด้านการผลิตเพื่อการส่งออก และทดแทนการนำเข้าจากประเทศจีน ได้อย่างพอเพียง และการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 ช่วงคือ

1. ช่วงการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (พ.ศ. 2503-2514) ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนในปี พ.ศ. 2503 เพื่อส่งเสริมให้เกิดการผลิตทดแทนการนำเข้า จึงได้เริ่มมีบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาขอรับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อทำการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ บริษัทของคนไทยรายแรกที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนคือ บริษัท ธาณินทร์ อุตสาหกรรม จำกัด (Tanin Industrial Group) ในปี พ.ศ. 2505 เพื่อประกอบเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ จากนั้นได้มีการลงทุนในกิจการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์จากต่างชาติเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการร่วมลงทุนระหว่างคนไทยกับบริษัทญี่ปุ่น ได้แก่ บริษัทชินโย ยูนิเวอร์แซลอิเล็กทริก จำกัด (Sanyo Universal Electric) บริษัทเนชั่นแนลไทย จำกัด (National Thai : Matsushita) บริษัทกันยงอิเล็กทริก แมนูแฟคเจอร์ส จำกัด (Mitsubishi) บริษัทไทยโตชิบาอุตสาหกรรม จำกัด (Thai Toshiba Electric Industry : Toshiba) และบริษัทฮิตาชิ คอนซูเมอร์โปรดักส์ จำกัด (Hitachi Consumer Products : Hitachi) ในช่วงนี้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยมีลักษณะเป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า โดยพึ่งพาวัตถุดิบและชิ้นส่วนจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด ทำการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์สำเร็จรูป เช่น เครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ เป็นการทดแทนการนำเข้าในลักษณะนำชิ้นส่วน (CKD) เข้ามาประกอบเป็นผลิตภัณฑ์

2. ช่วงการผลิตเพื่อการส่งออก พ.ศ. 2515-2528 ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ ซึ่งมีการกำหนดสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมแก่กิจการที่ทำ

การผลิตเพื่อการส่งออก ในช่วงนี้มีการเข้ามาลงทุนในไทยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศไทยมีค่าแรงถูก ได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีจากรัฐบาลไทย ในขณะที่บริษัทของคนไทยก็มีการขยายการผลิตเพื่อการส่งออก แม้ว่ารัฐบาลไทยจะเริ่มให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันก็ได้ลดความสำคัญของอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ โดยมาตรการคุ้มครองและอากรขาเข้าสินค้าสำเร็จรูปที่ยังมีอัตราที่สูงอยู่ ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศยังคงเติบโตต่อไปได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2528 ในช่วงนี้รัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายส่งเสริมการส่งออก โดยมีการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน เพื่อแก้ปัญหาดุลการค้าและการว่างงาน ทำให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่อจำนวนมากย้ายฐานการผลิตเข้ามาลงทุนในไทย เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง ทำให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มการขยายตัวมากขึ้น สำหรับกิจการของคนไทย เริ่มมีการผลิตแผ่นวงจรพิมพ์เพื่อการส่งออกในปี พ.ศ. 2525 และผลิตแผงวงจรไฟฟ้าในปี พ.ศ. 2527 และมีบริษัทรายย่อยจำนวนมากทำการประกอบเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อจำหน่ายในประเทศ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยในช่วงนี้มีการเติบโตสูงมาก โดยเฉพาะกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นผลมาจากการส่งออกแผงวงจรไฟฟ้า และการที่ผู้ผลิตหลายรายเปลี่ยนจากการผลิตเพื่อตลาดในประเทศมาเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทย ในช่วงนี้ยังต้องพึ่งพาวัตถุดิบและชิ้นส่วนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

3. ช่วงขยายตัวของอุตสาหกรรม พ.ศ. 2529-2535 ในช่วงปี พ.ศ. 2529-2535 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยมีการขยายตัวสูงมาก เนื่องมาจากความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศ ประกอบกับการที่ค่าเงินของญี่ปุ่นและประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs) มีค่าแข็งขึ้น ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนจากประเทศดังกล่าวเข้ามาลงทุนในไทยเป็นจำนวนมาก การลงทุนจากต่างประเทศในช่วงนี้จึงขยายตัวสูงกว่าในช่วงที่ผ่านมา ขณะที่การผลิตของไทยก็เริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น โดยเปลี่ยนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มต่ำเพื่อจำหน่ายภายในประเทศมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความซับซ้อนและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เป็นของคนไทยยังมีปัญหาการขาดแคลนเทคโนโลยี ดังนั้นอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่จึงเป็นกิจการของชาวต่างชาติ หรือเป็นกิจการที่มีชาวต่างชาติร่วมหุ้นอยู่ด้วย สำหรับบริษัทญี่ปุ่น มักจะชักนำให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนต่างๆ จากญี่ปุ่นตามเข้ามาลงทุนในประเทศไทยด้วย

4. ช่วงส่งเสริมอุตสาหกรรมสนับสนุน พ.ศ. 2536-2540 จากการที่ค่าแรงในประเทศอุตสาหกรรมมีราคาสูงขึ้น ทำให้บริษัทต่างชาติเริ่มย้ายฐานการผลิตเข้ามายังประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เช่นจากสิงคโปร์ ในกิจการแผ่นวงจรพิมพ์ จากฮ่องกงในกิจการแผงวงจรไฟฟ้า จากสหรัฐอเมริกา ในกิจการเครื่องคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน ขณะเดียวกันหลายบริษัทซึ่งเคยผลิตชิ้นส่วนเพื่อส่งออกไปต่างประเทศโดยตรง ได้เริ่มมีการจำหน่ายให้บริษัทในประเทศมากขึ้น เพื่อนำไปประกอบเป็นสินค้าเพื่อการส่งออกอีกทอดหนึ่ง ได้แก่ อุปกรณ์และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ แผงวงจรไฟฟ้า สำหรับกิจการ

ของคนไทยในการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ กลุ่มสหุญเนี่ยน โดยเป็นการร่วมทุนระหว่างเครือซีเมนต์ไทยกับบริษัทมิซูบิชิจากญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ความต้องการชิ้นส่วนต่างๆ มีมากทำให้อุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น ชิ้นส่วนพลาสติก และโลหะ ที่เป็นกิจการของคนไทยมีโอกาสพัฒนาขึ้น ทั้งการขยายกำลังการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะขยายตลาดสู่ต่างประเทศ

5. ช่วงปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ปัจจัยที่สำคัญ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไทยในช่วงนี้ได้แก่

1. ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบจากการก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกาเมื่อ 11 กันยายน 2544 และวิกฤตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียที่ยังไม่คลี่คลายเท่าที่ควร

2. จังหวะการพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญที่มีความกระชั้นมากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีแผงวงจรรวมที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าของพัฒนาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์โทรคมนาคม ทำให้การแข่งขันของอุตสาหกรรมมีความรุนแรงมากขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงระเบียบและกติกาการค้า อาทิ มาตรการทางการค้าทั้งในด้านภาษีศุลกากรและที่มิใช่ภาษี รวมทั้งสถานการณ์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับระหว่างประเทศระดับภูมิภาค และระดับประเทศที่เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญ อย่างสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น และที่สำคัญคือ การที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO)

ปัจจัยทั้งสามทำให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยมีความตื่นตัวในการปรับโครงสร้างค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนเข้ามาเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกทำให้การแข่งขันระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้ประกอบการในประเทศจึงได้มีความพยายามที่จะชี้ให้รัฐบาลเห็นถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องปรับโครงสร้างภาษีที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกับสากลมากขึ้น เพื่อรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมในประเทศ นอกจากนี้ องค์กรภาคเอกชนก็ได้มีความพยายามที่จะจัดระบบของอุตสาหกรรมให้เข้ามาอยู่ภายใต้องค์กรเดียวกันคือ สภาอุตสาหกรรมฯ เพื่อให้การดำเนินงานของอุตสาหกรรมโดยรวมมีความเป็นเอกภาพและเป็นระบบมากขึ้น รวมทั้งเพื่อยกระดับการผลิตของประเทศ ขณะที่ภาครัฐก็มีความพยายามที่จะกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีผลในทางปฏิบัติชัดเจน รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน ส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมในขั้นตอนการผลิตต่างๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ บริษัทต่างชาติก็เริ่มที่จะถ่ายโอนหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนาเข้ามาดำเนินงานในไทยมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนด้านนี้ในต่างประเทศเริ่มสูงขึ้น ขณะที่ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นไม่มากนักและบางรายการกลับมีแนวโน้มลดลง บริษัทของคนไทยก็เริ่มที่จะหันมาให้ความสำคัญกับการจำหน่ายสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าของตนเองและเน้นการทำวิจัยและพัฒนามากขึ้น ซึ่งจะกว่าถึง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ในภาคผนวก ข

2.3.3 อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ

อุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน ปี 2553 คาดว่าจะมีปริมาณการผลิตรวม 10.05 ล้านชิ้น เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ลดลงร้อยละ 3.37 เนื่องจากถึงแม้ว่าสถานการณ์การเมืองภายในประเทศเริ่มคลี่คลาย และเศรษฐกิจภายในประเทศและต่างประเทศเริ่มฟื้นตัวบวกกับมาตรการกระตุ้นภาคก่อสร้างิมทรัพย์ของรัฐบาล ส่งผลให้ภาคก่อสร้างิมทรัพย์เริ่มกระเตื้องขึ้นและส่งผลให้อุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือนซึ่งเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องขยายตัวตามไปด้วย แต่ผลกระทบของความไม่สงบทางการเมืองในช่วงครึ่งปีแรก ซึ่งภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนและลดปริมาณการผลิตลง และผลกระทบของการแข็งค่าของเงินบาท ทำให้ภาพรวมการผลิตของอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือนตลอดปี 2553 มีปริมาณลดลงแนวโน้มของการผลิตและการจำหน่ายในประเทศของอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือนในปี 2554 คาดว่าจะขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากเศรษฐกิจในประเทศเริ่มฟื้นตัว ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจก่อสร้างิมทรัพย์กระเตื้องขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสินค้าไม้และเครื่องเรือนเพิ่มขึ้นตามไปด้วยนอกจากนี้ คาดว่าผู้ประกอบการน่าจะหันมาเจาะตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น เพราะตลาดระดับกลางและระดับบนยังมีศักยภาพ (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2553 : vii)

กระดาษ เป็นวัสดุที่ผลิตขึ้นมาสำหรับการจดบันทึก มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เชื่อกันว่ามีการใช้กระดาษครั้งแรกๆ โดยชาวอียิปต์และชาวจีนโบราณ แต่กระดาษในยุคแรกๆ ล้วนผลิตขึ้นเพื่อการจดบันทึกด้วยกันทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าระบบการเขียนคือแรงผลักดันให้เกิดการผลิตกระดาษขึ้นในโลกปัจจุบันกระดาษไม่ได้มีประโยชน์ในการใช้จดบันทึกตัวหนังสือ หรือข้อความ เท่านั้น ยังใช้ประโยชน์อื่นๆ ได้มากมาย เช่น กระดาษชำระ กระดาษห่อของขวัญ กระดาษลูกฟูกสำหรับทำกล่อง เป็นต้น

กระดาษ ในภาษาไทยสันนิษฐานว่าน่าจะทับศัพท์มาจากภาษาอาหรับและเปอร์เซีย คือ กิรฎอส ในสมัยที่ชาวเปอร์เซียเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยาซึ่งภาษามลายูก็ได้ทับศัพท์จากสองภาษานี้เช่นเดียวกัน คือ kertas หมายถึง กระดาษ เช่นกัน ส่วน กิรฎอส ในภาษาอาหรับนั้น แม้ว่าจะมีใช้มาก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 6 แต่ก็เป็นคำที่ยืมมาจากภาษากรีก khartes ซึ่งภาษาอังกฤษก็ได้ยืมคำนี้ไปใช้เป็น chart, card และ charter การใช้กระดาษในปัจจุบัน เนื่องจากกระดาษเป็นวัสดุสิ้นเปลือง จึงมีการนำกระดาษกลับมาใช้อีก เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์นำมาพับถุงกระดาษ กระดาษสำหรับเขียน แม้ใช้แล้วทั้งสองหน้า ก็สามารถนำไปพิมพ์อักษรเบรลล์สำหรับคนตาบอดได้ เมื่อหมดสภาพแล้ว ก็นำไปเข้าโรงงานแปรรูปเป็นสินค้าประเภทลังกระดาษ ได้อีก กระดาษที่ใช้งานในสำนักงานในประเทศไทยทั่วไปปัจจุบันนี้ใช้ขนาดมาตรฐาน คือ ขนาด A4 น้ำหนัก 80-100 แกรม เป็นส่วนมาก

อุตสาหกรรมการผลิตเยื่อและกระดาษถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และมีอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้สามารถเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางสังคม และการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งในระหว่างปี 2540-2550 ปริมาณการบริโภคเยื่อกระดาษของไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.4 ต่อปี ในด้านปริมาณความต้องการบริโภค

กระดาษ ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกับการบริโภคเยื่อกระดาษ กล่าวคือ การบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การบริโภคกระดาษมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 5.2 ต่อปี นอกเหนือจากการผลิตเพื่อสนองความต้องการบริโภคในประเทศแล้ว ปัจจุบันกำลังผลิตเยื่อและกระดาษของไทย ยังมีเหลือเพื่อส่งออกต่างประเทศเช่นจีน อินเดีย และเวียดนาม ซึ่งทราขายได้เข้าสู่ประเทศปีละจำนวนมาก โดยมีมูลค่าการส่งออกเยื่อและกระดาษเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยในปี 2550 มีมูลค่าการส่งออก 27,004.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 5.5

การผลิตกระดาษของอุตสาหกรรมกระดาษในประเทศไทย แบ่งได้ 4 ประเภท คือ 1) กระดาษหนังสือพิมพ์ (Newsprint Paper) 2) กระดาษอนามัย (Tissue Paper) 3) กระดาษพิมพ์เขียว (Printing And Writing Paper) และ 4) กระดาษสำหรับใช้ในอุตสาหกรรม (เช่น กระดาษคราฟท์ (Kraft Paper) กระดาษแข็ง (Paper Board) เป็นต้น โดยกระดาษคราฟท์เป็นกระดาษที่มีความต้องการใช้มากที่สุดในอุตสาหกรรมนี้หรือประมาณร้อยละ 47 ของความต้องการใช้กระดาษทั้งหมด เนื่องจากเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับการผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษ เช่น กล่องกระดาษลูกฟูก ถุงกระดาษซีเมนต์ เป็นต้น รองลงมาได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน ซึ่งมีปริมาณความต้องการใช้ประมาณร้อยละ 14 ของความต้องการใช้กระดาษทั้งหมด ประเภทของกระดาษที่มีการผลิตมากที่สุดคือ กระดาษคราฟท์ มีปริมาณการผลิตทั้งสิ้น 1,544,136 ตัน รองลงมาได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน มีปริมาณการผลิตทั้งสิ้น 547,502 ตัน

ตารางที่ 2.7 การจัดประเภทอุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ

อุตสาหกรรม	การผลิตเยื่อกระดาษ กระดาษ และบรรจุภัณฑ์
อุตสาหกรรมกระดาษขั้นต้น	เยื่อกระดาษ
	เยื่อกระดาษ
อุตสาหกรรมกระดาษขั้นกลาง	กระดาษ
	กระดาษคราฟท์
	กระดาษพิมพ์เขียน
	กระดาษ Duplex
	กระดาษอนามัย
อุตสาหกรรมกระดาษขั้นปลาย	กระดาษหนังสือพิมพ์
	แผ่นลูกฟูก (Sheet board)
	แผ่นลูกฟูก (Sheet board)

ซึ่งโครงสร้างอุตสาหกรรม รายชื่อผู้ผลิตในอุตสาหกรรมกระดาษ การส่งออกกระดาษ การนำเข้า และขั้นตอนการผลิตกระดาษ จะกล่าวไว้ในภาคผนวก ข

2.2.4 อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์

พลาสติก เป็นสารประกอบอินทรีย์ที่สังเคราะห์ขึ้นใช้แทนวัสดุธรรมชาติ บางชนิดเมื่อเย็นก็แข็งตัว เมื่อถูกความร้อนก็อ่อนตัว บางชนิดแข็งตัวถาวร มีหลายชนิด เช่น ไนลอน ยางเทียม ใช้ทำสิ่งต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้า ฟิล์ม ภาชนะ ส่วนประกอบเรือหรือรถยนต์

พลาสติกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เทอร์โมพลาสติกเทอร์โมพลาสติก (Thermoplastic) หรือเรซิน เป็นพลาสติกที่ใช้กันแพร่หลายที่สุด ได้รับความร้อนจะอ่อนตัว และเมื่อเย็นลงจะแข็งตัว สามารถเปลี่ยนรูปได้ พลาสติกประเภทนี้โครงสร้างโมเลกุลเป็นโซ่ตรงยาว มีการเชื่อมต่อระหว่างโซ่พอลิเมอร์น้อยมาก จึงสามารถหลอมเหลว หรือเมื่อผ่านการอัดแรงมากจะไม่ทำลายโครงสร้างเดิม ตัวอย่าง พอลิเอทิลีน พอลิโพรพิลีน พอลิสไตรีน มีสมบัติพิเศษคือ เมื่อหลอมแล้วสามารถนำมาขึ้นรูปกลับมาใช้ใหม่ได้ ชนิดของพลาสติกในตระกูลเทอร์โมพลาสติก 2) เทอร์โมเซตติงพลาสติก เป็นพลาสติกที่มีสมบัติพิเศษ คือทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและทนปฏิกิริยาเคมีได้ดี เกิดคราบและรอยเปื้อนได้ยาก คงรูปหลังการผ่านความร้อนหรือแรงดันเพียงครั้งเดียว เมื่อเย็นลงจะแข็งมาก ทนความร้อนและความดัน ไม่อ่อนตัวและเปลี่ยนรูปร่างไม่ได้ แต่ถ้าอุณหภูมิสูงก็จะแตกและไหม้เป็นขี้เถ้าสีดำ พลาสติกประเภทนี้โมเลกุลจะเชื่อมโยงกันเป็นร่างแหจับกันแน่น แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลแข็งแรงมาก จึงไม่สามารถนำมาหลอมเหลวได้ กล่าวคือ เกิดการเชื่อมต่อน้ำเชื่อมระหว่างสายโซ่ของโมเลกุลของโพลิเมอร์ (cross linking among polymer chains) เหตุนี้หลังจาก พลาสติกเย็นจนแข็งตัวแล้ว จะไม่สามารถทำให้อ่อนได้อีกโดยใช้ความร้อน หากแต่จะสลายตัวทันทีที่อุณหภูมิสูงถึงระดับ การทำพลาสติกชนิดนี้ให้เป็นรูปลักษณะต่าง ๆ ต้องใช้ความร้อนสูง และโดยมากต้องการแรงอัดด้วย เทอร์โมเซตติงพลาสติก

อุตสาหกรรมประเภทยางและพลาสติกเป็นกิจการเกี่ยวกับการผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมประเภทนี้ จะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตเกี่ยวกับการฉีดพลาสติก ผลิตภัณฑ์และเครื่องแต่งกายสตรี ทำผลิตภัณฑ์พลาสติก เช่น กระจอกบ ฝ้ายพลาสติก ถุงพลาสติก แผ่นพลาสติก พี.วี.ซี. ทำเม็ดพลาสติก ทำแม่พิมพ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์ใช้เป็นฉนวนกันความร้อน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าป้อนเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ ของเล่นเด็ก โรงงานผลิตปุ๋ย โรงงานน้ำตาล

อุตสาหกรรมพลาสติกของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร กล่าวคือมีอุตสาหกรรมสนับสนุนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ส่งผลให้เป็นอุตสาหกรรมเชื่อมโยงที่มีความเข้มแข็ง ดังจะเห็นได้จาก ประเทศไทยมีการผลิตเม็ดพลาสติกหลายชนิดที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบป้อนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกได้ ด้วยเหตุผลนี้เองทำให้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกเกิดอัตราการขยายตัวขึ้นตามลำดับ ซึ่งรวมถึงการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากอุตสาหกรรมพลาสติกของประเทศไทยจะสามารถผลิตภัณฑ์พลาสติกที่สนองต่อความต้องการด้วยการผลิตสินค้าหลากหลายประเภทด้วยกรรมวิธีการผลิตที่ต่างกันออกไปแล้ว ไทยยังเป็นประเทศผู้นำของเอเชียและตลาดโลกด้วย ซึ่งประเทศไทย มีจำนวนโรงงานที่ขึ้น

ทะเบียนกับกองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 4,560 โรงงาน ปี พ.ศ. 2547 มีจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 183,703 คน และมีจำนวนเงินลงทุนรวมทั้งสิ้นกว่า 136,795 ล้านบาท อุตสาหกรรมพลาสติกจัดเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตเม็ดพลาสติกที่ได้จากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำหน้าที่เปลี่ยนเม็ดพลาสติกไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมกลุ่มต่างๆ และมีอัตราการเจริญเติบโตของปริมาณผลิตภัณฑ์พลาสติกประเมินได้จาก ข้อมูลปริมาณการใช้วัตถุดิบ เฉลี่ยปีละ 7.5% เฉพาะปี พ.ศ.2548 มีการป้อนเม็ดพลาสติก เข้าสู่กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกจำนวน 3,625,349 ตัน คิดเป็นมูลค่ารวม 190,687 ล้านบาท และปี 2549 การส่งออกพลาสติกและผลิตภัณฑ์จากไทยไปญี่ปุ่นมีมูลค่า 425.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6.3 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.2 ของมูลค่าส่งออกพลาสติกและผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของไทย นับเป็นตลาดสำคัญอันดับที่ 3 รองจากจีนและฮ่องกง โดยครึ่งหนึ่งเป็นการส่งออก เม็ดพลาสติกมูลค่า 212.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นตลาดสำคัญอันดับที่ 5 รองจาก จีน ฮ่องกง เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา แต่มูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นลดลงจากปีก่อนร้อยละ 2.8 หลังจากที่ขยายตัวเฉลี่ยกว่าร้อยละ 78 ในปี 2547-48 ทั้งนี้เป็นการชะลอลงมากทั้งการส่งออกในภาพรวมและการส่งออกไปญี่ปุ่น สินค้าสำคัญได้แก่ พลาสติกในกลุ่มโพลีเอทิลีน มูลค่า 146.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าส่งออกเม็ดพลาสติกไปญี่ปุ่นทั้งหมด รองลงมาคือ กลุ่มเอทิลีน 33.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 23.8 ขณะที่ ผลิตภัณฑ์พลาสติก มีมูลค่าส่งออกไปญี่ปุ่น 212.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นับเป็นตลาดสำคัญอันดับที่ 1 คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 15.7 ของการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3 สินค้าหลักได้แก่ แผ่นฟิล์ม พอยล์และแถบ 56 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ หลอดและท่อ มูลค่า 9.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าตัว (สิทธิศักดิ์ ชุณหะวัณโรจน์. 2550 : 2)

แนวโน้มอุตสาหกรรมพลาสติก ในช่วงปี 2554 หลังจากสภาวะหลังน้ำท่วมในปลายปี 2553 น่าจะมีส่วนทำให้ปี 2554 มีแรงซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น อีกทั้งการที่เริ่มซื้อเพื่อซ่อมแซมบ้าน สิ่งก่อสร้างหรือรถยนต์ที่ถูกน้ำท่วม ที่จะช่วยผลักดันด้านการผลิตมากขึ้น ด้านตลาดต่างประเทศที่เป็นตลาดส่งออกยังมีปัจจัยทั้งด้านบวกและลบ ด้านบวกอาจจะเพิ่มโอกาสในการส่งออกมากขึ้น แต่ในสภาวะเศรษฐกิจยุโรปที่ยังสั่นคลอน ก็ยังต้องมีสิ่งที่พึงระวัง ในด้านปิโตรเคมีที่เป็นวัตถุดิบตั้งต้นในการผลิตพลาสติกนั้น กรณีมาบตาพุด ที่ยังมี 2 โครงการที่ยังไม่สามารถดำเนินการผลิตได้ คาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ในปี 2554 หลังจากทำรายงาน HIA อีกครั้ง (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2553 : iv)

อุตสาหกรรมเคมีเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้กระบวนการทางเคมีและฟิสิกส์ต่างๆ หลายอย่าง เพื่อจะเปลี่ยนวัตถุดิบมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ กระบวนการเหล่านี้ช่วยทำให้วัตถุดิบมีประโยชน์ยิ่งขึ้น สำหรับทำผลิตภัณฑ์ทางเคมีและการค้า อุตสาหกรรมเคมีในที่นี้จะครอบคลุมไปถึงอุตสาหกรรมหลายประเภท อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และ

อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์อุปโภค เป็นต้น กระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมเคมีเริ่มตั้งแต่การนำสินแร่หรือวัตถุดิบจากธรรมชาติอื่น ๆ มาผ่านกระบวนการเคมีและฟิสิกส์ เพื่อให้เกิดปฏิกิริยาได้สารเคมีหรือเคมีภัณฑ์ตามที่ต้องการ ในขณะที่ยวกันตลาดวัตถุดิบเคมีของโลกมีการแข่งขันสูงส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าและวัตถุดิบที่มีอยู่ ในประเทศยังมีการผลิตปริมาณน้อยและไม่สามารถพัฒนามาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ แม้ว่าไทยจะมีวัตถุดิบบางตัวที่มีศักยภาพ แต่ยังขาดการวิจัยและพัฒนาให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องได้ ดังนั้นงานค้นคว้าวิจัยจึงเป็นหัวใจของงานอุตสาหกรรมเคมี เราจะเห็นว่าวิศวกรเคมีและนักวิทยาศาสตร์จะมีความรับผิดชอบสูงกับกระบวนการต่างๆ ในโรงงาน แต่หน้าที่ความรับผิดชอบของวิศวกรเคมีและนักวิทยาศาสตร์จะแตกต่างกันอย่างชัดเจน

อุตสาหกรรมเคมีในประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมผสมและบรรจุ กล่าวคือ ส่วนใหญ่ต้องนำวัตถุดิบจากต่างประเทศแล้วนำมาผสมและบรรจุในประเทศเทคโนโลยีในการผสมไม่ซับซ้อนแต่ผู้ผลิตที่ได้มาตรฐานต้องพึงพาสูตในการผสม ซึ่งเป็นความลับทางการค้าจากต่างประเทศ ทำให้ส่วนใหญ่ต้องการร่วมทุนกับต่างประเทศ หรือผลิตโดยบริษัทข้ามชาติ เช่น อุตสาหกรรมสี เครื่องสำอาง ยาฆ่าแมลงและยาปราบศัตรูพืช คาร์บอนแบล็ค ผงซุรอส อุตสาหกรรมเคมีมีโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย หรือแบบกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด การมีผู้ขายน้อยรายเกิดขึ้น เนื่องจากการผลิตมีการประหยัดต่อขนาด คือ เมื่อผลิตมากขึ้นก็จะทำให้ต้นทุนต่อหน่วยต่ำลง หรือ การผลิตเป็นแบบต่อเนื่อง (Continuous process) ทำให้การมีผู้ผลิตไม่กี่รายก็เพียงพอที่จะตอบสนองต่อตลาดในประเทศ

อุตสาหกรรมที่มีผู้ผลิตหลายรายในตลาด ได้แก่ อุตสาหกรรมสี เครื่องสำอาง อุตสาหกรรมเหล่านี้มีผู้ผลิตหลายรายในตลาด แต่ละรายผลิตสินค้าที่มีความแตกต่างกันเนื่องจากสูตร ส่วนผสม รูปแบบภาชนะที่บรรจุ ชื่อยี่ห้อ และการโฆษณา ทำให้มีอำนาจตลาด (Market power) ในสินค้าของตนในระดับหนึ่ง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ผลิตรายใหญ่ไม่กี่รายสามารถครองส่วนแบ่งตลาดมากกว่าครึ่งคือ อายุธุรกิจที่ยาวนานและมีชื่อเสียงมาก่อน อีกทั้งอุตสาหกรรมเคมีส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า แม้บางอุตสาหกรรมจะสามารถพัฒนาไปสู่การส่งออกได้ในปัจจุบัน เช่น คาร์บอนแบล็ค ผงซุรอส เครื่องสำอาง และเภสัชภัณฑ์ ปัจจัยสำคัญที่มีส่วนผลักดันให้อุตสาหกรรมดังกล่าวพัฒนาไปได้ คือ ไทยมีขนาดตลาดในประเทศที่ค่อนข้างใหญ่ รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราสูงอย่างต่อเนื่อง และมีการเปิดตลาดการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าขยายตัวและผู้ผลิตมีการพัฒนาการผลิตเพื่อตอบสนองต่อตลาด อย่างไรก็ตามเนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงที่สุดในการผลิตสินค้ากลุ่มเคมี การที่ไทยต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศภายใต้อัตราภาษีนำเข้าที่ค่อนข้างสูง จึงเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และเป็นประเด็นที่ไทยยังเสียเปรียบประเทศอาเซียนอื่น ๆ โดยโครงสร้างของอุตสาหกรรมเคมีสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ผู้ทำการผลิต (Operator) คือ กลุ่มบริษัทที่ทำการผลิตสารเคมี เช่น ICI ZZ (สหราชอาณาจักร), BASE (เยอรมัน), DOW (สหรัฐ), MITSUI (ญี่ปุ่น) บริษัทเหล่านี้ล้วนแต่เป็นผู้นำในอุตสาหกรรมเคมีในประเทศไทยก็มีกลุ่มยักษ์ใหญ่เช่นกัน อย่างเช่น Thai-Asahi เป็นต้น แต่

โดยทั่วไปแล้วบริษัทที่มีในประเทศไทยของเรามักจะเป็นสาขาย่อยที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัทแม่ในต่างประเทศโดยมีคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นส่วนร่วม

2. ผู้รับเหมา (Contractors) เป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างโรงงานเคมี ซึ่งบริษัทเหล่านี้จะทำการรับเหมาก่อสร้างโรงงานเคมีทั่วโลก เนื่องจากในการจ้างนั้นเป็นการทำงานในช่วงสั้น จึงคุ้มค่ากว่าที่บริษัทผลิตสารเคมีจะมีทีมงานของตัวเองสำหรับทำการก่อสร้างโรงงานตัวเองโดยเฉพาะ เพราะเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยเปล่าประโยชน์ ซึ่งในประเทศไทยก็จะมีบริษัทผู้รับเหมาจากต่างประเทศเข้ามาทำการรับเหมาแล้วก็จะมีการจ้างบริษัทก่อสร้างในประเทศไทยอีกทอดหนึ่งให้มาช่วยสร้างเรียกว่า Subcontractor บริษัทญี่ปุ่นมักจะชนะการรับเหมาเป็นส่วนมาก เนื่องจากมีการเสนอราคาได้ต่ำและมักจะสร้างเสร็จทันตามกำหนดเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ใช่ว่าเป็นชาติเดียวที่ทำได้ มีบริษัทในยุโรป สหรัฐแม้กระทั่งเกาหลีใต้ก็สามารถทำการรับเหมาทั่วโลกได้เช่นกัน

3. ผู้ขายเครื่องอุปกรณ์ (Equipment Venders) กลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้ประกอบการผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบอุตสาหกรรมเคมี ส่วนมากแล้วเป็นประเทศในยุโรป อเมริกาเหนือ ในเอเชียก็จะมีประเทศญี่ปุ่นเป็นผู้นำ บริษัทผู้รับเหมาจะไม่ทำเองแต่จะมีแบบให้สำหรับผู้ผลิตเครื่องมืออุปกรณ์เป็นคนทำ ซึ่งบริษัทเหล่านี้มักจะมีการผลิตอุปกรณ์เจาะจงชนิดจนมีชื่อเสียง เช่น เครื่องสูบ เครื่องกรอง ถังปฏิกรณ์หรือถังต่างๆ

4. บริษัทที่ปรึกษา (Consulting Companies) ในการออกแบบโรงงานนั้นบริษัทผู้รับเหมา จะทำการออกแบบโรงงานเองในสำนักงานออกแบบ (Design Office) ของบริษัท ในขณะที่บริษัทที่ปรึกษาจะให้คำปรึกษาแก่กลุ่มผู้ประกอบการผลิตสารเคมี เพื่อให้มาช่วยควบคุมดูแลการก่อสร้างโรงงานเคมีให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามความต้องการของผู้ว่าจ้างบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์เครื่องมือ และผู้รับเหมาจะไม่ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา เว้นแต่จะเป็นเรื่องจำเป็นจริงๆ เพราะต่างก็ถือว่าตัวเองเป็นผู้เชี่ยวชาญในอาชีพที่กำลังทำอยู่แล้ว บริษัทผู้ปรึกษามีความสามารถที่จะออกแบบแข่งกับบริษัทผู้รับเหมาได้แต่งงานส่วนมากจะเป็นงานที่ให้คำแนะนำปรึกษา

อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ในปี 2553 การส่งออกเคมีภัณฑ์อินทรีย์มีมูลค่าประมาณ 39,252 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.44 เมื่อเทียบกับปีก่อน เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ดมีมูลค่าส่งออกประมาณ 27,287 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.71 เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วนเครื่องสำอางหรือสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกายมีมูลค่าส่งออกประมาณ 53,408 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.20 เมื่อเทียบกับ ปีก่อน อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 2,981 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.03เมื่อเทียบกับปีก่อน และอุตสาหกรรมสี มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 12,570 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.19 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรวมอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์อยู่ในภาวะที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากได้รับอานิสงส์จากอุตสาหกรรมหลักในประเทศ ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่น อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น จึงส่งผลให้อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตนั้นเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน และปี 2554 ทั้งการผลิต การจำหน่าย นำเข้า และส่งออกเนื่องจากสถานะเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ตัวเลขทางเศรษฐกิจดีขึ้น มีมาตรการทางด้านการเงิน

ออกมากระตุ้นภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ปริมาณการส่งออกที่ดีขึ้น รวมทั้ง การเบิกจ่ายงบโครงการไทยเข้มแข็งของรัฐบาลที่มีเป้าหมายอยู่ 85 % ซึ่งเท่ากับ 278,000 ล้านบาทในปี 2553 ก่อให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยกันเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับค่าเงินบาทที่แข็งขึ้น ทำให้สามารถนำเข้าเคมีภัณฑ์ได้ถูกลง แต่ต้องคำนึงถึงผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของยุโรป จะส่งผลต่อการส่งออกของไทย ซึ่งจากการคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกที่จะมีการปรับลดลงในปี 2554 ที่ได้รับ (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2553 : iii - iv)

2.2.5 อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

อุตสาหกรรมโลหะเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย และสร้างรายได้ให้กับประเทศปีละหลายแสนล้านบาท มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก เนื่องจากยังมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมโลหะในปริมาณที่สูง ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นล้วนส่งผลให้อุตสาหกรรมโลหะยังคงเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ที่รัฐบาลควรให้การส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้มีศักยภาพที่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศในเวทีการค้าโลกได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว อีกทั้งหากพิจารณาเพิ่มเติมในมิติด้านพลังงาน อุตสาหกรรมโลหะถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้พลังงานในปริมาณค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มระดับการใช้พลังงานต่อไปตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางที่จะส่งเสริมและสนับสนุน ให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะส่งผลในเรื่องพลังงานที่สามารถประหยัดได้แล้ว ยังเป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศในเวทีการค้าโลกอีกทางหนึ่งด้วยอุตสาหกรรมโลหะ อาจจำแนกตามองค์ประกอบภายในวัสดุ เป็นกลุ่มของอินทรีย์เคมี (Organic Chemistry) เช่น กระดาษ ไม้ ยาง พลาสติก ฯลฯ และกลุ่มของอนินทรีย์เคมี (Inorganic Chemistry) เช่น ซีเมนต์ แก้วและกระจก เซรามิก วัสดุทนไฟ (Refractories) ฯลฯ สำหรับกลุ่มของ อนินทรีย์เคมี บางครั้งจะถูกเรียกว่าเป็นกลุ่มของเซรามิก ซึ่งหมายถึงอุตสาหกรรมทั้งหลายที่ใช้สารประกอบซิลิเกต (Silicate) ในการผลิตผลิตภัณฑ์ หรือหมายถึงผลิตภัณฑ์ซึ่งกรรมวิธีการผลิตต้องผ่านการเผาที่อุณหภูมิสูงและส่วนประกอบส่วนใหญ่ของผลิตภัณฑ์มาจากวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติบนเปลือกโลก (กระทรวงพลังงาน. 2551 : 1)

อุตสาหกรรมโลหะที่ส่งออกไปในตลาดอาเซียนพบว่าประเทศไทยที่เป็นผู้ส่งออกที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดมากเป็นอันดับที่ 2 ในกลุ่มอาเซียน โดยในปี 2549 มีอัตราการขยายตัวและส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 17.7 และ 32.6 ตามลำดับ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนแบ่งตลาดที่สูงมาก แต่พอถึงปี 2550 มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมโลหะหดตัวลงร้อยละ -13.6 ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดลดลงเป็นร้อยละ 27.0 ซึ่งเป็นการสูญเสียการครองส่วนแบ่งตลาดให้กับมาเลเซีย อย่างไรก็ตามในปี 2551 แม้ว่ามูลค่าการส่งออกของไทยมีอัตราการขยายตัวจะเพิ่มเป็นร้อยละ 11.8 แต่ส่วนแบ่งตลาดของไทยกลับยังคงลดลงเหลือที่ร้อยละ 25.0 (สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2553 : 17)

2.3.4 อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ

อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ หมายถึง อุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรม 304 แต่ไม่ได้ถูกจัดประเภทรวมกลุ่มกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ที่ได้กล่าวถึงข้างต้นเนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้ไม่ได้เป็นอุตสาหกรรมหลักของเขตอุตสาหกรรม 304 และมีโรงงานไม่มาก อย่างเช่น อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและการขนส่ง เป็นต้น

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

อุตสาหกรรมอาหาร หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำ ผลผลิตจากภาคเกษตรซึ่ง ได้แก่ ผลผลิตจากพืช ปศุสัตว์ และ ประมง มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยีต่างๆ ในกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สะดวกต่อการบริโภค หรือการนำไปใช้ในขั้นต่อไป และเป็น การยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตจากพืช ปศุสัตว์ และประมงโดยผ่านกระบวนการแปรรูปขั้นต้น หรือขั้นกลางเป็นสินค้ากึ่งสำเร็จรูป หรือขั้นปลายที่เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมลำดับแรกที่ได้รับการสนับสนุนมาตั้งแต่ประเทศไทย เริ่มประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ.2504 เนื่องจากเป็น อุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนน้อยใช้วัตถุดิบภายในประเทศสูง และสามารถนำเอาทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศไปพัฒนาเพื่อประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมได้มากทำ ให้ง่ายต่อการพัฒนาเพื่อ การลงทุน นอกจากนี้อุตสาหกรรมอาหารยังก่อให้เกิดผลเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมการผลิตอื่นๆ ที่เป็น อุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น การผลิตกระป๋อง ผลิตภัณฑ์พลาสติกอันจะนำไปสู่การจ้างงานและ รายได้ประชาชาติที่สูงขึ้น

ประเทศไทยได้ประกาศนโยบายด้านอาหารและอุตสาหกรรมเกษตรในการเป็น “ครัวของโลก” ในปี 2546 โดยอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของไทยมีรากฐานการผลิตที่เข้มแข็งกว่า ประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน บริษัทผู้แปรรูปอาหารรายใหญ่เกือบทั้งหมดเป็นผู้ส่งออก และพึ่งพิง ตลาดต่างประเทศค่อนข้างมาก ซึ่งโครงสร้างของอุตสาหกรรมอาหาร และแนวโน้มการผลิต อุตสาหกรรมอาหารในภาพรวมปี 2554 กล่าวไว้ใน ภาคผนวก ข

อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะครบวงจร กล่าวคือมีการผลิตทั้ง ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ (การผลิตเส้นใย เส้นด้าย) อุตสาหกรรมกลางน้ำ (การผลิตผ้าผืน ผ้าทอ ฟอกย้อม) และอุตสาหกรรมปลายน้ำ (การผลิตเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม) ซึ่ง โครงสร้างการผลิตจะเป็นผลิตเพื่อการส่งออก และมีลักษณะรับจ้างผลิตมากกว่าที่จะเป็นการผลิต แบบออกแบเอง โดยผู้ประกอบการไทยมีหน้าที่รับคำสั่งจากลูกค้าชาววัตถุดิบและตัดเย็บตามความ ต้องการของลูกค้าภายใต้ชื่อผลิตภัณฑ์ที่เป็นรู้จัก ดังนั้นตลาดส่งออกหลักของสินค้าประเภทสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มที่สำคัญของไทยจึงได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป และอเมริกา ปัจจุบันประเทศใน สหภาพยุโรปบางประเทศมีการกำหนดมาตรฐานสินค้าไว้สูงมาก ทำให้ผู้ประกอบการบางรายของไทย

ได้เปลี่ยนแปลงตลาดส่งออกไปยังกลุ่มตลาดใหม่ เช่น ประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง ไทยถือว่าเป็นผู้ส่งออกสิ่งทออันดับที่ 3 ในกลุ่มอาเซียน โดยมีส่วนแบ่งตลาดในปี 2551 อยู่ที่ร้อยละ 18.2 (สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2553 : 8-9)

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและการขนส่ง

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลถือเป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานสำหรับอุตสาหกรรมอื่นๆ เนื่องจากสินค้าที่ผลิตได้มักเป็นส่วนประกอบหรือเครื่องมืออุปกรณ์ ที่นำไปใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปในอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมเกษตร เป็นต้น นอกจากนี้ ความซับซ้อนและแตกต่างของระดับเทคโนโลยีที่จำเป็นในการผลิตสินค้าภายในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลยังส่งผลให้สินค้าเครื่องจักรกลประเภทหนึ่ง กลายเป็นสินค้าขั้นพื้นฐานหรือชิ้นกลางของสินค้าเครื่องจักรกลด้วยกันเองอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลแบ่งเป็นอุตสาหกรรมย่อยได้เป็น 5 อุตสาหกรรมได้แก่ ผลิตภัณฑ์โลหะการ เครื่องจักรกลทั่วไป เครื่องจักรกลไฟฟ้า เครื่องจักรกลที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่ง และเครื่องจักรกลความแม่นยำสูง โดยผลิตภัณฑ์โลหะการถือเป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่สุดและสินค้าในกลุ่มมักเป็นสินค้าชิ้นกลางเพื่อนำไปประกอบ หรือใช้ผลิตเครื่องจักรกลประเภทอื่นๆ ขณะที่เครื่องจักรกลความแม่นยำสูงถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงกว่าเครื่องจักรกลประเภทอื่น และขั้นตอนหรือกระบวนการผลิตในส่วนนี้ มักจะเป็นขั้นตอนการผลิตที่ดำเนินการเฉพาะในประเทศแม่ของบริษัทข้ามชาติ (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554 : 1-2)

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล มีลักษณะพิเศษหลายประการ กล่าวคือ

1. เป็นอุตสาหกรรมที่รองรับอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ของประเทศ ดังนั้นจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกกำหนดคุณสมบัติตามอุตสาหกรรมที่ใช้ เช่น ในประเทศที่มีพื้นที่เกษตรขนาดใหญ่ ต้องการใช้เครื่องจักรการเกษตรขนาดใหญ่ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลจะถูกกำหนดให้เน้นหนักในการผลิตเครื่องจักรขนาดใหญ่ในประเทศที่เน้นอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานไร้ฝีมือ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลจะเน้นที่การผลิตเครื่องจักรแบบง่ายที่มีเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีความหลากหลายมาก
2. เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ความชำนาญของแรงงานฝีมือจะลดลงเรื่อยๆ ตามการพัฒนาเครื่องมือและเครื่องจักรกล และการพัฒนาของอุตสาหกรรมโดยทั่วไป
3. เป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าคงทนที่มีอายุการใช้งานยาวนาน 20 - 40 ปี และมีลักษณะจำเพาะเจาะจงต่องานลักษณะที่หลากหลายต่างกัน ทำให้การผลิตในปริมาณมากแบบ Mass Production เป็นไปได้ยาก

ซึ่งโครงสร้างของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล จะกล่าวไว้ในภาคผนวก ข

2.4 การอาชีวศึกษา

คนเราเกิดมาต้องการยังชีพเพื่อการอยู่รอดของชีวิต ความจำเป็นที่ต้องการประกอบอาชีพ ต้องการฝึกหัดอาชีพเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการศึกษา ลักษณะสังคมเดิมเป็นสังคมเกษตรกรรมเรา ยังชีพได้ด้วยการเพาะปลูกและเลี้ยงชีพ แล้วสังคมจึงได้วิวัฒนาการไปสู่สังคมอุตสาหกรรมทำให้เกิด อาชีพใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ความจำเป็นที่เราต้องฝึกหัด เรียนรู้ และศึกษากันอย่างกว้างขวางจึงเป็น กระบวนการของการจัดการอาชีวศึกษา และมีจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการอาชีวศึกษาก็เพื่อสนอง ความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการทำงาน และให้สามารถที่จะพัฒนาทักษะ ทางด้านวิชาชีพได้ เช่น ผู้ประกอบอาชีพช่างอุตสาหกรรม เมื่อผ่านการศึกษาด้านช่างอุตสาหกรรม แล้วสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และ การจัดการอาชีวศึกษาไทยในปัจจุบันนับว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นช่วงของการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อ เพิ่มแรงงานฝีมือและช่างเทคนิค ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว อีกทั้งต้อง ปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนสายอาชีวศึกษาให้ถูกต้อง และวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคำแนะนำที่ถูกต้องแก่เยาวชนและสังคม รวมทั้งสถานศึกษา ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายในสายอาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกันแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติและความต้องการของสถานประกอบการเพื่อเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ ระบบเศรษฐกิจตลาดแรงงานในประเทศ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

2.4.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา หรือ Vocational education หมายถึง การศึกษาตั้งแต่ระดับอาชีวศึกษา ตอนปลาย หรือมัธยมศึกษาตอนต้นสายอาชีพขึ้นไป ถึงระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือมัธยมศึกษาตอน ปลายสายอาชีพ หรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า หรือชั้นที่สูงกว่า แต่ไม่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่านี้

เจริญ แยมสรวลสกุล (2549 : 12) ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการไป ประกอบอาชีพตามความต้องการของตนเอง โดยให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และเศรษฐกิจ

2.4.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้มีผลต่อการกำหนดการศึกษาอาชีพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ได้กำหนดว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพซึ่งจัดให้ เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยกรรม เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับ ประกอบการเกษตรกรรมและ อุตสาหกรรม ต่าง ๆ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ได้ ปรากฏคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น

คือ อาชีวศึกษา ขั้นต้น กลาง และสูง การอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาได้พัฒนาการศึกษาอย่างมีระบบแบบแผนโดยการกำหนดแผนพัฒนาแต่ละระยะจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การพัฒนาอาชีวศึกษา ได้ยึดถือแผนและนโยบายการอาชีวศึกษาที่กำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาด้านอาชีพตั้งแต่ ระยะที่ 1 ถึง ระยะที่ 10 ดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - พ.ศ. 2509) ได้มีการกำหนดนโยบายการอาชีวศึกษาไว้ว่า “ขยายและปรับปรุงมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้เหมาะสมตามความต้องการทางเศรษฐกิจของประเทศ พร้อมทั้งจะเน้นการผลิตครูอาชีวศึกษา เพื่อให้มีเพียงพอและทันต่อการขยายตัวด้านอาชีวศึกษาด้วย” ด้วยเหตุนี้ในช่วงแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ในระยะที่ 1 จะมีโครงการปรับปรุงและขยายการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง เพื่อผลิตกำลังคนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการผลิตกำลังคนในระดับช่างเทคนิคให้มากขึ้นทั้งนี้เพราะว่าในขณะนั้นประเทศไทยขาดผู้มีความรู้ระดับกลาง เช่น ช่างเทคนิคเป็นจำนวนมาก

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2514) สืบเนื่องจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ประเทศไทยประสบปัญหาขาดแคลนกำลังคนในระดับกลางคือ ช่างเทคนิค จำนวนมาก ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 จึงได้เน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องวางแผนกำลังคนโดยมีแนวการผลิตกำลังคนในสาขาต่าง ๆ และระดับต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศให้มีกำลังคนเพียงพอต่อความต้องการดังนั้น จึงมีการกำหนดนโยบายอาชีวศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติไว้ว่า เน้นการผลิตกำลังคนในระดับกลางทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีนโยบายจัดระบบมัธยมศึกษาให้สนองความต้องการด้านอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเตรียมคนที่มีความรู้ ความชำนาญในระดับกลางให้เพียงพอกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ”

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2519) เมื่อมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการโครงการใหญ่ ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเช่น โครงการพัฒนาชลประทาน โครงการพัฒนานาคนนาคน โครงการพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องการกำลังคนด้านช่างฝีมือ ช่างเทคนิคและในช่วงแผนพัฒนาฉบับนี้ ก็ยังขาดแคลนช่างฝีมือ ช่างเทคนิคที่จะสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 จำกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาอาชีวศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกลาง ประชางฝีมือและช่างเทคนิคเพื่อสนองความต้องการกำลังคนของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพและได้กำหนดนโยบายด้านอาชีวศึกษาซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ประการ คือ

1. ปรับปรุงและขยายโรงเรียนอาชีวศึกษาตอนปลาย เพื่อสนองความต้องการกำลังคนในระดับกลางของประเทศ และเน้นการศึกษาสาขาเกษตรกรรมเป็นพิเศษ
2. ลดการอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยจัดโครงการให้สอดคล้องกับ

มัธยมศึกษาตอนต้นในสายสามัญ

3. ทางการสนับสนุนอาชีวศึกษาและส่งเสริมสวัสดิการครูอาชีวศึกษา ประเภทหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้สถานที่ และเครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2524) ได้กำหนดนโยบายการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้ เน้นการปรับปรุงเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรที่มีลักษณะจบในตัวเอง จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบบไม่แยกสาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพเหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคลขยายปริมาณและปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดต่างๆตามสภาพท้องถิ่นโดยคำนึงถึงสัดส่วนที่เสมอภาคกัน มีการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อช่วยให้ประชาชนทั่วไปมีความรู้มีความสามารถประกอบอาชีพได้

ในช่วงระยะของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้กรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2520 และเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้โดยตรง นอกจากนี้ กรมอาชีวศึกษายังได้ปรับปรุงและกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ให้มีความใกล้เคียงกันทั้งทางด้านอาคารสถานที่ ครู- อาจารย์ เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529) ในช่วงของแผนนี้ นโยบายการอาชีวศึกษา มีการกำหนดอย่างชัดเจนในการพัฒนาทางด้านปริมาณและคุณภาพ

ด้านปริมาณ สนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษามากขึ้นโดยเน้นเฉพาะประเภทวิชาที่สนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ ส่วนประเภทวิชาที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น พาณิชยกรรม หรือบริหารธุรกิจ จะมุ่งให้มีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น

ด้านคุณภาพ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทุกประเภทวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น โดยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการพัฒนาหลักสูตร และให้สถานประกอบการภาคเอกชนเป็นสถานฝึกงานอาชีพของนักเรียน-นักศึกษา มากขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญสนับสนุนและส่งเสริมในการพัฒนา ครู-อาจารย์ ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้เกิดผลกระทบจากการขยายปริมาณการผลิตด้านกำลังคนมากเกินไปจนทำให้เกิดภาวะการว่างงานในอัตราสูง โดยเฉพาะกำลังคนด้านอาชีวศึกษาในบางสาขา ในขณะที่เดียวกันการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาบางสาขายังขาดแคลนดังนั้นจึงพยายามชะลอการผลิตกำลังคนบางสาขาที่เกินความต้องการและการขยายการผลิตในบางสาขาที่ขาดแคลน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาไว้ว่า “เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในสาขาวิชาชีพต่างๆ ในระดับกลางและระดับสูง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ” เพื่อเป็นการพัฒนาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับ

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 6 กรมอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา ฉบับที่ 6 โดยได้กำหนดนโยบายการบริหารอาชีวศึกษาไว้ 13 ข้อ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

1. ขยายการศึกษาทางด้านวิชาชีพและการบริการฝึกอาชีพให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นกระบวนการที่ครบวงจร
3. ปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรและปัจจัยการอาชีวศึกษา ทั้งในด้านสื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ เครื่องจักร เครื่องมือ และอาคารสถานที่
4. ส่งเสริม พัฒนา คุณภาพผู้บริหาร ครูประจำการทั้งในด้านจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยี
5. ปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีการเชื่อมโยงกันระหว่างหลักสูตรในและนอกระบบโรงเรียน
6. ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นศูนย์บริการวิชาชีพในชุมชน เพื่อให้บริการฝึกทักษะอาชีพการพัฒนาแรงงานในท้องถิ่นและในชนบท ได้เต็มกำลังความสามารถ
7. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา และกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อการประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด
8. สนับสนุนให้มีการกำหนด การทดสอบและการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่กรมอาชีวศึกษารับผิดชอบ
9. ขยายบทบาทความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนอย่างมีระบบโดยมีกฎหมายรับรอง
10. ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ นิสัยในการทำงานและบุคลิกภาพ อังพึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการประกอบสัมมาอาชีพให้แก่นักเรียน นักศึกษา
11. สนับสนุนการพัฒนาสุขภาพ สติภาพและพลานามัยของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
12. เร่งรัดพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการบริหารการตรวจการรายงาน และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติ
13. สนับสนุนการวิเคราะห์วิจัยการติดตามประเมินผล การมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา และการจัด ระบบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวางแผน และการพัฒนางาน
14. นโยบายที่ได้กำหนดไว้ 13 ข้อข้างต้น กรมอาชีวศึกษาได้พยายามดำเนินงานให้ตอบสนองนโยบายดังกล่าว ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

ด้านปริมาณ ได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพไปยังภูมิภาคต่าง ๆ อย่างกว้างขวางได้จัดตั้งวิทยาการอาชีพแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยการอาชีพมุกดาหาร วิทยาลัยประมงสงขลา ตินสุลานนท์ โรงเรียนสารพัดช่างตรัง โรงเรียนสารพัดช่างพัทลุง โรงเรียนสารพัดช่างนครศรีธรรมราช วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล นอกจากนี้ในการผลิตด้านกำลังคนประเภทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังได้รับอบรมหลักสูตรสาขาอื่นๆในสาขาวิชาช่างอัญมณีและเครื่องประดับ สาขาวิชาเทคนิคการผลิต

ด้านคุณภาพ มีการปรับทิศทางของหลักสูตรการเรียนการสอนแต่ละประเภทวิชาให้ทันกับความต้องการของตลาดแรงงานด้านการนำเทคโนโลยีเครื่องจักร เครื่องมือที่ทันสมัย เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน พัฒนาบุคลากรของการศึกษาอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและให้มีความรู้ ความสามารถเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรขยายบทบาท ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งในรูปแบบของโรงเรียน โรงงาน คณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ ความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตร ปรับปรุงหลักสูตรเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรในและนอกระบบ ได้แก่ โครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท โครงการ อาชีวศึกษา พัฒนามีกาจัดกิจกรรมต่างๆในการส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพจริยธรรมค่านิยมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งการสนับสนุนการวิเคราะห์วิจัย

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2539) กรมอาชีวศึกษามีกิจกรรมหลักในการพัฒนาคน การเตรียมการดำเนินงานซึ่งจำเป็นต้องศึกษาแนวโน้มด้านความต้องการกำลังคน สำหรับการพัฒนาประเทศเป็นหลัก โดยได้ศึกษาแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – พ.ศ. 2539) ทางคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ศึกษาถึงการพัฒนารัพยากรมนุษย์และสังคมของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นแหล่งข้อมูลในการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการ ในแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ฉบับที่ 7 ของกรมอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้สามารถผลิตกำลังคนได้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการบริการ โดยเน้นการให้ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังนิสัยในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัย การบริการวิชาชีพ ชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540- 2544) ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ 3 ด้าน คือ ต้องการให้การศึกษาไทย 1) เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ มีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัย มีทักษะสำหรับยุคโลกาภิวัตน์ 2) เป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของบุคคล ชุมชน สังคม ประเทศชาติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เป็นการศึกษาที่ปรับแนวคิดการจัดการใหม่ ให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง รูปแบบการสอนหลากหลาย ทุกส่วนของสังคมเอื้อต่อการเรียนรู้

มีการกำหนดนโยบายสำหรับเป็นกรอบ หรือให้แนวทางการดำเนินงาน และมีแผนงานหลักสำหรับรองรับนโยบาย นโยบายของแผนทั้ง 5 ประการ ได้แก่

1. เจริญขยายและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชน
2. ปฏิรูประบบการเรียนการสอน
3. ปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครู
4. เจริญผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและสูง
5. ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา และแผนงานหลักเพื่อพัฒนาการศึกษามี 9 แผนงานได้แก่

แผนงานหลักที่ 1 การยกระดับมาตรฐานการศึกษาพื้นฐานของปวงชน

แผนงานหลักที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

แผนงานหลักที่ 3 การพัฒนาการผลิตครูและการฝึกอบรมและพัฒนาครูประจำการ

แผนงานหลักที่ 4 การผลิต และพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านสังคมศาสตร์

แผนงานหลักที่ 5 การวิจัยและพัฒนา

แผนงานหลักที่ 6 การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการ

แผนงานหลักที่ 7 การพัฒนาระบบอุดมศึกษา

แผนงานหลักที่ 8 การระดมสรรพกำลังเพื่อจัดการศึกษา

แผนงานหลักที่ 9 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 33 กำหนดให้มีการจัดทำ แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 9 โดยจัดทำเป็นลักษณะ แผนยุทธศาสตร์ระยะยาว คือ ช่วง พุทธศักราช 2545 - 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1) เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เสร็จสมบูรณ์ทั้งกระบวนการ และเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3 - 10)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) นายจурินทร์ ลักษณะ วิศิษฐ์ อติตรมว.ศึกษาธิการ ได้เสนอให้มีการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติต่อ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. (2545-2559) ได้ถูกใช้มาเป็นเวลาอีกกว่า 7 ปี แล้ว และได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายประการเกิดขึ้นนับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ประกอบกับสถานการณ์ต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

ประชากร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : คำนำ) ซึ่งสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง มีดังนี้

ปรัชญาหลักและกรอบแนวคิด

การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงฯ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม เป็นแผนที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เจตนารมณ์ของแผน

แผนการศึกษาแห่งชาติมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ ใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมमानฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

วัตถุประสงค์ของแผน

เพื่อให้บรรลุตามปรัชญาหลักและเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงฯ จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

แนวนโยบาย เป้าหมาย และกรอบการดำเนินงาน

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสามประการดังกล่าว ประกอบกับการคำนึงถึงทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่เน้นการใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประชากร สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้กำหนดแนวนโยบายในแต่ละวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 พัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา
แนวนโยบาย

- พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา

- ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึด

มั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และรังเกียจการทุจริต ต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

- เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตได้มีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ยากจน อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ทุรกันดาร

- ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขัน และร่วมมือกับนานาชาติ

- พัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

- ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์ 2 สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้
แนวนโยบาย

- ส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรม และเรียนรู้ของสถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคม ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

- ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายภูมิปัญญา และการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม พลศึกษา กีฬาเป็นวิถีชีวิตอย่างมีคุณภาพและตลอดชีวิต

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

วัตถุประสงค์ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

- พัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยเร่งรัดกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา

- ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และการลงทุนเพื่อการศึกษา ตลอดจนบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน

การบริหารแผนสู่การปฏิบัติ

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการนำแผนสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่เน้นเป้าหมาย ๓ ด้าน คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา ตลอดจนคำนึงถึงความสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงเห็นควรกำหนดระยะเวลาดำเนินงานบริหารแผนสู่การปฏิบัติเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 แผนงานริบด่วน ระหว่างปี 2552-2554 ให้เร่งดำเนินการตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยให้มีการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาตามประเด็นเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนขยายโอกาสทางการศึกษา และแผนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา รวมทั้งควรมีการสร้างกลไกเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

ระยะที่ 2 ระหว่างปี 2552-2559 ให้เร่งดำเนินการตามนโยบายทั้ง 14 ด้านให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนฯ เมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวมทั้งการเตรียมการร่างแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ต่อไป นอกจากนี้ให้มีการจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลา 5 ปี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในภาพรวม และแผนพัฒนาการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภทการศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนา การอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา เป็นต้น

ส่วนในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และในระดับเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา ให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 13-52)

2.4.3 การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการในการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยในปี 2551 ได้สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับ การอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความนิยมในการเรียนวิชาชีพให้กับสังคม มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มปริมาณผู้เรียน ในขณะเดียวกันได้ใช้กิจกรรมการบริการสังคมในโครงการและวาระพิเศษต่างๆ เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึง ศักยภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษา และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งในด้านการฝึกงาน วิชาชีพและปลูกฝังสำนึกการบริการสังคม นอกจากนี้ได้เน้นเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนให้ เข้ามาร่วมรับผิดชอบและมีบทบาทในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกันมากขึ้น ผลการดำเนินการ ดังกล่าวในปี 2551 ช่วยทำให้การอาชีวศึกษาเป็นที่รู้จักกับสังคมมากขึ้น และกลุ่มเป้าหมายต่าง ต้องการเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษา ดังนั้นในปี 2552 นี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึง

ต้องการที่จะพัฒนาด้านคุณภาพให้เพิ่มขึ้นควบคู่ไปกับปริมาณผู้เรียน และขยายบทบาทการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้มีงานทำแล้ว ผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพ และผู้ที่กำลังหางานทำให้มากขึ้น และให้ความสำคัญกับการค้นหา พัฒนา เผยแพร่ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อสร้าง และพัฒนาอาชีพให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ จึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการในปีงบประมาณ 2552 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรหลักที่มุ่งมั่นผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

พันธกิจ

- จัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน
- ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพ อย่างทั่วถึงและเสมอภาค
- วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาอาชีพ

ในการผลักดันให้วิสัยทัศน์และพันธกิจบรรลุตามเป้าหมายนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ 35 กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึงถึงคุณธรรมและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จะเน้นการผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีเส้นทางอาชีพที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนให้มีการรับรองสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และสร้างค่านิยมที่ดีต่อการอาชีวศึกษา โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพมีคุณภาพ มาตรฐาน มีงานทำและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม โดยมีกลยุทธ์หลักคือ

1. พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะผู้เรียน
3. สร้างมาตรฐานและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
4. ส่งเสริมการประกันคุณภาพสถานศึกษา
5. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
6. พัฒนาสถานศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาให้ได้มาตรฐาน ี่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ
7. สร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพ ปลูกจิตอาสา ด้วยการบริการสังคม
8. ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรม มาใช้ในการเรียนการสอน เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

9. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : สร้างเครือข่ายและส่งเสริมความร่วมมือ

การผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการของประเทศ ต้องได้รับร่วมมือกับองค์กรที่ต้องการใช้กำลังคน ตั้งแต่ภาคการผลิต เอกชน รัฐวิสาหกิจ และชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในและต่างประเทศ นำไปสู่การกำหนดหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอนในการผลิตกำลังคนได้ตรงกับความต้องการภาคการผลิตและความต้องการของผู้ใช้ โดยมีเป้าประสงค์ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและท้องถิ่น และมีกลยุทธ์ คือ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ
2. สร้างความเข้มแข็งในการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
3. พัฒนารฐานข้อมูลความร่วมมือ
4. พัฒนาศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษา
5. ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของสถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการและเครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบบริหารจัดการอาชีวศึกษา

คุณภาพของการอาชีวศึกษา มีระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อคุณภาพ การปฏิรูประบบราชการ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ ในขณะที่กฎหมายการอาชีวศึกษาได้ระบุถึงการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารและจัดการในรูปแบบสถาบันการอาชีวศึกษาควบคู่ไปด้วย อีกทั้งจากการประกาศใช้กฎหมายการอาชีวศึกษาดังกล่าว มีผลให้ต้องสร้างกฎหมาย กฎระเบียบ ต่างๆเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาระบบบริหารจัดการอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. จัดและพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานให้เป็นไปตาม ก.ม.การอาชีวศึกษาและก.ม.อื่นที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและธรรมาภิบาล
3. พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
4. กระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาและสถาบัน

5. ผลักดันการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา
6. พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ
7. พัฒนาระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ
8. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการให้บริการ
9. เสริมสร้างสวัสดิการและขวัญกำลังใจ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาด้านวิชาชีพที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมประชาชนทุกเพศทุกวัย และกลุ่มเป้าหมาย ทั้งเด็ก เยาวชน วัยแรงงาน สตรี ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้ห่างไกล ทุรกันดารและชนกลุ่มน้อย มีกลยุทธ์ดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งในระบบ นอกระบบ และทวิภาคี

2. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ประชาชนในการสร้างงานสร้างรายได้
3. จัดการศึกษาวิชาชีพแก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ
4. ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : จัดอาชีวศึกษาเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงของรัฐ

ส่งเสริมการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดน ให้เป็นกลไกเสริมสร้างความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ มีความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนาการ/วิชาชีพ เตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีการค้าในอนาคต โดยหวังผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค โดยเฉพาะสาขาที่มีศักยภาพและความพร้อม ประกอบไปด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในเขตชายแดนภาคใต้
2. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในพื้นที่ชายแดน และเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
3. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามโครงการพระราชดำริ
4. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี

เพื่อให้การอาชีวศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตั้งแต่การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ

ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงการวิจัยกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ มีกลไกนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีกลยุทธ์ ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการวิจัย สร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการวิจัยเชิงนโยบาย การวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ
2. ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการและการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้นำความรู้ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรม ไปใช้พัฒนาอาชีพ จดสิทธิบัตร และพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการ เครือข่ายงานวิจัย และการจัดการความรู้อาชีวศึกษา ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ

ซึ่งจะกล่าวถึง ปรัชญาอาชีวศึกษา นโยบายกรมอาชีวศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ ไว้ในภาคผนวก ข

2.4.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ในปัจจุบันการอาชีวศึกษาได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือและช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมในประเภทวิชาที่เปิดสอน 9 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาประมง ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเปิดสอนประเภทวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นในหลักสูตรต่อไปนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)
4. หลักสูตรปริญญาตรีสายปฏิบัติการ/สายเทคโนโลยี เป็นโครงการนำร่อง เปิดสอนโดยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน 6 กลุ่มอาชีพ กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งจะดำเนินการเปิดสอนใน 6 สาขาวิชาชีพ คือ
 - 4.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 4.2 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก
 - 4.3 สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยว

4.4 สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์

4.5 สาขาวิชาเทคโนโลยีโทรคมนาคม

4.6 สาขาวิชาอัญมณี

5. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท(กศ.กช.)

6. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนนโยบายการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต โดยจัดฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

6.1 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

6.2 หลักสูตรวิชาชีพหลากหลาย

6.3 หลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยม

6.4 หลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น

6.5 หลักสูตรเกษตรกรรมเคลื่อนที่

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

1. หมวดวิชาสามัญ ไม่น้อยกว่า 26 หน่วยกิต

1.1 วิชาสามัญทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต)

1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ (ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต)

2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

2.2 วิชาชีพสาขาวิชา (เฉพาะ)

2.3 โครงการ (4 หน่วยกิต)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

4. ฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)

รวมไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต

ประเภทวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) มี 8 ประเภทวิชาได้แก่

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม

4. ประเภทวิชาคหกรรม

5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม

6. ประเภทวิชาประมง

7. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

8. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

สาขาวิชา

ประเภทวิชาอุตสาหกรรม มี 8 สาขาวิชา คือ

1. เครื่องกล (ช่างยนต์)
2. เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง (ช่างกลโรงงาน)
3. โลหะการ (ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น)
4. ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
5. การก่อสร้าง
6. การพิมพ์
7. แวนตา และเลนส์
8. การต่อเรือ

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม มี 1 สาขาวิชา คือ พาณิชยกรรม

ประเภทวิชาศิลปกรรม มี 1 สาขาวิชา คือ ศิลปกรรม

ประเภทวิชาคหกรรม มี 3 สาขาวิชา คือ

1. ผ้าและเครื่องแต่งกาย
2. อาหารและโภชนาการ
3. คหกรรมศาสตร์

ประเภทวิชาเกษตรกรรม มี 1 สาขาวิชา คือ เกษตรศาสตร์

ประเภทวิชาประมง มี 2 สาขาวิชา คือ

1. เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. แปรรูปสัตว์น้ำ

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มี 1 สาขาวิชา คือ การโรงแรมและการท่องเที่ยว

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ มี 3 สาขาวิชา คือ

1. เทคโนโลยีสิ่งทอ
2. เคมีสิ่งทอ
3. อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ได้มี
สาระสำคัญดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคน
ระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถ

ประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลรวมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร ประมาณ 5 สัปดาห์

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วันคาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

3. หน่วยกิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2 - 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40 - 60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.5 การทำโครงการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ มี 3 สาขาวิชา ดังนี้ 1) สาขาพณิชยการ 2) ธุรกิจบริการ 3) หลักสูตรฉบับภาษาอังกฤษ

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

4. เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียนนอกจากนี้ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพณิชยการยังแบ่งออกเป็นสาขางาน ทั้งหมด 9 สาขางาน โดยมีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรมผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ ไม่น้อยกว่า 26 หน่วยกิต
 - 1.1 วิชาสามัญทั่วไป 18 หน่วยกิต
 - 1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ 8 หน่วยกิต
 2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต
 - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน 10 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาชีพสาขาวิชา 16 หน่วยกิต
 - 2.3 วิชาชีพสาขางาน 36 หน่วยกิต
 - 2.4 โครงการ 4 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
 4. ฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)
 5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง
- รวม ไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต

การอาชีวศึกษาได้กำหนดจุดประสงค์ของประเภทวิชาแต่ละประเภท และสาขาวิชาไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังกำหนดจุดประสงค์แต่ละสาขางานของแต่ละสาขานั้นๆ โดยที่จะยึดจุดประสงค์ของสาขาวิชาเป็นหลักแล้ว จึงต่อยอดจุดประสงค์ของสาขางานซึ่งประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม มีจุดประสงค์ และ มาตรฐาน ดังนี้

จุดประสงค์

1. เข้าใจหลักการและประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
2. เข้าใจหลักการและกระบวนการในงานพื้นฐานวิชาชีพและงานที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานด้านพาณิชยกรรม
3. เข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนในสาขางานที่เลือก
4. มีทักษะ มีประสบการณ์ กระบวนการในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก
5. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก
6. มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน
7. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
8. อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี
9. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องาน และเห็นแนวทางในทางประกอบอาชีพ

สุจริต

สาขางานการบัญชี

1. มีทักษะในการปฏิบัติงานบัญชีของกิจการประเภทธุรกิจบริการ บัญชีของกิจการประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า บัญชีของกิจการประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม
2. เข้าใจหลักการและกระบวนการปฏิบัติงานบัญชีที่ใช้ในการควบคุมและตรวจสอบงานบัญชีของกิจการ
3. มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบัญชีของกิจการพิเศษลักษณะต่าง ๆ
4. ปฏิบัติงานบัญชีเพื่อการชำระภาษีของกิจการและกระบวนการเสียภาษีเงินได้บุคคล

ธรรมดา

สาขางานการขาย

1. สาธิตสินค้า ขายสินค้า และบริการแก่ลูกค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. จัดแสดงสินค้า จัดร้านค้า และจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ
3. หาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านการขาย และกำหนดช่องทางการจำหน่าย
4. จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการขาย จัดหาสินค้า และบริการ
5. เขียนแผนการตลาด แผนการขาย แผนผังร้านค้าปลีกและส่ง

สาขางานการเลขานุการ

1. ปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการ
2. ปฏิบัติงานสำนักงาน
3. ใช้เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
4. พิมพ์งานขึ้นผลิตรูปแบบต่าง ๆ
5. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

1. เข้าใจระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์
2. จัดการและแก้ไขปัญหาาระบบคอมพิวเตอร์
3. เขียนโปรแกรมขนาดเล็ก
4. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในงานธุรกิจ
5. ใช้ระบบเครือข่ายในการปฏิบัติงาน
6. สร้างเว็บเพจ

สาขางานธุรกิจค้าปลีก

1. จำแนกประเภทและโครงสร้างของธุรกิจค้าปลีก
2. จัดการงานต้อนรับและให้บริการลูกค้า
3. จัดการเอกสารที่ใช้ในธุรกิจค้าปลีก
4. วางแผนดำเนินการส่งเสริมการขายในธุรกิจค้าปลีก

5. ตรวจสอบและหามาตรการป้องกันการสูญเสียสินค้าในร้านค้าปลีก

สาขางานธุรกิจสถานพยาบาล

1. ปฏิบัติงานส่วนหน้าในสถานพยาบาล
2. ปฏิบัติงานการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ
3. ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนและผู้สูงอายุ
4. จัดโภชนาการและกิจกรรมนันทนาการอย่างเหมาะสมกับบุคคลแต่ละวัยและเพศ

สาขางานการประชาสัมพันธ์

1. ปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์โดยการพูด อ่าน เขียน การผลิต การใช้สื่อประชาสัมพันธ์
2. ใช้สื่อดิจิทัลและอุปกรณ์และการบำรุงรักษาในงานประชาสัมพันธ์
3. เลือกใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์
4. จัดกิจกรรมด้านมวลชนสัมพันธ์

สาขางานภาษาต่างประเทศ

1. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นในสถานการณ์ทางธุรกิจ
2. วิเคราะห์ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ได้ตามสถานการณ์
3. ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และประกอบอาชีพ

สาขางานงานสำนักงานสำหรับผู้พิการทางสายตา

1. ใช้เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน
2. ประยุกต์ใช้อุปกรณ์ในการเขียนอักษรเบรลล์
3. ใช้คอมพิวเตอร์พกพาและสารสนเทศในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษา และพลศึกษา
5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ
6. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร
7. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน

8. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

2.4.5 บทบาทของสถานประกอบการต่อการจัดการอาชีวศึกษา

สถานประกอบการ ตามหมายคามของ พระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ได้ระบุว่าสถานประกอบการที่ร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันของการอาชีวศึกษาดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนา “คน” เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ที่จะก้าวสู่อาเซียน แต่ประเทศไทยยังขาดการวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบ ขาดฐานข้อมูลเกี่ยวกับกำลังคนในความชำนาญด้านต่างๆเพื่อรองรับความต้องการใช้และการผลิตขึ้นทดแทนในสาขาที่ขาดแคลนอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยมักให้ความสำคัญกับการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างโดยการคิดโครงการก่อน แล้วจึงคิดเรื่องการพัฒนาคนที่หลัง ซึ่งเหมือนกับการตั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในปัจจุบันที่มักเน้นการพัฒนาสถาบันซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเป็นตัวตั้ง แต่กลับให้ความสำคัญกับการสร้างและพัฒนาคนเป็นอันดับรองลงมา (พินิติ รัตนานุกูล. 2553 : 58) และสภาพตลาดแรงงานในปัจจุบัน จำนวนแรงงานอาชีวศึกษามีความขาดแคลน และไม่ตรงสาขา ในแต่ละอุตสาหกรรม ในภาพรวมทั้งประเทศควรพิจารณา ดังนั้นเนื่องจากหลักสูตร ไม่สอดคล้องสภาพความต้องการแรงงานตามสาขาวิชาชีพ สถานศึกษาอาชีวศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สังคม และสถานประกอบการโดยจัดทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ของแต่ละอาชีพ โดยเชิญตัวแทนผู้เชี่ยวชาญในอาชีพแต่ละกลุ่มอาชีพและครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญสาขาอาชีพมาร่วมดำเนินการ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการสอดคล้องกับงาน อาชีพที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ง่าย สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก (อนันท์ งามสะอาด. 2554) [ออนไลน์]

แผนการศึกษาแห่งชาติได้เน้นส่งเสริมให้มีการศึกษาด้านการอาชีวเพื่อฝึกทักษะอาชีพมากขึ้น โดยหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและการผลิตกำลังคนสายอาชีพ คือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติจากแหล่งฝึกหรือสถานประกอบการที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และสัมผัสกับการทำงานจริง นำความรู้และทักษะวิชาชีพไปทำงานหรือประกอบอาชีพของตนเองได้ทันทีเมื่อจบการศึกษา ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้มีการสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือการประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาอาชีวศึกษาให้มีรูปแบบหลากหลายเพื่อที่จะสนองความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรง ด้วยเหตุนี้สถานประกอบการ จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการ

จัดการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากแผนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาที่เน้นให้นักเรียนได้มีเตรียมความพร้อมก่อนเข้าทำงานในสถานประกอบการต่างๆ

การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพเพราะทั้งสองฝ่ายจะได้รับประโยชน์ร่วมกันหรือประโยชน์จากการและกัน คือ

ด้านสถานประกอบการ

1. ภาพของความร่วมมือกับสถานศึกษา คือ ภาพการพัฒนาขั้นแนวหน้าของสถานประกอบการ
2. สถานประกอบการจะได้รับความเชื่อถือจากชุมชน สังคม
3. สถานประกอบการจะได้ทราบกระบวนการเตรียมเด็ก เยาวชนสู่นา கட
4. สถานประกอบการมีโอกาสรับทราบ ร่วมมือเพื่อเตรียมคนรุ่นใหม่เข้าสู่งาน
5. สถานประกอบการได้รับความเข้าใจด้านการศึกษา

ด้านสถานศึกษา

1. โอกาสยิ่งใหญ่ คือ นักเรียน นักศึกษาได้เรียนเรื่องอาชีพ เศรษฐกิจและโลกของการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ
2. นักเรียน นักศึกษาได้พัฒนาทัศนคติและร่วมมือกับสถานศึกษา
3. เกิดการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาคอุตสาหกรรม
4. ทดแทนการเรียนในชั้นเรียน ทดแทนการขาดแคลนวัสดุเครื่องมือ เครื่องจักร และตำราเรียน

ชนิดของความร่วมมือ

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือสถานศึกษากับสถานประกอบการอาจเริ่มได้หลายระดับ ระดับคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น คณะกรรมการศึกษาระดับชาติ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรหรือคณะอนุกรรมการอื่นๆ ตามแต่ลักษณะโรงเรียนหรือท้องถิ่น

การร่วมมืออาจแบ่งเป็นหลายชนิด เช่น ร่วมมือในเรื่องนโยบาย ร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมมือในการบริหารจัดการ ร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมมือในการฝึกหัดงาน ฝึกงาน ร่วมมือในการพัฒนาครู ร่วมมือในการเป็นหุ้นส่วนในห้องเรียนหรือร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการศึกษาเฉพาะเรื่องทั้งระยะสั้นหรือระยะยาว (สวัสดี อุดมโกชน. 2543 : 20-21)

การปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ เร่งรัดการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างทั่วถึง ให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถานประกอบการพัฒนาการเทียบผลการเรียนให้สามารถเชื่อมต่องานจัดการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนที่มีประสงค์จะศึกษาต่อในระดับสูงได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพอ่างน้อย 1 อาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะก่อนเข้าสู่การทำงาน
2. สถานศึกษาร่วมกันจัดการอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษา
3. สถานศึกษา สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา
4. สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
5. สถานศึกษามีวิธีการเทียบโอนผลการเรียนที่เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาได้หลากหลายรูปแบบ ทุกสถานศึกษา
6. สถานศึกษาสามารถจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสังคมอย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่
7. สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ปฏิรูประบบการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ ส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป้าหมาย

1. สถานศึกษาจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และฝึกงานในสถานประกอบการครบทุกแห่ง
2. สถานศึกษาเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และสืบสานอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาไทย
3. ครูอาจารย์ ทุกคนเน้นให้ผู้เรียน รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นด้วยตนเอง
4. ครูอาจารย์ทุกคนเน้นการศึกษา ค้นคว้าจากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ครูอาจารย์ทุกคน จัดการเรียนการสอน และประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย
6. สถานศึกษาทุกแห่งมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการอาชีวศึกษา

ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการอาชีวศึกษา ต้องเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ด้านนโยบาย มีองค์กรระดับชาติรองรับ มีการกระจายอำนาจสู่การปฏิบัติ เร่งรัด ผลักดัน การรวมกลุ่มสถานศึกษา เพื่อร่วมกันบริหารจัดการในรูปแบบแลลสถาบันการอาชีวศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชนชุมชน และสังคม

เป้าหมาย

1. จัดการศึกษาโดยให้สถานศึกษาเป็นฐานหลักในการพัฒนาผู้เรียน

2. พัฒนาครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เตรียมพร้อมรับการกระจายอำนาจสู่ระดับปฏิบัติทุกแห่ง
3. จัดเตรียมทรัพยากร สนับสนุนสถานศึกษา ตามสาขาความเชี่ยวชาญที่กำหนด
4. ให้โอกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษา
5. พัฒนาหลักสูตรจากมาตรฐานอาชีพแท้จริงใช้ในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เช่น ด้านแฟชั่น เครื่องแต่งกาย การประมง ด้านอาหาร
6. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในกลุ่มสถานศึกษาในสถาบัน ต่างสถาบัน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในสถานศึกษา ทำการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนทุกแห่ง
8. มุ่งมั่นในการป้องกัน และแก้ปัญหาสารเสพติด การทะเลาะวิวาทและการพนันภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
9. เสริมสร้างระบบบริหาร ระบบงาน กฎ ระเบียบ วิธีปฏิบัติใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ พร้อมทั้งเครือข่ายการประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ยุทธศาสตร์ ระดม จัดสรร และบริหารทรัพยากร เพื่อใช้ในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักความเสมอภาค ตามความต้องการของผู้เรียน เป็นธรรม คล่องตัว เน้นการมีส่วนร่วม โปร่งใสและตรวจสอบได้

เป้าหมาย

1. สถานศึกษาระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินจากทุกฝ่ายมาใช้ในการจัดการ
2. ได้รับจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรทางการศึกษา ตามความจำเป็น ด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม
3. จัดระบบการบริหารงบประมาณในรูปแบบสถานบันการอาชีวศึกษา มุ่งเน้นผลผลิตและผลสัมฤทธิ์ของงานในสถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

1. การจัดการศึกษาทุกระดับสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ และความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการในสถานการณ์
2. จัดหลักสูตรอาชีวศึกษาทุกระดับสอดคล้องกับการประกอบอาชีพและความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการในสถานการณ์ปัจจุบัน
3. การแก้ปัญหานักศึกษา Drop out
4. กิจกรรมการเรียน การสอน ต้องสนองตอบการพัฒนาความพร้อมและทักษะในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

5. การแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาใช้กิจกรรมกีฬาและดนตรีเป็นกิจกรรมเสริม

6. การทำงานของอาชีวศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเป็นเครือข่าย

7. เงินอุดหนุนการศึกษาสำหรับสถานศึกษาเขตพื้นที่ห่างไกลจะสนับสนุนให้ได้รับเงินอุดหนุน 100% สำหรับสถานศึกษาในเมือง อาจจะลดหลั่นกันไป

สถานศึกษาอาชีวศึกษาซึ่งมีทั้งสถาบันของรัฐและเอกชนต่างก็มีพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อผลิตนักศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่ในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจะพิจารณาจากเกรด สาขาวิชาที่ศึกษา และสถาบันที่จบการศึกษา มา อย่างไรก็ตามโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดปราจีนบุรีส่วนใหญ่จะคัดเลือกนักศึกษาที่จบจากสถาบันของรัฐ ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3 ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ขณะเดียวกันก็มีการเปิดโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกระยะที่ 1 (พ.ศ. 2524-2537) นักลงทุนเริ่มเข้ามาขว้างซื้อที่ดินจำนวนมาก โดยเฉพาะในเขตอำเภอกบินทร์บุรี อำเภอศรีมหาโพธิ อำเภอเมืองปราจีนบุรี และอำเภอประจันตคาม ตามแนวมถนนสำคัญ 2 สาย คือ สาย 304 และสาย 33 โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้นตามแนวมถนนดังกล่าวมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน จังหวัดปราจีนบุรีจึงได้เปลี่ยนโฉมหน้าจากจังหวัดเกษตรกรรม เข้าสู่การเป็นจังหวัดอุตสาหกรรม และนับเนื่องเข้าเป็นส่วนหนึ่งในโครงการพัฒนาภาคตะวันออกระยะที่ 2 (พ.ศ. 2539-2543) จังหวัดปราจีนบุรีมีเขตประกอบอุตสาหกรรมจำนวน 10 แห่ง ที่เปิดดำเนินการแล้วได้แก่

1. เขตอุตสาหกรรมกบินทร์บุรี ตำบลหนองกี่ อำเภอกบินทร์บุรี เนื้อที่ 2,400 ไร่ มีโรงงาน 43 โรงงาน

2. สวนอุตสาหกรรมในเครือสหพัฒน์ ตำบลนนทรี อำเภอกบินทร์บุรี เนื้อที่ 2,200 ไร่ มีโรงงาน 27 โรงงาน

3. สวนอุตสาหกรรม 304 ตำบลท่าตุม อำเภอศรีมหาโพธิ เนื้อที่ 4,500 ไร่ มีโรงงาน 23 โรงงาน

4. เขตอุตสาหกรรมปราจีนแลนด์ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอเมืองปราจีนบุรี เนื้อที่ 3,000 ไร่ มีโรงงาน 1 โรงงาน

5. เขตอุตสาหกรรมบ่อทอง ตำบลบ่อทอง อำเภอกบินทร์บุรี เนื้อที่ 1,200 ไร่ มีโรงงาน 1 โรงงาน

2.5 สถานประกอบการ

2.5.1 ความหมายของสถานประกอบการ

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ประกอบธุรกิจ หรือ สถานที่ประกอบกิจการ โดยมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์หรือผลกำไรร่วมกัน กิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์นั้นประกอบด้วยกระบวนการ 3 กระบวนการด้วยกัน คือ การผลิต (Production) การจำหน่ายจ่ายแจก (Distribution) และการบริโภค การจำหน่ายจ่ายแจกเป็นการจัดสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้ให้ไปถึงแหล่งที่ต้องการใช้สินค้า หรือบริการนั้น กล่าวคือ ให้ไปถึงตัวผู้บริโภคนั่นเอง สำหรับการบริโภค คือ การใช้สินค้าที่ผ่านการผลิต ผ่านการจำหน่ายจ่ายแจกมาจนถึงผู้บริโภค เมื่อสินค้าถูกใช้ให้หมดไปหรือเสื่อมสภาพหมดสภาพไปจากเดิม สินค้า หรือบริการก็จะถูกสร้างขึ้นใหม่ พร้อมกับมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ เพื่อสนองสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ผู้บริโภค เหตุที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจจนเวียนเป็นวัฏจักรอยู่เช่นนี้ เพราะต่างฝ่ายต่างสนองความต้องการซึ่งกันและกันโดยได้รับความพึงพอใจเป็นสิ่งตอบแทน ความพึงพอใจอันเป็นสิ่งตอบแทนของผู้ผลิตและผู้ทำการจำหน่ายจ่ายแจก คือ ส่วนเกินจากการลงทุนซึ่งก็คือผลกำไร สิ่งตอบแทนสำหรับผู้บริโภค คือ ความพึงพอใจที่ได้รับกรตอบสนอง การลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นก็ คือ การประกอบกิจการ

ทิวาพงศ์ ธนไพบุลย์ และคณะ (อ้างใน สมรัก เปล่งปลั่ง. 2545 : 35) กล่าว่า การประกอบกิจการหมายถึง การจัดตั้งหน่วยงานหรือกิจการทางธุรกิจในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก และการให้บริการ โดยการนำเอาปัจจัยเบื้องต้นของธุรกิจมาใช้เป็นทรัพยากรได้แก่ ที่ดิน แร่ธาตุ ป่าไม้ พลังน้ำ วัสดุเชื้อเพลิงต่างๆ หุ่น ได้แก่ กำลังแรงงาน ทั้งหมด ที่ใช้ในการประกอบกิจการ นับตั้งแต่พนักงานขั้นต้น ไปจนกระทั่งพนักงานสูงสุดของกิจการในการประกอบกิจการจะต้องมีผู้ประกอบการซึ่งทำหน้าที่การควบคุม และการดำเนินการ

ประภาศรี อมรสิน และคณะ (อ้างใน สมรัก เปล่งปลั่ง. 2545 : 35) ได้กล่าวว่า การประกอบกิจการเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ประกอบด้วยกระบวนการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจกและการบริโภคซึ่งจะมีผลตอบแทนเป็นตัวเงิน คือ กำไร

สรุปได้ว่า สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ที่มีการลงทุนทางด้านการเงิน ด้านแรงงาน เพื่อผลิตสินค้าที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการจำหน่ายจ่ายแจกให้กับผู้บริโภคตามความต้องการของผู้บริโภค สิ่งที่ได้ตอบแทนกับมาคือผลกำไร

2.5.2 จริยธรรมของธุรกิจ

ประเทศไทยมีความตื่นตัวในเรื่องจริยธรรมทางธุรกิจค่อนข้างช้า จนเมื่อเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้นในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 ธุรกิจต่างล้มเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนหนึ่ง เป็นเพราะการบริหารงานที่ขาดจริยธรรมและความโปร่งใส จากนั้นจึงได้มีการรณรงค์ในเรื่องดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ไม่เพียงเพราะต้องการกลไกที่จะป้องกันธุรกิจหรือองค์การที่ปราศจากความรับผิดชอบต่อกลุ่ม

ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน แต่ยังคงเป็นการจัดระบบการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของการประกอบการที่ดีของประเทศทางตะวันตกที่ประเทศไทยจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยตามกระแสของ โลกาภิวัตน์ องค์การธุรกิจในยุคใหม่ต้องบริหารงานโดยคำนึงถึงจริยธรรม รับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วยการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รับผิดชอบต่อพนักงานด้วยการปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรม และรับผิดชอบต่อการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใสพร้อมจะให้สาธารณชนตรวจสอบเสมอ จริยธรรมเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทุกด้านขององค์กร การทำงานภายใต้ระบบทุนนิยมและกระแสเศรษฐกิจใหม่ถ้าไม่คำนึงถึงเรื่องจริยธรรมจะสร้างผลกระทบในทางลบได้อย่างรุนแรงและกว้างขวางมากกว่ายุคใด

ในปัจจุบันมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของ “จริยธรรม” กันมากขึ้น เนื่องจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความบกพร่อง และความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมหรือ จริยธรรมของผู้คนโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้าน ต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมตะวันตกซึ่งเน้นการสร้างสรรคทางวัตถุ และการแสวงหาความสุขสบายให้แก่ชีวิตด้วย การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องอำนวยความสะดวก และรูปแบบของความบันเทิงใน ลักษณะต่าง ๆ ได้แพร่กระจายเข้าสู่สังคมเมืองของไทยอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว อิทธิพลของการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้คนในชนบทหลั่งไหลกันอพยพเข้าสู่เมืองหลวง อย่างมากมายและต่อเนื่อง จิตใจของผู้คนที่ยึดเอาประโยชน์ของตนเป็นหลักไม่คำนึงถึงความทุกข์ยากเดือดร้อนของผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนไทยลดน้อยลงไปทุกทีและจะเพิ่มพูนปัญหาให้แก่สังคมมากขึ้นทั้งในปัจจุบัน โดยเฉพาะภาคธุรกิจ เนื่องจากในการประกอบธุรกิจนั้นมีการลงทุนที่ค่อนข้างสูง มีการแข่งขันกันในเชิงธุรกิจเพื่อก้าวขึ้นมากเป็นอันดับต้นๆของตลาดผู้บริโภคในประเภทธุรกิจนั้นๆซึ่งต้องใช้กลยุทธ์วิธีการต่างๆมากมาย ดังนั้นผู้ประกอบการและบุคคลากรทางธุรกิจต้องเป็นคนที่ มีจริยธรรมเป็นอย่างมาก จริยธรรมจึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของการเพิ่มผลผลิต ผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการที่มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ย่อมได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจ จากลูกค้า ผู้ขาย ผู้ถือหุ้น คู่แข่งขัน พนักงาน ข้าราชการและประชาชนทั่วไป ทำให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน เพราะการเพิ่มผลผลิตโดยยึดหลักจริยธรรม จะไม่ก่อให้เกิดการเบียดเบียนผู้อื่นโดยไม่เป็นธรรม ทำให้ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกันนำความสุขความเจริญมายังหน่วยงาน สังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวม จริยธรรมจึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของการเพิ่มผลผลิตผู้ผลิต หรือผู้ให้บริการที่มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ย่อมได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากลูกค้า ผู้ขาย ผู้ถือหุ้น คู่แข่งขัน พนักงาน ข้าราชการและประชาชนทั่วไป การดำเนินงานทางธุรกิจอย่างมีจริยธรรมที่สำคัญมี 10 ประการ เช่น

1. ไม่เบียดเบียนลูกค้า
2. ไม่เบียดเบียนผู้จัดส่งวัตถุดิบ
3. ไม่เบียดเบียนพนักงาน
4. ไม่เบียดเบียนผู้ถือหุ้น

5. ไม่เบียดเบียนผู้ร่วมงาน
6. ไม่เบียดเบียนผู้ให้กู้ยืม
7. ไม่เบียดเบียนคู่แข่ง
8. ไม่เบียดเบียนราชการ
9. ไม่เบียดเบียนสังคม
10. ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบสำคัญของจริยธรรม

1. ความเฉลียวฉลาด (wisdom)
2. ความกล้าหาญ (courage)
3. ความรู้จักเพียงพอ (temperance)
4. ความยุติธรรม (justice)
5. ความมีสติ (conscience)

ประโยชน์ของจริยธรรมธุรกิจ

1. จริยธรรมก่อให้เกิดความมุ่งมั่นของพนักงานในองค์กร
2. จริยธรรมก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กร
3. จริยธรรมก่อให้เกิดความมั่นใจของนักลงทุน
4. จริยธรรมก่อให้เกิดความสงบสุขของสังคม
5. จริยธรรมก่อให้เกิดความเจริญของประเทศชาติ

ความจำเป็นที่ต้องมีจริยธรรมธุรกิจ

1. เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขัน
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต
3. เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค
4. เพื่อรักษาสมดุลของสภาพแวดล้อม

ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมกับกฎหมาย

1. การบังคับใช้
2. เหตุแห่งการเกิด
3. บทลงโทษ
4. การยกย่องสรรเสริญ
5. เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสิน

2.5.3 ความหมายของจริยธรรมทางธุรกิจ

จริยธรรมทางธุรกิจ (Business ethics) หมายถึง การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม พยายามสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ดำเนินงานอยู่ไม่ว่าจะเป็นบุคคลใด เพื่อให้ธุรกิจมีความก้าวหน้าและเติบโตไปได้อย่างมั่นคง

จรรยาบรรณทางธุรกิจ มีความหมายครอบคลุมถึงหลักการ กฎเกณฑ์ที่บ่งบอกว่า พฤติกรรมหรือการกระทำใดที่จัดว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี เสว ผิด ถูก แนวทางที่ธุรกิจสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดการกระทำที่มีจรรยาบรรณได้นั้นมีอยู่หลายหนทาง คือ

1. จัดทำสิ่งพิมพ์ที่ระบุว่าสิ่งใดเป็นข้อความปฏิบัติหรือจรรยาบรรณที่พึงประสงค์
2. จัดให้มีการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางธุรกิจ
3. จัดให้มีโครงการยุติธรรมภายในองค์การธุรกิจ เพื่อที่จะให้เป็นตัวอย่างและบรรทัดฐาน

แก่ผู้อื่น

4. จัดให้มีคณะกรรมการติดตามสอดส่องการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณ
5. จัดให้มีระบบการตอบแทนหรือการให้รางวัลแก่ผู้ที่มีความประพฤติดี ในทางกลับกัน

กำหนดให้มีบทลงโทษผู้ที่ประพฤติปฏิบัติผิดกฎเกณฑ์

2.6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา

ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษากรมอาชีวศึกษาพึงมี และปฏิบัติในการดำรงชีวิต ซึ่งอาจจะเป็นคุณลักษณะตามที่สถานประกอบการหรือตลาดแรงงานต้องการก็ได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ได้มุ่งเน้นที่ความสามารถทางวิชาชีพ หรือวิชาการเท่านั้นแต่จะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติของผู้สำเร็จการศึกษาควบคู่ไปด้วย โดยได้มีการแบ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ออกเป็น 5 ด้านตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรดังนี้

2.6.1 ด้านวิชาการ

ความรู้ด้านวิชาการเป็นความรู้พื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน รวมถึงสถานศึกษาในสังกัดการอาชีวศึกษาด้วยเช่นกัน การอาชีวศึกษา

วิชาการ คือ ความรู้ที่ได้จากการเล่าเรียนหรือฝึกฝน บางครั้งอาจหมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดไปให้ผู้อื่นได้ โดยไม่จำเป็นต้องสอนในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นๆ ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ แล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทิฆัมพร สุวรรณประทีป (อ้างใน สุธานี เปาวิมาน. 2545 : 45) ความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง ความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพ เป็นองค์ความรู้ที่จะหล่อหลอมให้ผู้สำเร็จ

การศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ด้วยการวางรากฐานด้านความรู้พื้นฐานทั่วไปให้เป็นผู้มีเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม โดยสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคม สามารถใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้ดี

มยุรี ไชยสวัสดิ์ (อ้างใน สุธารี เปาวิมาน. 2545 : 45) ความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความรู้ตามหลักวิชาการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ เป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ติดตามกว่าด้านทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร การสั่งการ การตัดสินใจที่ดี และสามารถแก้ปัญหาได้ดี

บุญชู มูลพินิจ (อ้างใน สุธารี เปาวิมาน. 2545 : 46) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการในสารพัฒนาอาชีวศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และมีวิจารณ์ญาณสามารถเลือกรับสิ่งที่มีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ได้
2. รู้และเข้าใจภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดีรู้และเข้าใจคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพื้นฐาน ทั้งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อในอนาคตมีความสามารถในการจัดการ
3. รู้เท่าทัน และสามารถปรับปรุงวิถีชีวิตในการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศได้
4. รู้จริงในพุทธปรัชญาและปรัชญาในศาสนาที่ตนนับถือจนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ไม่ยึดติดกับรูปแบบ หรือคำตอบใดคำตอบเดียวโดยเชื่อในข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้จริงในสิ่งที่ต่างๆ ที่ได้ศึกษามา แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีตามความเหมาะสม และยังเป็นผู้ที่ไม่เคยหยุดนิ่งที่จะศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาในอาชีวศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการอย่างแท้จริงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ การที่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการอย่างแท้จริงได้นั้น บุคคลนั้นจะต้องมาความขยัน ใฝ่เรียนรู้ เป็นคนรักในการเรียน ช่างคิด ช่างสังเกต ช่างถามในสิ่งที่สงสัยและไม่เข้าใจ เพราะความรู้ไม่ได้มีอยู่แค่ในหนังสือที่เรียน แต่ความรู้มีอยู่ทุกที่โดยเฉพาะในที่ทำงาน ถ้าผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ให้กับตนเองแล้วก็จะทำให้ไม่ก้าวหน้าในหน้าที่การงานที่ได้ทำอยู่

2.6.2 ด้านวิชาชีพ

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพหรือเพื่อประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ตามความรู้ ความถนัดเมื่อเป็นเช่นนี้ผู้สำเร็จการศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความถนัดทาง

วิชาชีพที่ตนเองศึกษาเล่าเรียน และจะต้องเป็นความรู้ความถนัดในวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ซึ่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นไม่เพียงแต่รู้ภาคทฤษฎีเท่านั้นแต่จะต้องมีความรู้ในทางปฏิบัติจริงมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถใช้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพของตนเองให้ก้าวหน้าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานที่รับผิดชอบ

บรรจง ชูสกุลชาติ (อ้างใน ทวีชัย ยงทัศนีย์. 2544 : 30) กล่าวว่าไว้วานักศึกษาต้องหมั่นฝึกฝนวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติจริงได้ เมื่อเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จนมีความเข้าใจสามารถสรุปเป็นกฎเกณฑ์เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จนมีความเข้าใจ สามารถสรุปเป็นกฎเกณฑ์ให้เกิดความรู้ต่างๆ ในสาขาที่เรียนและสร้างความมั่นใจจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ทวีชัย ยงทัศนีย์ (2544 : 30-31) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะด้านวิชาชีพว่า เป็นคุณลักษณะที่ควรจะมีเกี่ยวกับความรู้ความฉลาดและประสบการณ์ อันเกี่ยวข้องกับงานที่จะทำ ซึ่งตรงกับความต้องการของลักษณะงานในตำแหน่งนั้น ดังนั้น คุณลักษณะด้านวิชาชีพควรประกอบไปด้วยมีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่ม ทำงานได้ถูกต้องแม้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีมีความรู้ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้เทคโนโลยี

Magnuson (อ้างใน วิล มีลอม. 2544 : 23) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีดังนี้

1. มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี
2. มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี
3. รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ
4. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
6. เป็นผู้ที่น่าเข้าใกล้และมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน
7. มีความสามารถในการวางแผนและการจัดระเบียบงาน
8. รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น
9. รู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

สรุปได้ว่า ความรู้ด้านวิชาชีพ หมายถึง ทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ฝึกฝนในสาขาที่เรียนจนชำนาญ แล้วสามารถนำทักษะที่มีไปใช้ในการประกอบอาชีพ และชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญในด้านวิชาชีพที่ตนได้ศึกษาเล่าเรียนมา ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความชำนาญได้นั้นจะต้องหมั่นฝึกฝน รู้จักแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและปลอดภัย เพื่อที่จะใช้ความรู้ที่ได้ในการประกอบอาชีพไม่ว่าจะทำงานในสถานประกอบการ หรือประกอบอาชีพอิสระก็ตาม

2.6.3 ด้านบุคลิกภาพ

ในการประกอบอาชีพจะสำเร็จหรือล้มเหลว ส่วนหนึ่งก็เกิดจากบุคลิกภาพที่ดีด้วยเช่นกันซึ่งบุคคลที่มีบุคลิกภาพดีจะต้องเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี เป็นคนที่สามารถยอมรับคนอื่นได้ เป็นคนที่มี

ความจริงใจ ไม่เสแสร้ง แกล้งทำ ไม่มีมารยา เจ้าเล่ห์แสนกล พุดจาหาความจริง ไม่ทำตัวเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นคนไม่ยึดติดไม่ยึดติดอยู่กับสิ่งต่างๆ จนมากเกินไปจนขาดความเป็นตัวเอง เป็นคนร่าเริงแจ่มใส สดชื่น ทำตัวมีชีวิตชีวา ใครพบเห็นก็อยากคุย อยากเข้าใกล้ เป็นคนที่มีจิตใจเมตตา กรุณา ต่อเพื่อนร่วมโลก เป็นคนมีสัมพันธภาพที่ดีกับคนทุกคน ไม่เลือกชั้น วรรณะ เป็นคนที่มีภาวะความเป็นผู้นำได้ และก็ต้องสามารถเป็นผู้ตามได้ เป็นคนที่สามารถแยกแยะได้ดี ควรเป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งดี ให้กับตนเอง และสังคม

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะปรากฏภายนอกและลักษณะภายในของบุคคลนับตั้งแต่รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง เจตคติ แรงจูงใจ สติปัญญา ความคิดเห็น ความสามารถ ปฏิบัติการตอบสนองทางอารมณ์ ลักษณะประจำตัวต่างๆ ความรู้สึกที่บุคคลนั้นๆ มีต่อตนเอง ประสบการณ์และส่วนที่เหลือค้ำจากประสบการณ์ บุคลิกภาพจึงเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ไม่มีใครในโลกที่จะมีบุคลิกภาพเหมือนกัน แม้แต่คู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน คนเราจะมีบุคลิกภาพอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสองประการ ได้แก่ โครงสร้างทางชีววิทยาและพันธุกรรมกับสภาพแวดล้อมในพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกปฏิสนธิ แม้ว่าคนเราจะมีโครงสร้างทางชีววิทยามาแล้วตั้งปฏิสนธิแต่อิทธิพลจากคนและสิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อบุคลิกภาพเป็นอย่างมากในการถ่ายทอด ความนึกคิดเจตคติ และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2547 : 322) ที่ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า เป็นการผสมผสานระบบต่างๆภายในตัวบุคคล ทั้งส่วนที่มองเห็นได้ชัดเจน เช่นการแต่งกาย รูปร่างหน้าตา ลักษณะการพูด ฯลฯ และระบบภายในซึ่งในที่นี้เห็นได้ ไม่ชัดเจน เช่น ลักษณะอารมณ์ จิตใต้สำนึก วิธีคิด ความรู้สึก และค่านิยม ฯลฯ ประสบการณ์ พันธุกรรม การเรียนรู้ประสบการณ์วัยเด็ก ลักษณะสังคมวัฒนธรรมหลอมบุคคลแต่ละคนให้มีบุคลิกภาพแตกต่างกันออกไป จนมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน นอกจากนั้นยังมีลักษณะ องค์รวมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มคนในสังคม

Allport (อ้างใน พนาวรรณ กล้าแข็ง. 2551 : 18) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความหมายของบุคลิกภาพไว้ในปี ค.ศ. 1937 แม้ว่าจะเป็นคำจำกัดความที่เก่าแก่แต่ก็ยังเป็นที่แพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับว่ามีคุณค่าตราบเท่าทุกวันนี้ว่า บุคลิกภาพเป็นหน่วยรวมที่ทรงพลังของระบบทางกายและจิตภายในตัวบุคคล ซึ่งกำหนดลักษณะการปรับตัวเป็นแบบเฉพาะของบุคคลนั้นต่อสิ่งแวดล้อมของเขา

Blos (อ้างใน พนาวรรณ กล้าแข็ง. 2551 : 18) ได้แสดงทัศนะไว้ดังนี้ บุคลิกภาพ คือ สภาวะรวมของเจตคติและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเป็นนิสัยประจำตัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นลักษณะของการ

Woodworth and Morquis (อ้างใน พนาวรรณ กล้าแข็ง. 2551 : 18) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล จะเห็นได้ชัดเจนจากลักษณะนิสัยในการคิด และในการแสดงออกรวมทั้งเจตคติและความสนใจต่างๆ และกิริยาท่าทางที่แสดงออกของบุคคลนั้น ตลอดตนปรัญชีวิตที่บุคคลนั้นยึดถือ

Dinkmeyer (อ้างใน พนาวรรณ กล้าแข็ง. 2551 : 18) ได้อธิบายความหมายของบุคลิกภาพไว้ดังนี้ บุคลิกภาพมีความหมาย คลุมถึงสภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลนั้น

นับตั้งแต่สภาวะทางกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิสัย ความสามารถทางปัญญาตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ ทั้งในปัจจุบันรวมทั้งหวังจะเป็นในอนาคตด้วยที่สำคัญคือบุคลิกภาพนั้นคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรวมทั้งปฏิริยาตอบโต้ที่เขาต้องเผชิญด้วย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการปรับตัวของแต่ละบุคคลในการเผชิญปัญหาหรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ในชีวิต ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพด้วย

จากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง การผสมผสานกันของระบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย จนเกิดเป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา การพูด การเดิน หรือแม้แต่ลักษณะนิสัย ลักษณะทางอารมณ์ แต่ลักษณะต่างๆ เหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมรอบตัวของแต่ละบุคคล การที่มีบุคลิกภาพที่ดีก็จะทำให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานควรจะให้ความสนใจเรื่องของบุคลิกภาพอย่างจริงจัง เพราะการทำงานบางครั้งผู้ประกอบการก็จะพิจารณาจากบุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นความสัมพันธ์ในทางสังคมระหว่างบุคคลซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ส่งผลให้บุคคลแต่ละคนสามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้

2.6.4 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในด้านจริยธรรมและคุณธรรมในสังคม จึงได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 โดยเน้นการพัฒนาจิตใจในลักษณะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ซึ่งผลที่ปรากฏในปัจจุบันก็คือ มีการเผยแพร่ธรรมะทางสื่อต่าง ๆ มากมาย วัดวาอารามก็ได้เข้ามามีส่วนร่วมส่วนช่วยในการอบรมสั่งสอนด้วย จริยธรรมเป็นจริยสมบัติ หน่วยงานต่าง ๆ ก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี คนไทยวัยหนุ่มสาวและเยาวชนได้ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก จากที่เห็นได้จากสื่อและข่าวต่าง ๆ เนื่องจากจริยธรรมเป็นคุณสมบัติที่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพของคน ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากรทั้งประเทศ รัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมไว้ดังนี้

1. พัฒนาจิตใจประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ผู้นำแต่ละกลุ่มเป็นผู้บริหารเปลี่ยนแปลง
2. ให้สถาบันของสังคมและครอบครัวทำหน้าที่อันถูกต้อง ขอบธรรมของตนเอง แก้ไขข้อบกพร่องโดยรีบด่วน
3. บรรจุการพัฒนาจิตใจในหลักสูตร การฝึกอบรมทุกหลักสูตร และให้ดำเนินการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป
4. ให้มีการพัฒนาวิธีปลูกฝัง อบรม สั่งสอนศีลธรรม จริยธรรม ตามความเหมาะสมของกลุ่มเป้าหมายให้เป็นที่น่าสนใจ

5. สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของสังคมอันได้แก่ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้องดีงามตามหลักศีลธรรมและจริยธรรม

นอกจากการพัฒนาของรัฐบาลดังกล่าว องค์การควรได้ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรขององค์การในวิธีเดียวกันในองค์การอีกแห่งหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรขององค์การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่พึงประสงค์ขององค์การและประเทศชาติโดยแท้จริง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยวิธีดังกล่าวอาจเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการพัฒนาองค์การ ที่สำคัญก็คือองค์การควรให้มีการสร้างบรรยากาศหรือสภาวะแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น ดังเช่นไม่ให้คนมีงานทำมากเกินไป หรือน้อยเกินไป การพิจารณาความดีความชอบให้มีความยุติธรรม และส่งเสริมด้วยมนุษยสัมพันธ์ภายในองค์การด้วย ซึ่งบรรยากาศที่ดีจะช่วยการพัฒนาจิตใจ ในด้านสถาบันการศึกษาก็ควรได้มีการบรรจุหลักคุณธรรมไว้ในหลักสูตร เพื่อเป็นการพัฒนาและให้การศึกษาแก่คนทั้งชาติ เพื่อการพัฒนาจิตใจของคนในชาติให้มีคุณภาพ การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามทั้งกาย วาจา และจิตใจ โดยถือปฏิบัติเป็นประจำและเป็นบอบอย่างที่ดี ทั้งการปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมร่วมถึงการมี ค่านิยม ความชอบในสิ่งต่างๆ ของบุคคล ที่เห็นว่ามีความดีในการดำเนินชีวิตและเป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินชีวิต หรือสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความดีน่ายกย่องและยึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานหลักคุณธรรมสำหรับคนไทยในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง วันจันทร์ที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2525 ทั้งนี้เพื่อยึดถือปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ คือ

ประการแรก คือ การรักษาความซื่อ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความซื่อ ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทนอดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความซื่อ สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ร่มเย็น

Good (อ้างใน ปรีชา ทดแทน. 2553 : 14) ให้ความหมายคุณธรรม ไว้ว่า คุณธรรมคือคุณลักษณะที่ดีงามหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจนติดเป็นนิสัย และการที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมในทางความประพฤติและจริยธรรม

แปลก สนธิรักษ์ และวิทย์ วิศทเวทย์ (อ้างใน บุญเลิศ อนุवार. 2538 : 8) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ดังนี้ จริยธรรม คือ หลักธรรมอันเป็นแนวในการปฏิบัติในการทำที่เป็นไปตามครรลองคลองธรรม มีลักษณะพิเศษคือ เป็นการให้คุณประโยชน์แก่ผู้อื่น และในเวลาเดียวกันเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมนั้นก่อให้เกิดผลดีงานแก่ตนเอง ผลดีที่เกิดขึ้นมีได้ 2 แห่ง คือ ทางใจ และทางกาย

จุดหมายปลายทางแห่งจริยธรรม คือ

1. ทำให้ชีวิตมีความสุข
2. ทำให้ผู้อื่นมีความสุข
3. ปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระ
4. จริยธรรมจึงเป็นหลักที่มนุษย์ทุกรูปทุกนามพึงยึดเป็นหลักของชีวิต

ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องมีจริยธรรม และคุณธรรมเป็นคุณลักษณะประจำตัว เพราะคุณธรรมจะมีผลต่ออาชีพการงาน ต่อตัวเองและสังคม ในปัจจุบันผู้สำเร็จอาชีวศึกษาจะมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติเพียงอย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นจะต้องมีจริยธรรม คุณธรรมควบคู่ไปด้วย และฝึกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวที่จะต้องยึดมั่นเป็นผลต่อความสำเร็จ ทั้งหน้าที่การงานและการดำรงชีวิตประจำวัน ด้วยเหตุนี้คุณลักษณะด้านจริยธรรมและคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาจะต้องประกอบด้วย ความซื่อสัตย์จริงใจ ความเสียสละ ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ รักษาวินัยของหน่วยงาน มีความอดทนอดกลั้น เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบสูง มีความยุติธรรม มีน้ำใจ มีเหตุผล สร้างสรรค์ และรักษาสภาพแวดล้อมของหน่วยงานและสังคมโดยมีแนวทางในการเสริมสร้างปลูกฝังจริยธรรม อยู่ 4 รูปแบบ

1. วิธีการกระจ่างค่านิยม (Value Clarification หรือ VC)
2. วิธีการให้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning หรือ MR)
3. วิธีการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification หรือ BM) และ
4. วิธีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning หรือ SL)

2.6.5 ด้านเจตคติที่เหมาะสม

คำว่า “เจตคติ” ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันดังนี้

Allport (อ้างใน วิล ส่องแสงจันทร์. 2551 : 10) กล่าวว่าเจตคติเป็นภาวะความพร้อมทางประสาทและสมองจัดไว้เป็นระเบียบ โดยอาศัยประสบการณ์เข้าช่วย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดแนวทางและความแปรเปลี่ยนในเรื่องการตอบสนอง (Response) ของบุคคลต่อสถานการณ์ (Situation) และสิ่งต่างๆ (Objects) ทั้งหมดที่มันเข้าไปเกี่ยวข้อง

Thurstone (อ้างใน วิล ส่องแสงจันทร์. 2551 : 10) กล่าวว่าเจตคติ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ อคติ ความคิด ความกลัวต่อสิ่งบางสิ่ง รวมทั้งการแสดงออกทางด้านการพูด ความคิดเห็นหรือคติ (Opinion) ซึ่งความคิดเห็นหรือคตินี้เองที่เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ

Good (อ้างใน วิล ส่องแสงจันทร์. 2551 : 11) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือ

สิ่งใดๆ ซึ่งเป็นแนวโน้มในการที่จะแสดงหรือมีปฏิกิริยาในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคลและประสบการณ์ทางสังคมที่ฝังรากลึกลงอยู่

Plotnik (อ้างใน วิล ส่องแสงจันทร์. 2551 : 11) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความเชื่อ หรือความเห็นใดๆ ที่ได้จากการประเมินสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ต่อเนื่องจากเชิงลบจนถึงเชิงบวก และสิ่งนั้นมีผลทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในแนวทางที่แน่นอนต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์นั้นๆ

ดำรงศักดิ์ ประจงพันธุ์ (2539 : 9) ได้กล่าว เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตใจของบุคคล ซึ่งเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของคนต่อเหตุการณ์ วัตถุ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นเชิงบวก (นิมาน) และเชิงลบ (นิเสธ) เจตคติเป็นท่าทีหรือความรู้สึกที่ไม่สามารถสังเกตโดยตรง แต่ต้องสรุปจากคำพูดและพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา

จากความหมายของเจตคติดังกล่าว สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ลักษณะความเชื่อของบุคคลที่เกิดภายในจิตใจ ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ต่อบุคคลอื่น ต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งมีลักษณะที่เป็นบวก และเป็นลบ ต่อสิ่งต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และอาจมีการแสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง เช่น การพูด การแสดงสีหน้า และแววตา เป็นต้น

ลักษณะของเจตคติที่สำคัญ มีดังนี้

1. เจตคติที่มีที่หมาย (Attitude object) ซึ่งได้แก่ สิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สถานที่ สิ่งของ สถานการณ์ หรือสิ่งที่เป็นธรรม เช่น เสรีภาพ ความรักประชาธิปไตย ฯลฯ
2. มีการระบุในแง่ดี-ไม่ดี (Evaluation aspect) มีความผันแปรในทางบวกและทางลบหรือในด้านการสนับสนุนหรือต่อต้าน
3. มีลักษณะคงทน (Relatively enduring) เจตคติของคนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้ว่านักจิตวิทยาจะไม่ถือเป็นของถาวร แต่ลักษณะของความคงทนก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่การเปลี่ยนแปลงต้องใช้เวลาานาน
4. มีความพร้อมในการตอบสนอง (Readiness for response) คือ มีความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามเจตคติที่เขามีอยู่ เช่น มีความพร้อมที่จะซื้อรถยนต์ถ้ามีเงิน ทั้งนี้เพราะมีเจตคติที่ดีต่อรถยนต์อยู่แล้ว

เจตคติหรือทัศนคติมีองค์ประกอบที่สำคัญโดยทั่วไป คือ

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจนี้จะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่างๆ จากสภาพแวดล้อมอันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้น อาทิ นักบริหารหรือผู้บังคับบัญชาที่มีความคิดหรือความเชื่อว่ามีผู้ใต้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้น เขาจึงได้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะเป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้น จึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบ ถูกใจ สนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดความยึดมั่นและอาจแสดงปฏิกิริยาตอบโต้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรูสึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึงแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนชอบหรือเกลียดอันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ อาทิ บุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย หรือมีความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกที่ดีต่อระบอบประชาธิปไตย บุคคลผู้นั้นก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมแบบเข้าหา หรือแสวงหา (Seek Contact) ตรงกันข้ามหากมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นๆ ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการถอยหนีหรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact)

ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพต่างๆ ผู้ประกอบอาชีพจะต้องมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่ตนได้ทำอยู่เพราะถ้าผู้ประกอบอาชีพไม่มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนแล้วอาจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในอาชีพที่ตนทำอยู่ นอกการมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพแล้วยังต้องมีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ต่อชาติ ศาสนา และสังคม

ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องมีเจตคติที่เหมาะสมในการดำรงชีวิต การทำประกอบอาชีพ ถึงผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจะมีความรู้ ความสามารถ แต่ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพของตนก็เป็นได้ ถ้าผู้สำเร็จการศึกษาไม่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ต่อสังคม ที่ตนประกอบอาชีพอยู่ การปลูกฝังเจตคติในวิชาชีพ และเจตคติในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในด้านสังคม ในด้านเจตคติทางวิชาชีพ ได้พยายามปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักในอาชีพ มีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความขยัน อดทน และสามารถทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การปลูกฝังเจตคติทางวิชาชีพได้จัดสอดแทรกไว้ในวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติในแต่ละสาขาวิชาชีพ รวมทั้งการเรียนรู้ขอบข่ายกิจกรรมขององค์การวิชาชีพต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษา

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาอาชีพต่าง ๆ และตลาดแรงงานได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาอาชีพต่าง ๆ ไว้หลายท่าน ดังนี้

ทวีชัย ยงทัศนีย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรม

การเกษตร อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก อุตสาหกรรมโลหะและอโลหะ และอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 339 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. สถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในระดับมากที่สุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม
2. เปรียบเทียบความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุธารี เปาวิมาณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้จัดทำวิจัย เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามทัศนะของผู้บริหาร สถานประกอบการในจังหวัดลพบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ 5 ด้าน คือ ความรู้ความสารถทางวิชาการ ทักษะในการประกอบอาชีพ คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ โดยจำแนกตามสถานภาพของสถานประกอบการ คือ รูปแบบ และประเภทของธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีที่ทำการจดทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดลพบุรี ในรูปแบบห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัดถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2544 จำนวนทั้งสิ้น 315 ราย จากจำนวนประชากร 1,474 ราย จำแนกเป็นรูปแบบธุรกิจห้างหุ้นส่วน 213 ราย จากจำนวนประชากร 995 ราย และรูปแบบบริษัทจำกัด 102 ราย จากจำนวนประชากร 497 ราย จากจำนวนประชากร 198 ราย ประเภทพาณิชย์กรรมมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 115 ราย จากจำนวนประชากร 737 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 315 ฉบับ ให้กับผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมาวิเคราะห์ จำนวน 315 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติทดสอบระดับทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการใน

จังหวัดลพบุรีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบของธุรกิจ คือ ห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด และใช้การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบประเภทของธุรกิจ คือ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One - Way ANOVA ด้วย F - test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรี เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ 5 ด้าน คือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ทักษะในการประกอบอาชีพ คุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีระดับทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีระดับทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีที่มีประเภทของธุรกิจต่างกัน คือ ห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด มีระดับทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดลพบุรีที่มีประเภทของธุรกิจต่างกัน คือ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบริการ มีระดับทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจไม่แตกต่างกัน

วิลัย มีล้อม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกการเงิน หัวหน้าแผนกบัญชี และหัวหน้าแผนกสินเชื่อของธนาคารกรุงเทพ ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

กลุ่มตัวอย่าง เป็นหัวหน้าแผนกการเงิน หัวหน้าแผนกบัญชี และหัวหน้าแผนกสินเชื่อจำนวน 303 คน จากประชากรที่ทำงานอยู่ในธนาคารกรุงเทพ ในเขตกรุงเทพมหานคร 101 สาขา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความคิดเห็นหัวหน้าแผนก ของธนาคารกรุงเทพ ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม

จริยธรรม และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เพื่อถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกการเงิน แผนกบัญชี และแผนกสินเชื่อ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริง ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

2. ผลการวิจัยความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ของทั้ง 3 แผนก อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกการเงินเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ นอกนั้น อยู่ในระดับมาก คือ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

4. ผลการวิจัยความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกบัญชีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ นอกนั้น อยู่ในระดับมาก คือ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

5. ผลการวิจัยความคิดเห็นของหัวหน้าแผนกสินเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้น อยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

สมรึก เปล่งปลั่ง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดปราจีนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความต้องการของสถานประกอบการ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ในจังหวัดปราจีนบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานประกอบการ 313 แห่ง จากโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 555 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทอุตสาหกรรมการเกษตร ประเภทอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการหรือเจ้าของสถานประกอบการ 108 คน และหัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าคนงาน 205 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 313 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า สอบถามเกี่ยวกับความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 4 ด้านปรากฏว่าสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 4 ด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก คือ ลำดับที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ลำดับที่ 2 ด้านบุคลิกภาพ ลำดับที่ 3 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ และลำดับที่ 4 คุณลักษณะด้านวิชาการ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์รายชื่อในแต่ละด้านปรากฏผลการวิจัยดังนี้

ด้านวิชาชีพ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ เชื่อฟังกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสุดท้าย ได้แก่ ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษามากเป็นอันดับหนึ่ง คือ มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรง และคุณลักษณะที่ต้องการอันดับสุดท้าย ได้แก่ เป็นผู้เสนอแนวความคิดที่เป็นประโยชน์ต่องาน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยได้นำเน้นการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม 4 ประเภท ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 88 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี รวม 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง และ ประเภทอุตสาหกรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี 5 ด้าน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านวิชาชีพ 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 5) ด้านเจตคติที่เหมาะสม แบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ (Rating Scales) คือ

5	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี เป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 ศึกษาหลักทฤษฎี แนวคิดจากเอกสาร ตำราผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.2 ศึกษาจากแบบสอบถามและงานวิจัยของ วิไล มีล้อม (2544: ภาคผนวก ข) ชัยยุทธ ต้นปีชาติ (2544 : ภาคผนวก ข) และสุวรรณี ทองเลี่ยมนาค (2544: ภาคผนวก)

3.2.1.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3.2.1.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 แบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหาและการใช้คำถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ดร.ทงศักดิ์ โสวัจัสสตกุล	อาจารย์สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ พิมดี	ประธานสาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.สฤณี บุตรเนียร	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี
4. นายณัฐชัย แพรสกุล	หัวหน้าแผนกช่างอุตสาหกรรม
โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี
5. คุณปริญญา สิทธิดำรง	ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท โชคชัยพิบูล
จำกัด (มหาชน)

เพื่อตรวจสอบโดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Congruence) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาลงความคิดเห็นและให้คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด อ่างโน เทียนชัย ไซยโชค.2551:41)

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

บันทึกผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} = 0.60 - 1.00$$

เมื่อ	IOC	=	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
	$\sum R$	=	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	=	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

3.2.2.2 ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะไปปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไปและเพื่อให้เครื่องมือมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.2.2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) ใช้กับผู้จัดการฝ่ายบุคคลในสวนอุตสาหกรรมเครื่องสหพัฒนภัณฑ์บุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธี Cronbach เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient : α) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (พรณี สีกิจวัฒน์.2553:204)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นได้ของเครื่องมือวัด
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	\sum	แทน	ผลรวม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นในภาพรวม เท่ากับ 0.99 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านได้ค่าดังนี้

ด้านวิชาการ	ได้ค่าความเชื่อมั่น	0.93
ด้านวิชาชีพ	ได้ค่าความเชื่อมั่น	0.97
ด้านบุคลิกภาพ	ได้ค่าความเชื่อมั่น	0.93
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ได้ค่าความเชื่อมั่น	0.93
ด้านเจตคติที่เหมาะสม	ได้ค่าความเชื่อมั่น	0.95

3.3 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนอขออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือถึงผู้จัดการฝ่ายบุคคลเขตอุตสาหกรรม ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3.3.3 หลังจากนำแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะไปปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง จากผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมาทั้งหมด 88 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.4 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการประมวลผลทางสถิติเพื่อการ วิจัยสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

3.4.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางและแปรผลโดยการบรรยาย

3.4.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี วิเคราะห์โดย

การหาค่าเฉลี่ย (Mean ; μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; σ) และแปลความหมายตามเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
2.50-3.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1.00-1.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

นำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลโดยการบรรยาย

3.4.2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี เป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) นำเสนอในรูปแบบตาราง

3.4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลในเขตอุตสาหกรรม 304 อินดัสเตรียล-ปาร์ค เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี โดยจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean ; μ)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งใช้ค่าทางสถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สูตรที่ใช้คือ

(รวิวรรณ ชินะตระกูล อ่างใน เทียนชัย ไชยโชค. 2551 : 44)

$$PC = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	PC	แทน	ค่าร้อยละ
	X	แทน	จำนวนข้อมูล

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean ; μ) สูตรที่ใช้คือ

(พรณี ลีกิจวัฒน์ อ่างใน เทียนชัย ไชยโชค. 2551 : 44)

$$\mu = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่เก็บจากประชากร
	X	แทน	คะแนนแต่ละค่าในข้อมูล
	N	แทน	สมาชิกในกลุ่มประชากร

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; σ) สูตรที่ใช้ คือ
(พรรรณี สীগิจวัฒน์นะ อ่างโน เทียนชัย ไชยโชค.2551:44)

$$\sigma = \sqrt{\left(\frac{\Sigma X^2}{N}\right) - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ	σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนระดับการประเมิน
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยายดังแสดงไว้ในตาราง 4.1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายชื่อ รายด้าน นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยายดังแสดงไว้ในตาราง 4.2-4.7

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเป็นลักษณะของแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยการแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยายดังแสดงไว้ในตาราง 4.8

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม โดยการแปรความหมายของค่าเฉลี่ย (μ) นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยายดังแสดงไว้ในตาราง 4.9

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขต
จังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	41	46.59
เพศหญิง	47	53.41
รวม	88	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	10	11.36
30-40 ปี	48	54.54
40 ปีขึ้นไป	30	34.10
รวม	88	100
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	11.36
ปริญญาตรี	54	61.36
สูงกว่าปริญญาตรี	24	27.28
รวม	88	100
4. ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 5 ปี	20	22.73
5-10 ปี	47	53.41
มากกว่า 10 ปี	21	23.86
รวม	88	100
5. ประเภทอุตสาหกรรม		
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์	27	30.68
อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	21	23.87
อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ	8	9.09
อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์	14	15.91
อุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ	8	9.09
อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ	10	11.36
รวม	88	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการฝ่ายบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 53.4 เป็นเพศชายร้อยละ 46.6 ขณะที่ผู้จัดการฝ่ายบุคคลส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ อายุ 40 ปี ขึ้นไป และ ต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนร้อยละ 34.1 และ 11.4 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 61.4 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 27.3 และ ต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 11.4 ประสบการณ์ในตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวนร้อยละ 53.4% รองลงมา คือ มากกว่า 10 ปี มีจำนวนร้อยละ 23.9 และ และต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 22.7 ประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ มีจำนวนร้อยละ 30.7 รองลงมา อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนร้อยละ 23.9 อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ มีจำนวนร้อยละ 15.9 อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ มีจำนวนร้อยละ 11.4 อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ และอุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนร้อยละ 9.1 เท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายชื่อ รายด้าน

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม

หัวข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	ด้านวิชาการ	4.33	0.83	มาก	5
2	ด้านวิชาชีพ	4.35	0.83	มาก	4
3	ด้านบุคลิกภาพ	4.40	0.74	มาก	3
4	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.47	0.68	มาก	1
5	ด้านเจตคติที่เหมาะสม	4.47	0.72	มาก	2
	รวม	4.40	0.07	มาก	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการ

ฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.35$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรีด้านวิชาการ

หัวข้อที่	ด้านวิชาการ	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	สามารถนำความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.30	0.90	มาก	6
2	มีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์	4.35	0.77	มาก	4
3	มีทักษะในการพูด ฟัง และเขียนภาษาไทย	4.51	0.70	มากที่สุด	1
4	มีความรู้และทักษะในการพูด ฟัง เขียนภาษาอังกฤษได้	4.20	0.92	มาก	9
5	มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง	4.38	0.88	มาก	3
6	แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.28	0.86	มาก	7
7	มีความต้องการที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน	4.38	0.81	มาก	2
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านวิชาการ	4.26	0.86	มาก	8
9	สามารถนำความรู้ด้านวิชาการมาแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	4.33	0.81	มาก	5
	รวม	4.33	0.83	มาก	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีทักษะในการพูดฟังและเขียนภาษาไทย

($\mu = 4.51$) มีความต้องการที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน ($\mu = 4.38$) และ มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง ($\mu = 4.38$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับท้าย ได้แก่ มีความรู้และทักษะในการพูด ฟัง เขียนภาษาอังกฤษ ได้ ($\mu = 4.20$) และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านวิชาการ ($\mu = 4.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียน สายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรีด้านวิชาชีพ

หัวข้อที่	ด้านวิชาชีพ	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	มีความรู้และทักษะวิชาชีพในสายอาชีพของตน	4.22	0.78	มาก	14
2	ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็วและถูกต้องตามที่ได้รับมอบหมาย	4.33	0.87	มาก	11
3	มีความสามารถในการเรียนรู้ทักษะวิชาชีพใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.35	0.74	มาก	7
4	มีความชำนาญในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยี	4.38	0.85	มาก	4
5	มีนิสัยรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องาน	4.38	0.82	มาก	3
6	สามารถปรับตัวในการให้บริการแก่ลูกค้าได้	4.36	0.82	มาก	5
7	สนใจ และติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านวิชาชีพที่ตนเองปฏิบัติงาน	4.23	0.78	มาก	13
8	ปฏิบัติงานวิชาชีพด้านความระมัดระวัง ในด้านความปลอดภัย	4.36	0.91	มาก	6
9	มีทักษะในการจัดระเบียบงานและควบคุมงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	0.89	มาก	9
10	มีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน	4.35	0.91	มาก	10
11	ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	4.24	0.86	มาก	12
12	เชื่อฟังต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	4.55	0.69	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หัวข้อที่	ด้านวิชาชีพ	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
13	สามารถทำงานเป็นทีมได้	4.44	0.77	มาก	2
14	มีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้	4.35	0.85	มาก	8
	รวม	4.35	0.83	มาก	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เชื้อพึงต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 4.55$) สามารถทำงานเป็นทีมได้ ($\mu = 4.44$) และ มีนิสัยรักการทำงานและมีทัศนคติที่ดีต่องาน ($\mu = 4.38$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับท้าย มีความรู้และทักษะวิชาชีพในสายอาชีพของตน ($\mu = 4.22$) และสนใจ และติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านวิชาชีพที่ตนเองปฏิบัติงาน ($\mu = 4.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านบุคลิกภาพ

หัวข้อที่	ด้านบุคลิกภาพ	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	มีลักษณะท่าทางเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน	4.40	0.65	มาก	9
2	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์	4.51	0.55	มากที่สุด	4
3	ประพฤติตัวสุภาพเรียบร้อย	4.57	0.64	มากที่สุด	2
4	การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.52	0.66	มากที่สุด	3
5	มีกริยาวาจาที่เหมาะสม	4.45	0.68	มาก	7

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

หัวข้อที่	ด้านบุคลิกภาพ	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
6	กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม	4.17	0.87	มาก	13
7	วางตนได้เหมาะสมกับตำแหน่งงานอาชีพ	4.32	0.87	มาก	11
8	มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี	4.24	0.84	มาก	12
9	มีความกระตือรือร้นในการทำงานตลอดเวลา	4.48	0.76	มาก	6
10	มีความสามัคคีกับผู้ร่วมงาน	4.49	0.64	มาก	5
11	เคารพกฎระเบียบขององค์กร	4.64	0.65	มากที่สุด	1
12	รู้จักใช้หลักการและเหตุผลในการทำงาน	4.33	0.71	มาก	10
13	มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	4.41	0.72	มาก	8
	รวม	4.40	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เคารพกฎระเบียบขององค์กร ($\mu = 4.46$) ประพฤติตัวสุภาพเรียบร้อย ($\mu = 4.57$) และ มีการแต่งการเหมาะสมกับกาลเทศะ ($\mu = 4.53$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับท้าย กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม ($\mu = 4.17$) และมีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี ($\mu = 4.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัด ปราจีนบุรี ด้านคุณธรรม จริยธรรม

หัวข้อที่	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม	4.64	0.65	มากที่สุด	1
2	มีความขยันหมั่นเพียร	4.49	0.70	มาก	4
3	มีความตรงต่อเวลา	4.42	0.80	มาก	9
4	มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.48	0.66	มาก	5
5	มีวินัย และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ในภาวะวิกฤต	4.44	0.71	มาก	8
6	มีความเมตตา กรุณา ต่อเพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป	4.45	0.66	มาก	7
7	มุ่งมั่นอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน	4.40	0.69	มาก	10
8	มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรง	4.51	0.64	มากที่สุด	2
9	ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี	4.45	0.62	มาก	6
10	ยอมรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเต็มใจ	4.49	0.66	มาก	3
	รวม	4.47	0.68	มาก	

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ ($\mu = 4.64$) มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรง ($\mu = 4.51$) และยอมรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเต็มใจ ($\mu = 4.49$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับท้าย มุ่งมั่นอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งแวดล้อมในหน่วยงาน ($\mu = 4.40$) และมีความตรงต่อเวลา ($\mu = 4.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านเจตคติที่เหมาะสม

หัวข้อที่	ด้านเจตคติที่เหมาะสม	μ	σ	ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่
1	มีเจตคติที่ดีต่องาน	4.42	0.69	มาก	6
2	มีความจงรักภักดีต่อองค์กร	4.61	0.66	มากที่สุด	1
3	รักษาความลับของหน่วยงาน	4.57	0.69	มากที่สุด	2
4	ให้การสนับสนุนและรวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน	4.50	0.64	มาก	4
5	มีความเป็นมิตรต่อผู้อื่นและบุคคลในที่ทำงาน	4.56	0.64	มากที่สุด	3
6	มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน รักความก้าวหน้า	4.41	0.75	มาก	8
7	นำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้งานการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.45	0.80	มาก	5
8	ทำงานเรียบร้อย ประณีตได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพดี	4.33	0.85	มาก	10
9	มีความซื่อตรงจริงใจ มีอารมณ์ขัน และเป็นกันเอง	4.40	0.78	มาก	9
10	ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของบุคคลในที่ทำงานด้วยความยินดีและเต็มใจ	4.42	0.77	มาก	7
	รวม	4.47	0.72	มาก	

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีความจงรักภักดีต่อองค์กร ($\mu = 4.61$) รักษาความลับของหน่วยงาน ($\mu = 4.57$) และมีความเป็นมิตรต่อผู้อื่นและบุคคลในที่ทำงาน ($\mu = 4.56$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ลำดับท้าย ทำงาน

เรียบร้อย ประณีตได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพดี ($\mu = 4.33$) และมีความซื่อตรงจริงจัง มีอารมณ์ขัน และเป็นกันเอง ($\mu = 4.40$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเป็นลักษณะของแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยการแจกแจงความถี่

ตารางที่ 4.8 แสดงความถี่ในส่วนของการความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ความถี่ (คน)
ด้านวิชาการ	
1.สามารถนำความรู้พื้นฐานที่ได้ศึกษามาไปประยุกต์กับงานได้	24*
2.สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับหนึ่ง ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน	16
3. แสวงหาความรู้กับงานนั้นๆ	14
4. มีขอบวนการคิดที่เป็นระบบ	11
5. สามารถแก้ไขปัญหาในงานได้ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์	8
รวม	73
ด้านวิชาชีพ	
1. มีทักษะและไหวพริบที่ดี	22*
2. ขยันใฝ่รู้อยู่เสมอ	17
3. ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น MS-office	15
4. สืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง	8
5.ทำงานเอกสารได้	7
รวม	69
ด้านบุคลิกภาพ	
1. มีการแต่งการที่เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน	27*
2. มีกริยาวาจาสุภาพ	18
3. มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง	15
4. มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน	11
รวม	71

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ความถี่ (คน)
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	
1. มีความซื่อสัตย์สุจริต	32*
2. มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทน	21
3. มีความเสียสละ	12
4. รักษาระเบียบวินัยและกฎของบังคับขององค์กร	9
รวม	74
ด้านเจตคติที่เหมาะสม	
1. มีความรักดีต่อองค์กรและสามารถรักษาความลับขององค์กรได้	23*
2. มีความเคารพในองค์กร	19
3. มีการทำงานเป็นทีมและยอมรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่นได้	15
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กร	7
รวม	64

*หมายถึงความถี่สูงสุดของแต่ละด้าน

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการ คือ สามารถนำความรู้พื้นฐานที่ได้ศึกษามาไปประยุกต์กับงานได้ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับหนึ่ง ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน แสวงหาความรู้กับงานนั้นๆ มีขบวนการคิดที่เป็นระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาในงานได้ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์

ผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาชีพ คือ มีทักษะและไหวพริบดีดี ขยันใฝ่รู้อยู่เสมอ ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น MS-office สืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง และทำงานเอกสารได้

ผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านบุคลิกภาพ คือ มีการแต่งการที่เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน มีกริยาวาจาสุภาพ มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และ มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทน มีความเสียสละ และรักษาระเบียบวินัยและกฎของบังคับขององค์กร

ผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านเจตคติที่เหมาะสม คือ มีความรักดีต่อองค์กรและสามารถรักษาความลับขององค์กรได้ มีความเคารพในองค์กร มีการทำงานเป็นทีมและยอมรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่นได้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม โดยการแปรความหมายของค่าเฉลี่ย (μ)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประเภท อุตสาหกรรม

ประเภทอุตสาหกรรม	คุณลักษณะที่พึงประสงค์															
	ความถี่ (คน)	ด้านวิชาการ			ด้านวิชาชีพ			ด้านบุคลิกภาพ			ด้านคุณธรรม จริยธรรม			ด้านเจตคติที่เหมาะสม		
		μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	μ	σ	ระดับ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์
1. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์	27	4.28	0.74	มาก	4.39	0.72	มาก	4.48	0.61	มาก	4.54	0.54	มากที่สุด	4.54	0.62	มากที่สุด
2. อุตสาหกรรมไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	21	4.03	1.06	มาก	3.96	1.03	มาก	4.10	0.92	มาก	4.22	0.84	มาก	4.12	0.90	มาก
3. อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ	8	4.26	0.88	มาก	4.26	0.82	มาก	4.43	0.79	มาก	4.38	0.83	มาก	4.41	0.83	มาก
4. อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์	14	4.61	0.65	มากที่สุด	4.69	0.60	มากที่สุด	4.66	0.57	มากที่สุด	4.70	0.54	มากที่สุด	4.70	0.59	มากที่สุด
5. อุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะและ ผลิตภัณฑ์โลหะ	8	4.71	0.54	มากที่สุด	4.60	0.69	มากที่สุด	4.69	0.46	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
6. อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ	10	4.46	0.65	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	4.42	0.57	มาก	4.44	0.62	มาก	4.46	0.57	มาก
สรุปความแตกต่าง				แตกต่าง			แตกต่าง			แตกต่าง			แตกต่าง			แตกต่าง

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$)

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$)

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$)

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$)

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมโลหะ-อลูมิเนียม และผลิตภัณฑ์โลหะ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.69$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78$)

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$) ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$) ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$) ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$) และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$)

เมื่อเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี จะเห็นว่า ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ที่มีประเภทอุตสาหกรรมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกันทุกด้าน

ประเภทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ ประเภทอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ และประเภทอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านวิชาการ และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ส่วนประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ และประเภทอุตสาหกรรมโลหะ-อลูมิเนียม และผลิตภัณฑ์โลหะ อยู่ในระดับมากที่สุด

ประเภทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ ประเภทอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และประเภทอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ ประเภทอุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะ และประเภทอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ประเภทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ ประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ และประเภทอุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะ มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเภทอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ และประเภทอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม โดยมีสาระสำคัญในการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

5.1.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม 4ประเภท ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 88 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี รวม 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง และประเภทอุตสาหกรรม โดยสร้างเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่าย

บุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี เป็นลักษณะแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

หากคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นรายด้าน

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้จัดการฝ่ายบุคคลเขตอุตสาหกรรม ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับมา ครบทั้งหมด 88 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 การเก็บข้อมูล ดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เวลาในเดือน กุมภาพันธ์ 2555

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายชื่อ รายด้าน นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยาย โดยมีกรเกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังต่อไปนี้

4.50-5.00	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
2.50-3.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1.00-1.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเป็นลักษณะของแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยการแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม โดยการแปรความหมายของค่าเฉลี่ย (μ) นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

5.1.6 ผลการวิจัย

1. ผู้จัดการฝ่ายบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวนร้อยละ 53.41 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 61.36 ประสบการณ์ในตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5-10 ปี มีจำนวนร้อยละ 53.41 และ ประเภทอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ มีจำนวนร้อยละ 30.68

2. ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ใน และด้านเจตคติที่เหมาะสม มากที่สุด

3. ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี มีความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1) ด้านวิชาการ คือ สามารถนำความรู้พื้นฐานที่ได้ศึกษามาไปประยุกต์กับงานได้ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับหนึ่ง ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน แสวงหาความรู้กับงานนั้นๆ มีขบวนการคิดที่เป็นระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาในงานได้ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ 2) ด้านวิชาชีพ คือ มีทักษะและไหวพริบดี ชยันใฝ่รู้อยู่เสมอ ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น MS-office สืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง และทำงานเอกสารได้ 3) ด้านบุคลิกภาพ คือ มีการแต่งการที่เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน มีริยาจาจาสุภาพ มีความมุ่งมั่น และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และ มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทน มีความเสียสละ และรักษาระเบียวินัยและกฎของบังคับขององค์กร 5) ด้านเจตคติที่เหมาะสม คือ มีความภักดีต่อองค์กรและสามารถรักษาความลับขององค์กรได้ มีความเคารพในองค์กร มีการทำงานเป็นทีมและยอมรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่นได้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆขององค์กร

4. ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีประเภทอุตสาหกรรมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ปรากฏว่ามีประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ลำดับที่ 2 ด้านเจตคติที่เหมาะสม ลำดับที่ 3 ด้านบุคลิกภาพ ลำดับที่ 4 ด้านวิชาชีพ และลำดับที่ 5 ด้านวิชาการ สอดคล้องกับ มยุรี ชัยสวัสดิ์ (อ้างใน ทวีชัย ยงทัตศนี. 2544 : 66) มีผลการวิจัย ลำดับที่ 1 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ลำดับที่ 2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ลำดับที่ 3 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ และลำดับที่ 4 คุณลักษณะด้านวิชาการ ซึ่งตรงกับ บัญญัติ กุศลสถาพร (อ้างใน ทวีชัย ยงทัตศนี. 2544 : 66-67) ที่ได้กล่าวว่า สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ลำดับที่ 2 ด้านบุคลิกภาพ ลำดับที่ 3 ด้านวิชาชีพ และลำดับที่ 4 ด้านวิชาการ และสอดคล้องกับ สิงหเสนีย์ (อ้างใน ทวีชัย ยงทัตศนี. 2544 : 66) ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่จบจาก สถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษาจะมีความรู้อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้และมีคุณภาพระดับหนึ่ง แต่ยังคง จริยธรรม

โดยที่ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่าย บุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี แต่ละด้านไว้ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ลำดับที่ 1 มีทักษะในการพูดฟังและเขียนภาษาไทย ลำดับที่ 2 มีความต้องการที่จะศึกษา ในระดับสูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน และลำดับที่ 3 มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ใน การทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้จัดการฝ่ายบุคคลเห็นว่าความรู้ด้านวิชาการมี ความสำคัญ และความจำเป็นสำหรับนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาต้องนำความรู้ทางด้าน วิชาการมาปรับใช้ให้เข้ากับลักษณะงานที่นักศึกษาได้ทำอยู่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ซึ่ง สอดคล้องกับ อมรรัตน์ เจริญชัย (อ้างใน ทวีชัย ยงทัตศนี. 2544 : 70) ได้ทำการวิจัยพบว่า ความ คิดเห็นของนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรีนั้นต้องการนักศึกษาที่มี ความรู้ทางวิชาการในระดับมาก

1.2 ด้านวิชาชีพ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ลำดับที่ 1 เชื้อพึงต่อภาระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 สามารถทำงานเป็นทีมได้ และ ลำดับที่ 3 มีนิสัยรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงงานบางโรงผลิตสินค้าที่มีความละเอียดสูงและต้องความระมัดระวังในได้ทำงานเป็นอย่างมาก และเนื่องจากสังคมในปัจจุบันนี้เป็นแบบต่างคนอย่างอยู่ไม่ค่อยมีการช่วยเหลือกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมรัก เปล่งปลั่ง (2545 : 90-90) ได้ทำการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดปราจีนบุรี ได้ทำการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการด้านวิชาชีพออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ลำดับที่ 1 เชื้อพึงต่อภาระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 ปฏิบัติงานวิชาชีพด้วยความระมัดระวังในด้านความปลอดภัย และลำดับที่ 3 มีความต้องการในการจัดระเบียบและควบคุมงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านบุคลิกภาพ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ลำดับที่ 1 เคารพกฎระเบียบขององค์กร ลำดับที่ 2 ประพฤติตัวสุภาพเรียบร้อย และ ลำดับที่ 3 มีการแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงงานอุตสาหกรรมมีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นกฎในการทำงาน กฎในการอยู่ร่วมกัน กฎของการแต่งกายตามแบบที่โรงงานได้กำหนด เพราะการไม่ทำการกฎที่โรงงานได้ตั้งขึ้นอาจก่อให้เกิดปัญหา และความเสียหายในการทำงาน และเพื่อนร่วมงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมรัก เปล่งปลั่ง (2545 : 71) พบว่าความต้องการของสถานประกอบการต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดปราจีนบุรี ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ลำดับที่ 1 มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ลำดับที่ 2 มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรง และลำดับที่ 3 ยอมรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเต็มใจ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสังคมไทยมีการขัดแย้งกัน มีการแข่งขันการค่อนข้างสูงทำให้คนในสังคมเห็นแก่ตัวต่างเอาตัวรอดโดยไม่สนใจว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด ซึ่งความรู้ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ สถานศึกษาและโรงงานอุตสาหกรรมสามารถสอน แนะนำหรือให้ความรู้ได้ แต่คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่ฝึกได้ยาก ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมจึงได้มีกฎข้อบังคับหลายข้อที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และนอกจากนี้ยังเน้นเรื่องของการตรงต่อเวลา เพราะถ้าการทำงานถ้าทำงานไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่โรงงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีชัย ยงทัศนีย์ (2544 : 67) ได้ทำการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการ

ของสถานประกอบการในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ลำดับแรก คือ ความรับผิดชอบ ลำดับที่สอง คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และลำดับสุดท้าย คือ เสียสละเพื่อผู้อื่น

1.5 ด้านเจตคติที่เหมาะสม พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ลำดับที่ 1 มีความจงรักภักดีต่อองค์กร ลำดับที่ 2 รักษาความลับของหน่วยงาน และลำดับที่ 3 มีความเป็นมิตรต่อผู้อื่นและบุคคลในที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องการบุคคลกรที่มีความรักในงานที่ทำไม่เปลี่ยนงานบ่อยๆ และมีความรักต่อองค์กรที่ตนทำงานอยู่

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่

1. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์
2. อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
3. อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ
4. อุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์
5. อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ
6. อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ

ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบ พบว่าผู้จัดการฝ่ายบุคคลของประเภทอุตสาหกรรมทั้ง 6 ประเภท มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันไปไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีชัย ยงทัสนีย์ (2544 : 66) ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงกันทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม แตกต่างกันไป

โดยที่ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล ของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี แต่ละประเภทอุตสาหกรรมไว้ดังนี้

ผู้จัดการฝ่ายบุคคลประเภทอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก แต่ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้จัดการฝ่ายบุคคล

เห็นว่าคุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ สามารถเรียนรู้ฝึกอบรมได้ แต่ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม เป็นคุณลักษณะของแต่ละบุคคลซึ่งการจะฝึกอบรมไม่ใช่เรื่องง่าย ดังนั้นสถานศึกษาควรปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม ให้มากและควรมีการสอดแทรกคุณลักษณะดังกล่าวในแต่รายวิชาที่ทำการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ สมรัก เปล่งปลั่ง (2545 : 109) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องคุณลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลจะให้การฝึกอบรมได้ยาก

ผู้จัดการฝ่ายบุคคลประเภทอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และประเภทอุตสาหกรรมไม้และกระดาษ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประเภทอุตสาหกรรมทั้งสองเป็นประเภทที่เน้นใช้เทคโนโลยีในการทำงานเป็นส่วนใหญ่ในการผลิต เพราะมีขั้นตอนในการผลิตหลายขั้นตอนและค่อนข้างมีความซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับ วิไล ส่องแสงจันทร์ (2551 : 115) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมแห่งเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันทำให้ผู้บริหารต้องเฝ้าหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีภัณฑ์ และประเภทอุตสาหกรรมโลหะ-อโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประเภทอุตสาหกรรมทั้งสองนี้มีความอันตรายในการทำงานสูงเพราะถ้าขาดความรู้ไม่ทักษะในการทำงาน รวมถึงไม่ปฏิบัติตามกฎหรือคำเตือนต่างๆ ไม่ระมัดระวังรอบคอบ ไม่ระมัดระวังในการทำงานก็อาจจะส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรม และตัวของพนักงานเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างใน วิไล ส่องแสงจันทร์ 2551 : 109) ที่ได้กล่าวว่า คุณภาพของตลาดแรงงานด้านอาชีวศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ยังมีสิ่งบกพร่อง ดังนั้นรัฐบาลควรมีนโยบายในการพัฒนาแรงงาน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ

ผู้จัดการฝ่ายบุคคล ประเภทอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประเภทอุตสาหกรรมประเภทนี้มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้คนทำงานเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจจะต้องการบุคลากรที่มีทักษะในการทำงานค่อนข้างสูง เพื่อจะได้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทร พานิชกุล (อ้างใน สมรัก เปล่งปลั่ง, 2545 : 108) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนวิชาชีพทุกสาขาวิชาต้องเน้นความรู้และทักษะเป็นสำคัญ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความชำนาญ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยสอดแทรกการสอนใน ด้านวิชาการ คือ สอนให้นักศึกษารู้จักการนำความรู้พื้นฐานที่ได้ศึกษามาไปประยุกต์กับงาน เน้นภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน การสอนให้นักศึกษาคิดอย่างเป็นระบบ ด้านวิชาชีพ คือ เน้นให้นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานในการทำงานเอกสาร เช่น MS-office และการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้านบุคลิกภาพ คือ สถานศึกษาควรเข้มงวดเรื่องการแต่งการ เรื่องกริยาวาจาให้สุภาพ เรื่องความอ่อนน้อม ถ่อมตน ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ สถานศึกษาควรสอนและฝึกให้นักศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทน มีความเสียสละ รักษาระเบียบวินัย และกฎของบังคับต่างๆ และด้านเจตคติที่เหมาะสม คือ ควรสอนให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม ยอมรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

2. โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน หรือปรับใช้ตามความเหมาะสม

3. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งด้านวิชาการ เช่น การสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด การฟัง และการเขียน แสวงหาความรู้กับงานนั้นๆ อยู่เสมอ มีขบวนการคิดที่เป็นระบบ และสามารถแก้ไขปัญหาในงานได้ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิชาชีพ เช่น ควรไหวพริบที่ดีในการทำงาน ขยันใฝ่รู้ อยู่เสมอ ใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมพื้นฐานในการทำงาน สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ด้านบุคลิกภาพ เช่นการแต่งการที่เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน มีกริยาวาจาสุภาพ มีความมุ่งมั่นและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความอ่อนน้อม ถ่อมตน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม ที่โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทน มีความเสียสละ รักษาระเบียบวินัยและกฎของบังคับขององค์กร มีความรักดีต่อองค์กรและสามารถรักษาความลับขององค์กรได้ มีความเคารพในองค์กร มีการทำงานเป็นทีมและยอมรับความคิดเห็นจากบุคคลอื่นได้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับอื่นๆ และสาขาอื่นๆ เช่น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการบัญชี สาขาช่างอุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ได้ระดับอื่นๆ และสาขาอื่น เพิ่มมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมเพื่อใช้ประเมินผลหลักสูตรว่าสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันหรือไม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

บรรณานุกรม

- กรมอาชีวศึกษา. 2552. นโยบายกรมอาชีวศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ หน้า 36.
- กรมจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. 2554. แนวโน้มสถานการณ์กำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน ปี 2554. กรุงเทพฯ : กองวิจัยตลาดแรงงาน.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. 2553. สภาพภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2553 และแนวโน้มปี 2554. กรุงเทพฯ : กระทรวงอุตสาหกรรม หน้า iii-vii.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545. รายงานการศึกษาโครงการจัดทำ แผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา (สาขาอาหาร). กรุงเทพฯ : สถาบันอาหาร.
- กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมส่งเสริมการส่งออก. 2554. โอกาสและลู่ทางการลงทุนของเงินในไทยอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- กระทรวงพลังงาน. 2551. โครงการศึกษาเกณฑ์การใช้พลังงานในอุตสาหกรรมอโลหะ. กรุงเทพฯ : สำนักกำกับและอนุรักษ์พลังงาน.
- เจริญ แยมสรวลสกุล. 2549. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบการฝึกงานและผู้ใช้บริการ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ชัยยุทธ ต้นปีชาติ. 2545. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดำรงศักดิ์ ประจงพันธุ์ 2539. “เจตคติของนายจ้างและเพื่อนร่วมงานที่มีต่อลูกจ้างพิการที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ทวีชัย ยงทัศนีย์ .2544. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เทียนชัย ไชยโชค. 2551. “สภาพปัญหาและความพึงพอใจต่อการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์นึ่งด้วยโปรแกรมมูเตลของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์) บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญเลิศ อนุवार. 2538. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บริษัทกระดาศสหไทยอุตสาหกรรม จำกัด. 2554. อุตสาหกรรมกระดาศปี 2554 ขยายตัวทั้งตลาดใน-นอกประเทศ. (ออนไลน์) Available from <http://tupi.co.th/TH/2011/02/อุตสาหกรรมกระดาศปี-54/> (วันที่ 26 กันยายน 2554).
- ปรีชา ทดแทน. 2553. “คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจอมเทียนบริหารธุรกิจ.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาลัทยบูรพา.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2553. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พนาวรรณ กล้าแข็ง. 2551. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้างานความร่วมมือและบริการชุมชนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พินิติ รตะนานุกูล. 2553 . ประชาคมอาเซียนกับอนาคตการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วีไล มีล้อม. 2544. “ศึกษาคูณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าแผนก ของธราคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วีไล ส่องแสงจันทร์. 2551. “เจตคติของผู้บริหารชาวต่างชาติที่มีต่อพนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศรีเรื่อน แก้วก้งวาน. 2547. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2545. พัฒนาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ของคนไทย. (ออนไลน์) Available from http://www.nectec.or.th/bid/mkt_con_pro_autostrat.htm (วันที่ 26 กันยายน 2554).
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554. โครงการศึกษาผลกระทบและการกำหนดท่าทีไทยต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเซียตะวันออก. กรุงเทพฯ.
- สมรัก เปล่งปลั่ง. 2545. “คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ในจังหวัดปราจีนบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สิทธิศักดิ์ ชุมหรั่งโรจน์. 2550. อุตสาหกรรมพลาสติกและผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).
- สวัสดี อุดมโภชน. 2543. การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. 2547. โครงการศึกษาการจัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล. กรุงเทพฯ.
- สุวรรณี ทองเลี่ยมนาค. 2544. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสตรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ กองวิทยาลัยเทคนิค.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุธารี เปาวิมาณ. 2545. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจตามทัศนะของผู้บริหาร สถานประกอบการ ในจังหวัดลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559). กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2548. แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546). กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. 2550. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ : สcriptorไพศาล.
- สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรี . 2550. รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมจังหวัดปราจีนบุรีปี 2550. ปราจีนบุรี : โสมภา อินเฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 . แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๙) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2554. ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561. กรุงเทพฯ : ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2553. การวิเคราะห์ตำแหน่งการตลาดของสินค้าอุตสาหกรรมไทยในอาเซียน. กรุงเทพฯ.
- อนันท์ งามสะอาด. 2554. กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา. (ออนไลน์) Available from <http://sisatblog.wordpress.com/2010/08/07/rr/>
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. 2551. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือราชการ

ภาคผนวก ข เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

ภาคผนวก ง รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาการศาสตร์ ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2554 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาววิภาวี จวงสอน รหัสประจำตัว 52631125 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี (Desirable Features of Vocation Education Level Students Branch Business Computer Saimith Technology School According to The Opinion of The Managers of Industrial Plants in Prachinburi) โดยมี ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. 2554

(รองศาสตราจารย์ พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692

ที่ ศธ 0524.04 / 0092

วันที่ 1๑ มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบทดสอบเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ทงศักดิ์ โสวจัสดากุล / ผศ.ไพฑูรย์ พิมพ์

ด้วย นางสาววิภาวี จวงสอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี” โดยมี ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นางสาววิภาวี จวงสอน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 0092

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

10 มกราคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สฤณี บุตรเนียร / นายณัฐชัย แพรสกุล / นายปริญญา สิทธิดำรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาววิภาวี จวงสอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี” โดยมี ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาววิภาวี จวงสอน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-992-2144

ที่ ศธ 0524.04/ 0316

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 มกราคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล

ด้วย นางสาววิภาวี จวงสอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล” โดยมี ดร.กาญจนา บุญภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาวิภาวี จวงสอน ทดลองใช้แบบสอบถามในสถานประกอบการของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-992-2144

ที่ ศธ 0524.04/ 0330

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒ มกราคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาววิภาวี จวงสอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล” โดยมี ดร.กาญจนา บุญภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2554 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาววิภาวี จวงสอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในสถานประกอบการของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-992-2144

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบริการทางวิชาการ โทร 3720

ที่ ศธ 0524.04(1.9)/155

วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2555

เรื่อง รับรองผลการพิจารณาบทความเพื่อนำเสนอในการประชุมวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2

เรียน คุณวิภาวี จวงสอน

ตามที่ท่านได้ส่งบทความเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรี” เพื่อนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 “การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง : การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไปสู่ประชาคมอาเซียน” ทางคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาแล้วว่าบทความของท่านสามารถนำเสนองานในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 ในวันศุกร์ที่ 11 พฤษภาคม 2555 ณ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(รศ.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาคผนวก ข

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
2. โครงสร้างอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมกระดาษ
3. โครงสร้างของอุตสาหกรรมอาหาร
4. แนวโน้มการผลิตอุตสาหกรรมอาหาร
5. โครงสร้างของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล
7. ปรัชญาอาชีวศึกษา
6. นโยบายกรมอาชีวศึกษา

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

1. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ แนวโน้มของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจอยู่ในภาวะตกต่ำอุตสาหกรรมนี้จะตกต่ำตามไปด้วย แต่ถ้าเศรษฐกิจขยายตัวอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จะมีแนวโน้มเติบโตเช่นกัน ซึ่งในการพิจารณาภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่นี้จะพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product) หรือ GDP ในปี 2546 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด มีระดับอัตราการเติบโตร้อยละ 6.9 GDP เฉลี่ยต่อคนประมาณ 57,183.9 บาทซึ่งแสดงถึงปริมาณความต้องการซื้อในประเทศ ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างมาก ในปี 2547 มีอัตราการเติบโตลดลงจากปีที่ผ่านมาอยู่ที่ระดับ 6.1 GDP เฉลี่ยต่อคนประมาณ 57158.0 บาท ในปี 2548 มีอัตราการเติบโตของ GDP ร้อยละ 4.5 ส่วนในไตรมาสที่สามของปี 2549 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.7 ชะลอลงจากร้อยละ 6.1 ในไตรมาสแรก และร้อยละ 5.0 ในไตรมาสที่สอง แต่รวม 3 ไตรมาสเศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 5.3

2. นโยบายของรัฐบาล รัฐบาลได้มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ และทักษะแรงงาน เช่น มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอาชีพแรงงานขึ้น หรือเป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษาเพื่อให้สามารถสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ตรงตามที่ภาคเอกชนต้องการ ปรับปรุงโครงสร้างภาษีศุลกากรไม่ให้เกิดการบิดเบือนเพื่อให้อุตสาหกรรมภายในประเทศสามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ โดยไม่เสียเปรียบเรื่องต้นทุนด้านภาษีศุลกากร เพื่อให้อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพภายในประเทศมีโอกาสเติบโตและพัฒนาต่อไปได้ จัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานให้มากขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เนื่องจากปัจจุบันไทยต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศและเสียเวลาค่อนข้างมากในการทดสอบมาตรฐานการผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศ ซึ่งหากมีศูนย์ทดสอบในประเทศที่มีมาตรฐานสากล จะช่วยลดการสูญเสียเงินตราต่างประเทศจากการจ่ายค่าทดสอบเหล่านี้ลงได้และทำให้การส่งออกของผู้ผลิตสินค้าเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น ส่งเสริมการลงทุนทั้งในส่วนของ การส่งเสริมเพื่อชักจูงนักลงทุนรายใหม่ ๆ ให้เข้ามาลงทุนในประเทศให้มากขึ้น และการส่งเสริมนักลงทุนที่ลงทุนอยู่ในประเทศไทยอยู่แล้ว ให้มีการลงทุนเพิ่มมากขึ้น การปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศที่มีศักยภาพ เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้าภายในประเทศ เพื่อลดปริมาณการนำเข้าสินค้าที่มีคุณภาพต่ำเข้าประเทศ

3. ราคาน้ำมันการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน เป็นผลต่อเนื่องจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิรักมีผลทำให้การลำเลียงขนส่งน้ำมันจากประเทศตะวันออกกลางไปยังประเทศอื่น ๆ ต้องหยุดชะงักทำให้น้ำมันมีไม่เพียงพอต่อความต้องการเป็นผลทำให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและต้นทุนการขนส่งที่เพิ่มทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง ราคาน้ำมันเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ เมื่อราคา

น้ำมันเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลต่อปริมาณความต้องการซื้อสินค้าและบริการลดลง ในขณะที่เดียวกันผู้ผลิตจะลดปริมาณการผลิตลงเนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตาม กฎแห่งอุปสงค์ (Law of Demand) ที่ว่าปริมาณของสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับระดับราคาสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ หมายความว่า เมื่อระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าในปริมาณที่น้อยลง และในที่สุดความสามารถในการแข่งขันก็จะลดลงปี 2548 ราคาน้ำมันขายปลีกเบนซิน 95 อยู่ที่ระดับ 23.97 บาทต่อลิตร และราคาดีเซลหมุนเร็วอยู่ที่ระดับ 19.98 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นจากระดับเฉลี่ย 19.06 และ 14.59 บาทต่อลิตร ในปี 2547 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยตั้งแต่ต้นปี 2549 จนถึงปัจจุบัน ราคาน้ำมันขายปลีกเบนซิน 95 อยู่ที่ระดับ 28.38 บาทต่อลิตร และราคาดีเซลหมุนเร็วอยู่ที่ระดับ 26.19 บาทต่อลิตร เพิ่มขึ้นจากระดับเฉลี่ย 3.04 และ 3.18 บาทต่อลิตร ตามลำดับ จากราคาที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมและปริมาณการลงทุนที่ชะลอตัวลง ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ในปี 2550 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คาดการณ์ว่า ราคาน้ำมันมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในปี 2550 เนื่องจากความต้องการในปริมาณน้ำมันของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากกว่าปริมาณน้ำมันที่เพิ่มขึ้น โดยแนวโน้มราคาน้ำมันในปี 2550 ราคาน้ำมันดิบดูไบ เฉลี่ยเท่ากับบาเรลละ 61.70 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.96 จากบาเรลละ 48.98 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ในช่วงเดียวกันของปี 2549

4. สถานการณ์ความขัดแย้ง จากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิรักที่ก่อให้เกิดภาวะสงคราม ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าของไทย เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น เนื่องจากการส่งสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปยังกลุ่มประเทศคู่ค้าโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่มีสัดส่วนการส่งออกค่อนข้างสูง ในกลุ่มสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และชิ้นส่วนประกอบ โดยในปี 2543 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 และลดลงร้อยละ 13.5 ของปี 2544 แนวโน้มที่ลดลงดังกล่าว เนื่องจากตลาดนี้มีการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตสูงมาก ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาอยู่ในช่วงชะลอตัว ส่งผลให้การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไปยังสหรัฐอเมริกามีปริมาณลดลง

5. ความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยได้มีการตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ โดยไทยได้เข้ามาเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลก (WTO) และมีการเปิดเสรีทางการค้า (FTA) ได้มีการยกเลิกการกำหนดโควตาการส่งออก ทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไปยังตลาดต่างประเทศได้โดยไม่มีข้อกีดกันทางการค้า และในขณะเดียวกันต่างประเทศก็สามารถส่งออกมายังประเทศไทยได้เช่นกัน ส่งผลให้การแข่งขันรุนแรงมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยจะต้องเผชิญกับการแข่งขันของประเทศคู่แข่งที่เข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดในการค้า โดยเฉพาะประเทศจีนที่พึ่งเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ทำให้จีน ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา มีความได้เปรียบในเรื่องของแรงงานที่มีค่าจ้างต่ำ คาดว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสินค้าที่มีการจำหน่ายในประเทศ 2 ด้านคือ ด้านราคา และด้านเทคโนโลยี การเข้ามาของสินค้าจากจีนจะทำให้เกิดการแข่งขันกันมากขึ้น

โดยเฉพาะด้านราคา เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบจากการผลิตจำนวนมาก และค่าจ้างแรงงาน และวัตถุดิบที่ต่ำกว่า มีผลให้สินค้าของจีนมีราคาถูกกว่าสินค้าของไทย เฉลี่ยประมาณร้อยละ 25 สินค้าของไทยจะได้รับผลกระทบเกือบทุกรายการ อาทิ ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และชิ้นส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง และเฟอร์นิเจอร์ แม้ว่าการส่งออก สินค้าบางรายการจะมีการส่งออกที่ดีขึ้น แต่ก็เป็น การเพิ่มในอัตราที่ไม่สูงนัก ขณะที่บางรายการก็มีอัตราที่ลดลง ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาแล้ว อีกส่วนหนึ่งคาดว่าเกิดจากการที่สินค้าจีนได้รับการอุดหนุนการส่งออกจากรัฐ ทำให้สินค้าของจีนมีความได้เปรียบและมีบทบาทเหนือกว่าสินค้าไทยค่อนข้างมากในเกือบทุกตลาดส่งออกที่สำคัญ โดยเฉพาะในตลาดหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ส่วนสินค้าในประเทศไทยเป็นสินค้าที่มีการร่วมลงทุนกับต่างชาติ อาทิ เกาหลี ทำให้สินค้าของไทยได้เปรียบในเรื่องของคุณภาพและความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี (IT) เป็นที่ยอมรับและมีมาตรฐานมากกว่าสินค้าของจีน

ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม 2553 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.59 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนเนื่องจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นเกือบทุกผลิตภัณฑ์ยกเว้น โทรทัศน์สี (CRT) ขนาดจอเล็กกว่าหรือเท่ากับ 20 นิ้ว เครื่องรับโทรทัศน์ (CRT) ขนาดมากกว่า หรือเท่ากับ 21 นิ้ว กระจกน้ำร้อน และสายไฟฟ้า ที่ยังคงปรับตัวลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยผลิตภัณฑ์ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน คอนเดนซิงยูนิต, เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน แพนคอยล์ยูนิต และ Semiconductor devices transistors ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.61 62.07 และ 41.24 ตามลำดับ และช่วงปี 2554 คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.22 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของเครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และคอมเพรสเซอร์ โดยมีผลการคาดการณ์อัตราการขยายตัว ปรับตัวเพิ่มขึ้น 12.88% 11.91% และ 7.20% ตามลำดับ ส่วนภาวะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมในปี 2554 คาดการณ์ว่าปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.38 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของ HDD IC และเซมิคอนดักเตอร์ โดยมีผลการคาดการณ์อัตราการขยายตัว ปรับตัวเพิ่มขึ้น 14.72% 5.72% และ 4.90% ตามลำดับ ซึ่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ไอที เป็นแรงผลักดันหลักที่ทำให้ชิ้นส่วนและส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ปรับตัวสูงขึ้นอีกด้วย (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2553 : iii)

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และชิ้นส่วนประกอบ
2. แผนวงจรไฟฟ้า
3. วงจรพิมพ์และไมโครแอสเซมบลี
4. ไดโอด ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์ กึ่งตัวนำ
5. เครื่องส่ง – เครื่องรับวิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ เครื่องเรดาร์

โครงสร้างอุตสาหกรรม

จากข้อมูลสถิติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม พบว่าประเทศไทยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม เยื่อและกระดาษ รวมถึงโรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ และวัสดุเกี่ยวกับกระดาษ ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ทั้งสิ้น 807 โรงงาน มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 36,000 คน คิดเป็นมูลค่าเงินลงทุนจำนวนกว่า 55,000 ล้านบาท

รายชื่อผู้ผลิตในอุตสาหกรรมกระดาษที่มีกำลังมากที่สุด 13 อันดับแรกของประเทศ เรียงลำดับตามกำลังการผลิต ดังตารางที่ ค.1

ตารางที่ ค.1 รายชื่อผู้ผลิตของไทย เรียงลำดับตามกำลังการผลิต

ลำดับ	รายชื่อผู้ผลิตของไทย	จำนวนแรงงาน (คน)	กำลังการผลิต (ตัน/ปี)
1	บ. แอ็ดวานซ์ อะโกร จากัด (มหาชน)	1,500	470,000
2	บ. ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จากัด	608	293,000
3	บ. กระดาษศรีสยาม จากัด (มหาชน)	178	141,600
4	บ. กระดาษสหไทย จากัด (มหาชน)	491	51,100
5	บ. บรุพาอุตสาหกรรม จากัด	600	50,000
6	บ. เซ็นทรัลอุตสาหกรรมกระดาษ จากัด(มหาชน)	400	44,300
7	บ. โอจิ เปเปอร์ (ไทยแลนด์) จากัด	235	44,200
8	บ. ไฮ-เทค เปเปอร์ จากัด	134	33,000
9	บ. อุตสาหกรรมกรุงไทย จากัด	250	28,000
10	โรงงานอุตสาหกรรมกระดาษบางปะอิน จากัด	350	20,000
11	บ. อุตสาหกรรมกระดาษศิริศักดิ์ จากัด	100	6,000
12	บ. เทพพัฒน์กระดาษ จากัด	210	5,500
13	บ. COTCO NCR Paper จากัด	80	5,000
รวม	ผู้ผลิตของไทยจำนวน 13 บริษัท	5,136	1,191,600

จากตาราง ค.1 จะเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาที่กำลังการผลิตของ 3 บริษัทที่มีกำลังการผลิตสูงสุดได้แก่ 1. บริษัท แอ็ดวานซ์ อะโกร จากัด (มหาชน) 2. บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จากัด 3. บริษัท กระดาษศรีสยาม จากัด (มหาชน) ซึ่งมีสัดส่วนกำลังการผลิต คิดเป็นร้อยละ 75.91 ของบริษัททั้งหมด

อุตสาหกรรมกระดาษปี 2554 คาดว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะกระดาษคราฟท์และพิมพ์เขียน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยหนุนจากกระแสรั้งสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บรรจุภัณฑ์กระดาษเป็นที่นิยม แนวโน้มปี 2554 ปริมาณการใช้น่าจะขยายตัวขึ้นประมาณร้อยละ 5-7 โดย

สินค้าหลักที่ช่วยผลักดันจะเป็นกระดาษคราฟท์และกระดาษพิมพ์เขียน เนื่องจากมีฐานการบริโภคขนาดใหญ่ และสินค้าที่มีความเชื่อมโยงกับการขยายตัวในหลายอุตสาหกรรม เพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตบรรจุภัณฑ์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ปี 2553 ปริมาณการผลิตและการบริโภคกระดาษเพิ่มขึ้น 4.4 ล้านตันหรือร้อยละ 3.1 การขยายตัวเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้น ทั้งภาคครัวเรือนและการผลิต ทำให้ความต้องการใช้กระดาษเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งและสิ่งพิมพ์ กระดาษที่ใช้ในการบริโภคจะเป็นกระดาษที่ผลิตในประเทศเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังคงมีการนำเข้าจากต่างประเทศจากสาเหตุดังนี้

1. ปริมาณที่ผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่น กระดาษแข็ง
 2. มีความต้องการใช้กระดาษที่มีคุณภาพสูง เช่นกระดาษพิมพ์เขียนคุณภาพสูง และกระดาษอนามัยสำหรับตกแต่งโต๊ะอาหาร
 3. การเข้ามาแข่งขันด้านราคาจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ในภูมิภาคโดยเฉพาะจีนและอินโดนีเซีย เนื่องจากได้สิทธิพิเศษด้านภาษีนำเข้าจากข้อตกลงการค้าเสรี
- เมื่อแยกตามประเภทกระดาษ แนวโน้มในแต่ละประเภทมีดังนี้
1. กระดาษคราฟท์ คาดว่า การใช้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจาก
 - 1.1 อุตสาหกรรมในประเทศขยายตัวขึ้น ตามเศรษฐกิจที่ดีขึ้น
 - 1.2 คุณสมบัติของกระดาษคราฟท์ที่เหมาะสมในการนำมาทำเป็นบรรจุภัณฑ์ในการส่งสินค้า
 - 1.3 กระแสของการตื่นตัวในการรักษาสภาพแวดล้อมของโลก
 2. กระดาษพิมพ์เขียน คาดว่า จะมีแนวโน้มปริมาณการใช้เพิ่มขึ้น เนื่องจาก
 - 2.1 การขยายตัวของภาคธุรกิจ
 - 2.2 การขยายตัวของธุรกิจสิ่งพิมพ์เช่น การโฆษณาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และนโยบายส่งเสริมการอ่านของภาครัฐ
 - 2.3 การขยายตัวของการส่งออกสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นผลจากมาตรการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการพิมพ์ของอาเซียน อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยลบจากสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น
 3. กระดาษแข็ง คาดว่า จะมีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้นเนื่องจาก
 - 3.1 ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคที่เพิ่มขึ้น และภาคการส่งออกที่ขยายตัวขึ้น
 - 3.2 ความต้องการใช้กระดาษแข็งในงานพิมพ์เพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการที่ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคปรับตัวดีขึ้น
 4. กระดาษหนังสือพิมพ์ คาดว่า จะมีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากผู้บริโภคมีทางเลือกเพื่อรับข่าวสารจากหลายช่องทางเช่น โทรศัพท์ SMS และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

5. กระดาษอนามัย ได้แก่ กระดาษชำระ กระดาษเช็ดหน้า กระดาษเช็ดมือและเช็ดปาก โดยคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากประชากรที่เพิ่มขึ้น การขยายตัวของบ้านและอาคารที่สร้างเสร็จ และการขยายตัวของธุรกิจบริการต่างๆ เช่น ท่องเที่ยว และร้านอาหาร

ปัจจัยเสี่ยงต่อการขยายตัว คือ แนวโน้มต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก

1. ราคาวัตถุดิบในการผลิตกระดาษทั้งเยื่อใยสั้น เยื่อใยยาว เศษกระดาษ และสารเคมีจะปรับตัวสูงขึ้นตามตลาดโลก

2. ราคาพลังงานที่เพิ่มขึ้น

3. ต้นทุนการลดมลพิษจากการผลิต เป็นต้นทุนที่เพิ่มมา ทำให้ราคาขายกระดาษสูงขึ้น และผู้บริโภคลดการใช้กระดาษลง เนื่องจากมีทางเลือกในการเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น

การส่งออกกระดาษนั้น กระดาษพิมพ์เขียนมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 55.9) รองลงมาคือกระดาษกราฟ และกระดาษอนามัย ส่วนกระดาษแข็งนั้นยังมีสัดส่วนการส่งออกที่น้อยมาก เนื่องจากการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ การส่งออกในปี 2554 นั้นคาดว่าจะขยายตัว เนื่องจากตลาดหลักส่วนใหญ่เป็นตลาดเอเชียที่มีตัวเลขเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูง

การนำเข้า สินค้าที่นำเข้ามากที่สุดได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน (ร้อยละ 44.9) กระดาษกราฟ (ร้อยละ 17.9) กระดาษอนามัย (ร้อยละ 14.7) กระดาษแข็ง (12.7) และกระดาษหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 9.7) ในปี 2554 คาดว่าการนำเข้าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ในประเทศ หากเป็นด้านกระดาษแข็ง จะนำเข้าเนื่องจากปริมาณการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ (บริษัทกระดาษสหไทยอุตสาหกรรม จำกัด. 2554) [Online]

ขั้นตอนการผลิตกระดาษ ในขั้นตอนแรกเป็นการเตรียมเยื่อกระดาษก่อนที่จะเข้าสู่เครื่องจักรผลิตกระดาษ วัตถุดิบจะถูกนำมาตีผสมกับน้ำให้แตกตัว จากนั้นนำมาทำความสะอาด โดยผ่านเข้าเครื่องบดและเครื่องฟอกเยื่อ โดยทำการปรุงแต่งและผสมผสานระหว่างเส้นใย และสารเคมีในสถานะที่เป็นของเหลวผสม การเตรียมเยื่อสำหรับการผลิตกระดาษจะมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของกระดาษที่จะผลิต ขั้นตอนถัดมาจะเป็นการนำเอาเยื่อกระดาษผสมที่สะอาดมาผ่านทาง Head box โดยมีตะแกรงเป็นส่วนรองรับเยื่อที่ผสมเข้าด้วยกันในอัตราส่วนที่ต้องการ แล้วให้ประสานตัวในรูปของแผ่นกระดาษในส่วนของการทำให้แห้งจะเริ่มจากการนำน้ำออกโดยอาศัยแรงดึงดูดแล้วจึงนำไปผ่านทางกล่องสูญญากาศ หลังจากนั้นก็เข้าสู่ขั้นตอนการกด (Pressing) เพื่อรีดเอาน้ำออก ซึ่งขั้นตอนนี้จะมีการใช้พลังงานมากกว่าการนำน้ำออกโดยอาศัยแรงดึงดูด หลังจากรีดน้ำออกแล้วกระดาษม้วนจะทำให้แห้ง โดยการอบแห้ง และทำการขัดผิวกระดาษ หลังจากนั้นจึงนำมาเข้าม้วน ขั้นตอนหลังการผลิตก็จะเป็นการเคลือบผิวกระดาษตามคุณภาพที่ต้องการแล้วนำมาตัดให้อยู่ในรูปของแผ่นหรือนำม้วนอีกครั้ง หลังจากการผลิตกระดาษของอุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษเสร็จสิ้น

โครงสร้างของอุตสาหกรรมอาหาร

โครงสร้างของอุตสาหกรรมอาหาร โดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็น 12 สาขาย่อยภายใต้การ จัดแบ่งของกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยสินค้า คือ ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกร โคกระบือ ไก่ เป็ด ห่าน นกทุกประเภท แพะ แกะ จระเข้ กบ เต่า ตะพาบ ไช้รังนก และอื่นๆ โดยสินค้าสำคัญกลุ่มนี้ ได้แก่ ไก่แช่เย็นแช่แข็ง สินค้าสำเร็จรูปจากเนื้อไก่และสุกร เช่น ไส้กรอก ลูกชิ้น หมูหย่อง และหมูแผ่น เป็นต้น

2. ผลิตภัณฑ์ประมง ประกอบด้วยสินค้า คือ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำจืดและน้ำเค็ม เช่น ปลา กุ้ง หอย ปู หมึก กุ้ง ปลิงทะเล แมงกะพรุน ฯลฯ รวมปลาป่น สำหรับมนุษย์ โดยสินค้าที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ปลาหมึกแช่เย็นแช่แข็ง ปลาพูน่ากระป๋อง อาหารทะเลอบแห้ง และอาหารทะเลกระป๋อง เป็นต้น

3. ผัก ผลไม้สดและแปรรูป ประกอบด้วยสินค้า คือ ผัก และผลไม้ต่างๆทั้งในรูปผลสด แห้ง แช่ อิม แปรรูปอื่นๆ และน้ำผักผลไม้ รวมถึง สาหร่าย หัวหอม กระเทียมสด พริกไทยสด ถั่วลันเตา มะม่วงหิมพานต์ โดยสินค้าที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง น้ำ สับปะรด ผักผลไม้ แช่เย็น แช่แข็ง ผักผล ผักกระป๋อง ผักผลไม้อบแห้งแช่ อิม และน้ำผลไม้อื่น ลำ ไย

4. ธัญพืชและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยสินค้า คือ แป้งและผลิตภัณฑ์จากแป้งโดยสินค้าสำคัญ ในกลุ่มนี้ ได้แก่ แป้งข้าวเจ้า แป้งข้าวเหนียว แป้งมันสำปะหลัง เส้นหมี่ และบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป

5. เครื่องเทศ เครื่องปรุงรส ประกอบด้วยสินค้า คือ กระเทียมผล พริกไทยป่นเม็ด กระวาน กานพลู อบเชย ลูกและดอกจันทร์เทศ เมล็ดผักชี ขิง ขมิ้นเครื่องเทศผสมอื่นๆ เครื่องปรุงรส เช่น น้ำปลา น้ำส้มสายชู ซอสพริก ซอสมะเขือเทศ ซีอิ๊ว เต้าเจี้ยว กะปิ เครื่องแกงสำเร็จรูป ผงปรุงรส

6. นมและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยสินค้า คือ นมสด นมพร้อมดื่ม นมเปรี้ยว นมอัดเม็ด นมผง นมข้นหวาน โยเกิร์ต ครีม เนย ไอศกรีม และผลิตภัณฑ์ที่มีนมเป็นส่วนประกอบหลัก ไม่ว่าจะเป็นนม โค หรือสัตว์อื่นๆ

7. น้ำตาลและขนมหวาน ประกอบด้วยสินค้า คือ น้ำตาลดิบ น้ำตาลทราย ไซรัป น้ำตาลก้อน และอื่นๆ รวมถึงน้ำผึ้ง กากน้ำตาล ลูกอม หมากฝรั่ง

8. เครื่องดื่ม ประกอบด้วยสินค้าสำคัญ คือ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ เช่น น้ำหวาน น้ำรสผลไม้ที่วัตถุดิบมาจากน้ำผสมวัตถุแต่งกลิ่นรส น้ำเก๊กฮวย น้ำดื่ม น้ำแร่ น้ำแข็ง น้ำอัดลม เครื่องดื่มเกลือแร่ เครื่องดื่มผง นมถั่วเหลือง โยเกิร์ต และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกประเภท

9. ชา กาแฟ โกโก้ ประกอบด้วยสินค้า คือ เมล็ดกาแฟดิบ กาแฟคั่ว บด กาแฟสำเร็จรูป กาแฟกระป๋อง ใบชาแห้ง ชาสำเร็จรูป เครื่องดื่มชากระป๋อง เมล็ดโกโก้ โกโก้ผง เครื่องดื่มโกโก้ และผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกัน รวมถึงช็อกโกแลต

10. น้ำมันและไขมัน ประกอบด้วยสินค้า คือ เมล็ดพืชน้ำมันต่างๆ เช่น ปาล์ม ถั่วลิสง ถั่วเหลือง งา เมล็ดทานตะวัน ไขมันจากสัตว์และพืชทั้งในลักษณะดิบ และผ่านกระบวนการ เป็นต้น

11. อาหารสัตว์ ประกอบด้วยสินค้า คือ มันสำปะหลังอัดเม็ด เศษมัน กากที่เหลือจากการผลิตน้ำมันจากพืช เช่น กากถั่วเหลือง กากจากน้ำมันรำข้าว ปลาปน เศษกระดูกและน้ำคั้นจากสัตว์และผลิตภัณฑ์ประมง อาหารสัตว์เลี้ยง เช่น ปลากระป๋อง อาหารสุนัขและแมว อาหารสัตว์อื่นๆที่จัดทำเพื่อจำหน่ายปลีกรวมถึง ฟาง แกลบ หญ้า และพืชอาหารสัตว์อื่นๆ

12. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและอื่นๆ ประกอบด้วยสินค้า คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะการบริโภคไม่เหมือนอาหารปกติ มีรูปแบบเป็นน้ำ เม็ด แคปซูล มีจุดประสงค์เฉพาะเพื่อการบริโภค รวมถึงอาหารอื่นๆที่ไม่สามารถจัดเข้าในกลุ่ม 11 กลุ่มแรกได้ เช่น อาหารที่ผสมเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน อาหารทางการแพทย์ อาหารสำเร็จรูปที่มีส่วนผสมของวัตถุดิบหลายชนิด การผลิตในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปมีความหลากหลายมากเนื่องจากตัววัตถุดิบ และระดับการใช้เทคโนโลยีในการแปรรูป ที่มีตั้งแต่อย่างง่ายแบบไม่ต้องใช้เครื่องจักรเช่น การทำผลไม้ดอง แซ่อิม ไข่เค็ม จนถึงการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีในระดับสูง เช่น การกลั่นน้ำมันปาล์ม การผลิตน้ำตาล หรือการผลิตผลิตภัณฑ์จากนม เป็นต้น ทำให้อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่วัตถุดิบสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในตัวเองได้และมีความหลากหลายสูง และเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ทำให้อุตสาหกรรมอาหารสามารถใช้ผลผลิตการเกษตรภายในประเทศเป็นวัตถุดิบ โดยคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 - 90 และมีต้นทุนวัตถุดิบเฉลี่ยประมาณร้อยละ 65 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด (กระทรวงอุตสาหกรรม. 2545 : 7-12)

แนวโน้มการผลิตอุตสาหกรรมอาหาร ในภาพรวมปี 2554

1. การผลิต ภาวะการผลิตกลุ่มสินค้าอาหารสำคัญ (ไม่รวมน้ำตาล) เดือนมีนาคม 2554 เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนร้อยละ 5.4 แต่ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 7.8 แบ่งเป็น กลุ่มสินค้าสำคัญที่อิงตลาดส่งออกเป็นหลัก เช่น แป้งมันสำปะหลัง ไก่แปรรูป ทุ่นากระป๋อง และกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง มีปริมาณการผลิตลดลงจากปีก่อนร้อยละ 18.1 7.1 11.5 และ 10.9 ตามลำดับ เนื่องจากวัตถุดิบมีปริมาณลดลง กลุ่มสินค้าสำคัญที่อิงตลาดภายในประเทศ เช่น อาหารสัตว์ มีปริมาณการผลิตลดลงร้อยละ 8.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน สำหรับในส่วนของการผลิตน้ำตาล มีปริมาณอ้อยเข้าโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 60.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน แต่ชะลอตัวลงจากเดือนก่อนร้อยละ 12.3 เนื่องจากเข้าสู่ช่วงปลายฤดูอ้อย

2. การตลาด 1) ตลาดในประเทศ เดือนมีนาคม 2554 สินค้าอาหารและเกษตรมีปริมาณการจำหน่ายเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนร้อยละ 2.7 แต่ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.2 เนื่องจากผู้บริโภคได้รับผลกระทบจากอุทกภัยทางภาคใต้ ประกอบกับราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน 2) ตลาดต่างประเทศ มูลค่าการส่งออกโดยรวมของอุตสาหกรรมอาหาร(ไม่รวมน้ำตาล) ในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นจากปีก่อนและเดือนก่อนร้อยละ 13.6 และ 18.9 โดยเฉพาะในสินค้าสับปรดกระป๋อง ผลิตภัณฑ์ข้าว ไก่แปรรูป และทุ่นากระป๋อง มูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนร้อยละ 43.4 35.1 14.8 และ 8.5 ตามลำดับ เป็นผลจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจโลกที่เริ่มชัดเจนขึ้น สำหรับสินค้า

น้ำตาลส่งออกได้ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อน เนื่องจากความต้องการในตลาดโลก ยังขยายตัว

โครงสร้างของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

1. อุตสาหกรรมสนับสนุน อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลในที่นี้ จะเน้นที่สาขาเครื่องจักรอุตสาหกรรม (Industrial Machinery) อันเป็นเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมต่างๆ และสาขาเครื่องมือกล (Machine Tools) อันเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการผลิตเครื่องจักรต่างๆ รวมถึงการผลิตเครื่องมือกลเองด้วย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูงในการออกแบบและการผลิต ทำให้ขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมเป็นตัววัดระดับการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศว่ามีมากน้อยเพียงใด ผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิตในสาขาเครื่องจักรอุตสาหกรรมที่สำคัญในไทย ได้แก่ การผลิตเครื่องจักรกลที่ใช้ในอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเซรามิก โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้จะทำการผลิตเพียงชิ้นส่วนเพื่อซ่อมแซมเครื่องจักร หรือเป็นเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน สำหรับเครื่องมือกลนั้นแม้มีการใช้กันอย่างกว้างขวาง แต่กว่าร้อยละ 90 เป็นการนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทำการผลิตเฉพาะชิ้นส่วนของเครื่องมือกลบางชนิดเท่านั้น

อุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting Industries) สำหรับอุตสาหกรรมเครื่องมือกลและเครื่องจักร อุตสาหกรรมประกอบด้วยอุตสาหกรรมงานโลหะ 7 ชนิด ได้แก่ การหล่อโลหะ (Metal Casting) การขึ้นรูปโลหะ (Press working) การตีขึ้นรูปโลหะ (Forging) การตัดผิวงานด้วยเครื่องจักร (Machining) งานโลหะแผ่นและการเชื่อม (Sheet work and Welding) การอบชุบโลหะด้วยความร้อน (Heat Treatment) และ แม่พิมพ์ (Mold and Die Working)

2. โครงสร้างความเป็นเจ้าของกิจการของคนไทยในอุตสาหกรรมเครื่องมือกล มักเป็นอุตสาหกรรมครอบครัวอันเป็นกิจการขนาดเล็ก นอกจากนั้นยังพบว่า เครื่องกลึงอันเป็นเครื่องมือกลพื้นฐานที่ในอดีตเคยสามารถผลิตได้ เนื่องจากการมีกำแพงภาษี ปัจจุบันไม่มีผู้ประกอบการเครื่องกลึงเหลืออยู่ในประเทศ เครื่องมือกลที่สามารถผลิตได้ในประเทศได้แก่ เครื่องเจาะ เครื่องปั๊มข้อเสื่อ (Mechanical Press) เครื่องตัดเหล็กแบบ Mechanical เครื่องตัดเหล็กทอนและเหล็กแผ่น (Press brake) เครื่องพับเหล็ก เครื่องไสชนิด Shaper เครื่องฉีดพลาสติก และ เครื่องปั๊มไฮดรอลิก

3. โครงสร้างการกระจายตัวของโรงงาน กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและโลหะการมีบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรกลส่วนมากตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมีส่วนหนึ่งกระจายตัวตามจังหวัดใกล้เคียง เช่น สมุทรปราการ สมุทรสาคร ชลบุรี นครปฐม และนนทบุรี เป็นต้น มีเพียงไม่กี่รายที่มีทำเลที่ตั้งในจังหวัดที่ห่างไกลกรุงเทพมหานคร เช่น ฉะเชิงเทรา (เครื่องจักรแป้งมันสำปะหลัง) สุรินทร์ (เครื่องจักรกล) ราชบุรี (เครื่องคิบบ้อย) สำหรับผลิตภัณฑ์หลักที่บริษัทผลิตมีลักษณะแตกต่างกันมาก เช่น เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ (เครื่องคว้านกระบอกสูบ เครื่องขัดกระบอกสูบ รถกระเช้าไฮดรอลิก อะไหล่รถแทรกเตอร์ รถขุดตัก รถกวาดตูดฝุ่น รถดับเพลิง เป็นต้น) เครื่องจักรที่

ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร (เครื่องคัปอ้อย ลูกกลิ้งอาหารสัตว์ อุปกรณ์เลี้ยงไก่ หมู และกึ่ง เครื่องจักร แป้งมันสำปะหลัง เป็นต้น) เครื่องจักรในอุตสาหกรรมกระดาษ (เครื่องตัดกระดาษ) เครื่องจักรในอุตสาหกรรมก่อสร้าง (เครื่องตัดคอนกรีต เครื่องตบดิน เป็นต้น) เครื่องจักรในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ (เครื่องเป่าขวดพลาสติก เครื่องปิดฉลาก เป็นต้น) และเครื่องมือกล เช่นเครื่องปั๊มโลหะ เครื่องอัดไฮดรอลิก เครื่องขัดผิวโลหะ เครื่องเชื่อมโลหะ เครื่องไส และเครื่องกลึง เป็นต้น

4. โครงสร้างต้นทุนการผลิต ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ และช่วงของการผลิต ทำให้โครงสร้างต้นทุนการผลิตมีความต่างกันสูง บริษัทที่ผลิตเครื่องจักรกลขั้นสุดท้าย มักจะมีขั้นตอนการผลิตหลักคือ การซื้อชิ้นส่วนประกอบ ต้นทุนการผลิตกว่าร้อยละ 60 จึงอยู่ที่ชิ้นส่วนที่นำมาใช้ประกอบ แต่บริษัทที่ผลิตชิ้นส่วนสำหรับเครื่องจักรกล ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของวัตถุดิบที่ใช้ เช่น เหล็กเหนียว เหล็กหล่อ และทองเหลือง บริษัทที่แปรรูปไปเป็นบริษัทที่นำเข้า ชิ้นส่วนหลัก 2 -3 ชิ้นเข้ามาประกอบเข้าด้วยกันอย่างง่ายๆ ในประเทศ ซึ่งเป็นธุรกิจนำเข้าหรือตัวแทนจำหน่ายในประเทศมากกว่าผู้ผลิต ต้นทุนการผลิตกว่าร้อยละ 80 จะเป็นตัวเครื่องจักรเอง

5. โครงสร้างในการใช้เทคโนโลยีในการผลิต การใช้เทคโนโลยีในการผลิตเครื่องจักรเพื่ออุตสาหกรรมก็มีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เน้นการผลิตเครื่องจักรที่ใช้เทคโนโลยีต่ำ มีอัตรากำไร (Margin) ค่อนข้างต่ำ ทำให้ประเทศผู้นำในการผลิตเครื่องจักรเพื่ออุตสาหกรรม เช่น เยอรมัน ญี่ปุ่น หรือ ไต้หวัน ไม่สนใจผลิตเครื่องจักรดังกล่าว จึงเป็นช่องว่างให้ผู้ประกอบการไทยสามารถดำรงอยู่ในอุตสาหกรรมนี้ได้ เทคโนโลยีการผลิตเป็นการเน้นใช้ช่างฝีมือในการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน การใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพดี และการดัดแปลง Function ของเครื่องจักรให้เหมาะสมกับผู้สั่งซื้อ มากกว่าการเน้นใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยหรือเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต การผลิตตามคำสั่งซื้อในปริมาณจำกัด ยังทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการลงทุนซื้อเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิต สำหรับกิจการขนาดใหญ่ที่เป็นของนักลงทุนต่างชาติ หรือเป็นการร่วมลงทุนกับต่างชาติเช่น ญี่ปุ่น และไต้หวัน จะมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยและเป็นระบบ โดยได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยตรงจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2547 : 5-12)

ปรัชญาอาชีวศึกษา

ปรัชญา (Philosophy) หมายถึง ความเชื่อ แนวคิด หลักการ ที่บุคคลมีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งและจะยึดปรัชญานั้นไปสู่การวางวัตถุประสงค์ และแนวทางในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

เมื่อทุกคนต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ การหาเลี้ยงชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตจึงจำเป็นต้องมีวิชาชีพ การอาชีวศึกษาจึงเป็นการหาความรู้ ทักษะ เพื่อการประกอบอาชีพ การอาชีวศึกษาขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างมากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเกิดปัญหาทางด้านอาชีพ และความ ต้องการผู้ประกอบอาชีพต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ความหลากหลายของสาขาวิชาชีพนั้นๆ การเตรียมบุคคลเพื่อจะประกอบอาชีพต่างๆ ต้องคำนึงถึงทั้งปริมาณและคุณภาพรวมทั้งความถนัดความสนใจ ที่จะ

เลือกอาชีพที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล นอกจากจะเป็นประโยชน์กับตนเอง ยังต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศด้วย

ปรัชญาอาชีวศึกษาจึงเริ่มจากความเชื่อที่ว่ามนุษย์เกิดมาต้องมีอาชีพ เพื่อจะได้มาซึ่งปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีการเรียนรู้และความชำนาญในทักษะ รวมทั้งความสามารถปรับตัว ลดดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

จากความเชื่อดังกล่าว ปรัชญาอาชีวศึกษานำปรัชญาการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) มาประยุกต์ใช้กับการอาชีวศึกษา เขาได้กล่าวถึงการศึกษาว่า เป็นการสร้างความเจริญงอกงาม โดยมุ่งให้เจริญงอกงามทั้ง 4 ด้าน คือ ทางกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และสติปัญญา โดยมุ่งส่งเสริมประสบการณ์ให้แก่บุคคล เพื่อบุคคลจะได้เพิ่มประสบการณ์ให้แก่ตนเองเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี ปรัชญาอาชีวศึกษาก็ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดนี้ที่เชื่อว่า คนเราเรียนรู้จากประสบการณ์ เมื่อได้มีการปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ คือ เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านความรู้ (Cognitive Domain) ด้านเจตคติ (Affective Domain) และด้านทักษะ (Psychomotor Domain) การอาชีวศึกษาได้นำแนวความคิดของ บลูม (Bloom) มาใช้และดัดแปลงตามลักษณะของการจัดอาชีวศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นไปยังด้านการพัฒนาอาชีพ ได้เน้นความสำคัญด้านทักษะมากกว่าด้านสติปัญญา และด้านเจตคติให้รู้เรียนได้เกิดความชำนาญด้านอาชีพ ทั้งด้านทักษะมากกว่าด้านสติปัญญา และด้านเจตคติให้รู้เรียนได้เกิดความชำนาญด้านอาชีพทั้งด้านการผลิต การทำ การตลาด การขาย โดยสามารถนำความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวัน

นโยบายกรมอาชีวศึกษา

นโยบายกรมอาชีวศึกษา ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาแบ่งได้เป็นดังต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

การบริหารจัดการอาชีวศึกษาต้องเป็นไปอย่างมีเอกภาพด้านนโยบาย มีองค์กรรองรับ มีการกระจายอำนาจสู่ระดับปฏิบัติ เร่งรัดผลักดันการรวมกลุ่มสถานศึกษา เพื่อร่วมกันบริหารจัดการในรูปแบบสถาบันอาชีวศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคเอกชน ชุมชนและสังคม

นโยบายที่ 2 ปฏิรูปหลักสูตรอาชีวศึกษา

หลักสูตรอาชีวศึกษาต้องเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงมีลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ ที่ตลาดแรงงานต้องการ

นโยบายที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

สังคมไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย
2. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของสังคมไทย
3. ปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคศตวรรษที่ 21
4. ปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูอาจารย์ ผู้ปกครองและสังคมไทย
5. ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย คือ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ

ร่าง พ.ร.บ. กรมอาชีวศึกษา

นโยบายที่ 4 ปฏิรูปสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จะต้องเป็นผู้นำในสังคมทั้งเทคโนโลยีและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

นโยบายที่ 5 ปฏิรูประบบคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษาต้องให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา มีความสมบูรณ์พร้อมด้วยทักษะพื้นฐาน เช่น ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ ทักษะวิชาชีพ และทักษะความเป็นมนุษย์ จำเป็นต้องมีระบบการควบคุม ประเมินและเสริมสร้างคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษา ทั้งในระดับชาติ ระดับสถาบันการอาชีวศึกษา และกรมอาชีวศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการเร่งรัดและพัฒนาการอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบงานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป ดังนั้น จึงต้องจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นการมุ่งเน้นการสร้างคุณภาพและมาตรฐานของการอาชีวศึกษา และการพัฒนาระบบบริหาร การจัดการ การบริหารบุคลากรสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อก่อสร้างโดยกำหนดจุดเน้นในการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2546 ดังนี้

1. เร่งเสริมสร้างขีดความสามารถของสถานศึกษาในการบริหารจัดการ โดยการรวมกลุ่มสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อผนึกกำลังในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การเกื้อกูล และร่วมมือทางด้านวิชาการ เพื่อสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษา
2. พัฒนาระบบความร่วมมือกับเอกชนในการจัดการศึกษาให้เข้มแข็งรวมทั้งการขยายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กว้างขวาง ครอบคลุมสาขาวิชาชีพ และระดับการศึกษาต่างๆ ตามความต้องการของสถานประกอบการ
3. เร่งรัดพัฒนาผู้บริหารและอาจารย์ ทั้งด้านการฝึกอบรม การศึกษาต่อ ทั้งในและต่างประเทศรวมทั้งการสร้างประสบการณ์ในงานอาชีพ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในแต่ละอาชีพและเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

4. เร่งรัดจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียน การสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์การศึกษาและสิ่งก่อสร้างในส่วนที่ขาดแคลนและทดแทนส่วนที่ชำรุด เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สนับสนุนส่งเสริมวิเคราะห์วิจัย การติดตามและประเมินผล รวมทั้งการศึกษาความต้องการกำลังคน เพื่อเร่งรัดพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียน การสอน สาขาใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ เช่น การประมง อัญมณี การท่องเที่ยว และการโรงแรม

6. เร่งสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษา มีธุรกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงในสาขาวิชาชีพที่ศึกษา และเสริมสร้างรายได้ระหว่างเรียน รวมทั้งการสร้างรายได้ให้สถานศึกษาเพื่อพัฒนากรมาอาชีพศึกษา

7. แสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาครุภัณฑ์ และการถ่ายทอดวิชาการและเทคโนโลยี

8. เร่งรัดพัฒนาระบบการจ้างครูสอนที่มีประสิทธิภาพให้มีความต่อเนื่อง มั่นคง และเป็นธรรมเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูจ้าง อันจะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การสอน

9. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งภาคเอกชนและชุมชนเพื่อประสานส่งเสริม และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ การส่งเสริมขีดความสามารถกำลังคนในท้องถิ่น เพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะเทคโนโลยีสำหรับการใช้ปัจจัยการผลิตในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและเทคโนโลยีสำหรับการเพิ่มมูลค่าการผลิต

10. จัดหาสื่อการเรียน การสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาอังกฤษ ให้เพียงพอกับความจำเป็นของสถานศึกษา

มาตรฐานการอาชีวศึกษา

มาตรฐานด้านผู้สำเร็จการศึกษาและผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้เชิงวิชาการ มีทักษะในวิชาชีพ และทักษะชีวิตอันส่งผลต่อการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ในทักษะพื้นฐาน ทักษะในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีความรักในอาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีการระดมทรัพยากร จัดระบบเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษารวมทั้งส่งผลความร่วมมือกับสถานประกอบการชุมชน แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และมีการประเมินผลตามสภาพจริง

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ และเน้นการมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการส่งเสริมการทำงานวิจัยและการสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ เผยแพร่สู่สาธารณชนและนำไปพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีบริการทางวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติ รวมถึงความปลอดภัยของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 10 ผู้สอนและบุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ในวิชาที่สอน การปฏิบัติหน้าที่ และพัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยี

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีงานอาชีพและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดการประกันคุณภาพภายใน โดยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษานโยบายรัฐบาลและนโยบายการปฏิรูปการศึกษานำไปสู่การปฏิบัติ

นโยบายการศึกษาของรัฐบาลข้อ 12 ว่าด้วยการปฏิรูปการอาชีวศึกษา และนโยบายการปฏิรูปการศึกษ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ด้าน ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทุกด้านดังนี้

1. ปฏิรูประบบการอาชีวศึกษา
2. ปฏิรูปการเรียนรู้
3. ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา
4. ปฏิรูประบบครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
5. ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

นอกจากนี้กรมอาชีวได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอาชีวศึกษา (พ.ศ.2552-2561) ขึ้นโดยมีสาระสำคัญดังนี้

วิสัยทัศน์

ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล

เป้าหมาย

1. มีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
2. มีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา
3. มีการพัฒนาระบบการจ้างงานและกำหนดเงินเดือน / ค่าตอบแทนตามสมรรถนะ
4. ขยายการศึกษาระบบทวิภาคี สหกิจศึกษา โดยมีสัดส่วนผู้เรียนทวิภาคี/ สหกิจศึกษาเป็นร้อยละ 30 และเน้นการฝึกงาน
5. เพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาต่อสามัญเป็น 60 : 40
6. สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านอาชีวศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ
7. จัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน
8. ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
9. วิจัย สร้างนวัตกรรม พัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเชื่อมต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ

1. พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา
2. พัฒนาคุณภาพและสมรรถนะผู้เรียนให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศและภูมิภาคอาเซียน
3. สร้างและพัฒนามาตรฐานหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ
5. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (NQF)
6. เพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยส่งเสริมภาพลักษณ์การอาชีวศึกษาให้บริการสังคมให้เกิดค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษาต่อสามัญ 60 : 40
7. ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่การอาชีวศึกษา
8. พัฒนากำลังคนระดับกลางให้มีความรู้และทักษะฝีมือได้มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างโอกาสการศึกษาวิชาชีพอย่างเสมอภาค

มาตรการ

1. ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในระบบ นอก ระบบ และ ทวิภาคี

2. พัฒนาศักยภาพสถานศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาชีพแก่ชุมชนและสังคม

3. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ประชาชน ในการสร้างงาน สร้างรายได้

4. จัดการศึกษาวิชาชีพที่สร้างโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ

5. ส่งเสริมให้มีการสร้างรายได้ระหว่างเรียนและลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพกำลังคนอาชีวศึกษาทุกระดับ

มาตรการ

1. พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ และทักษะฝีมือในระดับคุณภาพ

2. สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านอาชีพ

3. ส่งเสริมความเป็นเลิศของเยาวชนที่มีความสามารถในทักษะฝีมือ

4. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีการพัฒนาคุณภาพ และการแข่งขันในเชิง

คุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการทั้งส่วนกลาง สถาบันการอาชีวศึกษา และ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

มาตรการ

1. พัฒนาโครงสร้างบริหารจัดการและกำหนดภารกิจที่ชัดเจน ภายใต้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพปัจจุบัน

2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

3. กระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สถานศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษา

4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

5. บริหารจัดการตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีธรรมาภิบาลโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. พัฒนาระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาระบบประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา

8. พัฒนาระบบการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลทั้งส่วนกลาง สถาบัน และสถานศึกษา

9. สร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรทั้งส่วนกลาง สถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเข้มแข็งเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

มาตรการ

1. พัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารของผู้บริหาร ครู บุคลากรการอาชีวศึกษาและนักเรียน นักศึกษา

2. พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี

3. พัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ

4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ในการจัดการอาชีวศึกษาระดับ

นานาชาติ

5. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษาทางไกล

6. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

7. ปรับระบบความร่วมมือและเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดอาชีวศึกษาเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงของรัฐ

มาตรการ

1. ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ และเขตพื้นที่ชายแดนภาคใต้

2. พัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจและเขตพื้นที่ชายแดนภาคใต้

4. พัฒนาการจัดอาชีวศึกษาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน

5. ทำนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 7 ผลักดันการบูรณาการการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

มาตรการ

1. พัฒนาการวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเรียน การสอน

3. ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ไปสู่ชุมชน และพัฒนาสู่อุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันระดับสากล

4. ส่งเสริมการจดสิทธิบัตร และปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาการอาชีวศึกษา

5. พัฒนาระบบบริหารจัดการ เครือข่ายงานวิจัย และจัดการองค์ความรู้อาชีวศึกษาทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ

6. ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพสู่สากล

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่องานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

คำชี้แจง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรีใน 5ด้าน คือ (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านวิชาชีพ (3) ด้านบุคลิกภาพ (4) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (5) ด้านเจตคติที่เหมาะสมเพื่อนำไปทำการวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระเจ้าจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ดังนั้น จึงขอความร่วมมือมายังหน่วยงานของท่าน เพื่อที่จะได้รับทราบว่ามีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติอะไรบ้าง ที่หน่วยงานของท่านต้องการจะรับเข้าทำงานและผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดปราจีนบุรีได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความต้องการของท่าน

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์นอกเหนือจากที่กล่าวถึงในแบบสอบถามโดยระบุเป็นด้าน ๆ

ขอขอบคุณ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่ตั้ง.....

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี

() 30 - 40 ปี

() 40 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

() ต่ำกว่า 5 ปี

() 5 - 10 ปี

() มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

5. ประเภทอุตสาหกรรม

() อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์

() อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

() อุตสาหกรรมไม้และกระดาษ

() อุตสาหกรรมพลาสติก และเคมีภัณฑ์

() อุตสาหกรรมโลหะ - อโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

() อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ

ตอนที่ 2

คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคล โรงงาน อุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ ใน จังหวัดปราจีนบุรีของท่านในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ เพื่อแสดงระดับการประเมิน ทาง ขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นท้ายแบบสอบถามนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านวิชาการ					
1.	สามารถนำความรู้ทางวิชาการไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน					
2.	มีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์					
3.	มีทักษะในการพูด ฟัง และเขียนภาษาไทย					
4.	มีความรู้และทักษะในการพูด ฟัง เขียนภาษาอังกฤษได้					
5.	มีความกระตือรือร้นศึกษาหาความรู้ในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง					
6.	แสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อยู่เสมอ					
7.	มีความต้องการที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน					
8.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านวิชาการ					
9.	สามารถนำความรู้ด้านวิชาการมาแก้ไขปัญหาในขณะที่ทำงานได้					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านวิชาชีพ					
1.	มีความรู้และทักษะวิชาชีพในสายอาชีพ ของตน					
2.	ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว และถูกต้องตามที่ได้รับมอบหมาย					
3.	มีความสามารถในการเรียนรู้ทักษะวิชาชีพใหม่ ๆ อยู่เสมอ					
4.	มีความชำนาญในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยี					
5.	มีนิสัยรักการทำงานและมีทัศนคติที่ดีต่องาน					
6.	สามารถปรับตัวในการให้บริการแก่ลูกค้าได้					
7.	สนใจ และติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านสนวิชาชีพที่ตนเอง ปฏิบัติงาน					
8.	ปฏิบัติงานวิชาชีพด้านความระมัดระวัง ในด้านความปลอดภัย					
9.	มีทักษะในการจัดระเบียบงานและควบคุมงานอย่างมี ประสิทธิภาพ					
10.	มีทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน					
11.	ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้					
12.	เชื่อฟังต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง					
13.	สามารถทำงานเป็นทีมได้					
14.	มีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้					
7.	มุ่งมั่นอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งแวดล้อมใน หน่วยงาน					
8.	มีความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างซื่อตรง					
9.	ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี					
10.	ยอมรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเต็มใจ					
	ด้านเจตคติที่เหมาะสม					
1.	มีทัศนคติที่ดีต่องาน					
2.	มีความจงรักภักดีต่อองค์กร					
3.	รักษาความลับของหน่วยงาน					
4.	ให้การสนับสนุนและรวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของ หน่วยงาน					
5.	มีความเป็นมิตรต่อผู้อื่นและบุคคลในที่ทำงาน					
6.	มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน รักความก้าวหน้า					

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7.	นำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้งานการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
8.	ทำงานเรียบร้อย ประณีตได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพดี					
9.	มีความซื่อตรงจริงใจ มีอารมณ์ขัน และเป็นกันเอง					
10.	ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของบุคคลในที่ทำงาน ด้วยความยินดีและเต็มใจ					
	<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>					
1.	มีลักษณะท่าทางเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน					
2.	มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์					
3.	ประพฤติตัวสุภาพเรียบร้อย					
4.	การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ					
5.	มีกริยาวาจาที่เหมาะสม					
6.	กล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสม					
7.	วางตนได้เหมาะสมกับตำแหน่งงานอาชีพ					
8.	มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี					
9.	มีความกระตือรือร้นในการทำงานตลอดเวลา					
10.	มีความสามัคคีกับผู้ร่วมงาน					
11.	เคารพกฎระเบียบขององค์กร					
12.	รู้จักใช้หลักการและเหตุผลในการทำงาน					
13.	มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน					
	<u>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</u>					
1.	มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม					
2.	มีความขยันหมั่นเพียร					
3.	มีความตรงต่อเวลา					
4.	มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
5.	มีวินัย และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ในภาวะวิกฤต					
6.	มีความเมตตากรุณา ต่อเพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี

1. ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีอย่างไรบ้าง โปรดระบุเป็นข้อ ๆ

ด้านวิชาการ.....

.....

ด้านวิชาชีพ.....

.....

ด้านบุคลิกภาพ.....

.....

ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....

.....

ด้านเจตคติที่เหมาะสม.....

.....

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ง
รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)

การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)
การหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบ หรือเรียกว่า การหาค่า
IOC (Index of Item-objective Congruence)

ตารางที่ ง.1 แสดงการวิเคราะห์ความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยสร้างแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 60 ข้อ

ข้อที่	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum x$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
5	-1	+1	-1	+1	0	0	0	ไม่สอดคล้อง
6	+1	-1	0	+1	+1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
7	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
8	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	สอดคล้อง
9	+1	0	+1	+1	0	3	0.6	สอดคล้อง
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
13	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
14	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
15	-1	+1	+1	+1	0	4	0.8	สอดคล้อง
16	0	0	0	0	+1	1	0.2	ไม่สอดคล้อง
17	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	สอดคล้อง
18	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum x$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
20	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
21	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
22	+1	0	0	0	+1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
23	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
24	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
25	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
32	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
35	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
36	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
37	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
38	+1	0	-1	+1	+1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
39	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
45	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.6	สอดคล้อง
46	+1	0	+1	-1	+1	2	0.4	ไม่สอดคล้อง
47	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
48	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	สอดคล้อง

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ					$\sum x$	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
53	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
54	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
55	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
56	+1	-1	+1	+1	-1	3	0.6	สอดคล้อง
57	+1	-1	+1	-1	+1	3	0.6	สอดคล้อง
58	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
59	+1	-1	0	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง

จากตารางที่ ง.1 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี ตามความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายบุคคลของโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่เหมาะสม ที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน จากแบบสอบถามจำนวน 60 ข้อ ได้แบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 55 ข้อ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ- นามสกุล	นางสาววิภาวี จวงสอน
วัน เดือน ปี เกิด	21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523
ภูมิลำเนา	อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ที่อยู่	72/2 หมู่ 22 ตำบลเมืองเก่า อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี
ตำแหน่ง	ครู
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (คอมพิวเตอร์) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง